

O nouă vizită de lucru
în municipiul Iași

Tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU
a participat la deschiderea
noului an de învățămînt

(Reportajul vizitei în pag. 3)

Față-n față cu noi, față-n față cu lumea

Problemele majore ale țării, căile și mijloacele optime ale progresului neîntrerupt al României, din nou, au constituit substanța unei cuvîntări de excepție, rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu recent, în plenul Congresului al II-lea al consiliilor populare. Dialogul dintre conducătorul destinelor patriei și reprezentanții aleși ai poporului, ridicîndu-se pe o treaptă înaltă a lucidității politice, din nou ne implică pe toți în asumarea unor răspunderi prin a căror neabătută împlinire viitorul nostru își va dezvălui cu adevărat dimensiunile premeditate, asemeni unui proiect transpus cu succes în viață totem pentru că am investit în el realism și certitudine.

Și cu acest prilej, gîndirea socială de largă cuprindere, ideile generoase, țintind orizonturi vaste, ale secretarului general al partidului au fertilizat cu o nouă înțelepciune conștiințele reunite în marele sfat al țării. „Cred că în puține țări ale lumii — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu — se string într-un asemenea forum toți reprezentanții aleși ai poporului — de la comune, orașe, municipii și județe — pentru a dezbate împreună problemele dezvoltării localităților, ale progresului general al țării”. Și a trece în revistă altitudinea și momentele de noutate ale acestei gîndiri, ale acestor idei, înseamnă a desluși, înainte de toate, reperele fundamentale ale etapei parcurse de socialismul românesc astăzi, înseamnă a ne iniția eficient în concepțiile și metodele cuceritoare care ne guvernează drumul ascendent spre prosperitate.

(Continuare în pagina 4)

MIHAI PELIN ■

Iași — Dezvelirea Monumentului Independenței

„Faceți totul, dragi tineri, dragi copii, pentru a vă ridica nivelul cunoștințelor, pentru a învăța, învăța și iar învăța, pentru a vă însuși tehnica, știința — biologia, matematica, chimia, fizica — cunoștințele generale despre lume, pentru a înțelege tainele dezvoltării societății omenеști, pentru a învăța să fiți revoluționari comuniști !”

NICOLAE CEAUȘESCU

flacăra

ANUL XXIX - NR. 38 (1319) - 18 SEPTEMBRIE 1980

Săptămînal editat de Frontul Democrației și Unității Socialiste

Noul mecanism economico-financiar în acțiune

Cîteva obiceiuri, evident, sănătoase

La Călărași, printre atîtea evenimente care caracterizează pulsul nou al orașului, vom înregistra curînd și o aniversare: întreprinderea de confecții împlineste două decenii de existență rodnică. Evident, nu numai acesta este motivul pentru care am hotărît să amănunțim aici și nu în altă parte cîteva aspecte ale transpunerii în viață a noului mecanism economico-financiar. În plus, întreprinderea își aniversează maturitatea stînd temeinic pe picioarele ei și secretul vitalității acesteia nu este decît un derivat firesc al hotărîrii oamenilor de a lua în serios îndemnul ridicării la o nouă calitate a activității lor productive.

Înainte de a fi crezuți pe cuvînt, oamenii au dreptul la acest cuvînt. Și directorul Ion Manole ne mărturisește, din început, că și în întreprinderea lor optica abordării fondului problemelor noului mecanism economico-financiar, în urmă cu o vreme, mai era grevată de cîteva neînțelegeri. O dovadă a risipirii lor ulterioare ne-o oferă însăși capacitatea întreprinderii, probată constant în ultimul an, de a-și onora angajamentele rezultate din planuri. Practic, din noiembrie anul trecut, producția nu a mai cunoscut aici perturbări ale ritmicității și faptul acesta, normal cînd este privit în sine, devine semnificativ abia cînd este analizat în context: la Călărași se produc anual între 1500 și 1600 modele de confecții, într-un ritm de 500 000 bucăți lunar, care includ alte mii și mii de tipuri de materiale și repere. Cîu alte cuvinte, în in-

(Continuare în pagina 6)

M. PETRESCU ■

Din sumar:

- Carpați 2000 — Agricultura montană, pag. 9
- De veghe la cumințenia pămîntului pag. 12

„Opera de artă are întotdeauna un mesaj”
declară sculptorul CONSTANTIN LUCACI, autorul fontinii monumentale din centrul Municipiului Constanța.

Vizita în țara noastră a președintelui

Republicii Populare Mozambic, Samora Moises Machel

O CONTRIBUȚIE DE SEAMĂ
LA ADÎNCIREA
RELAȚIILOR DE PRIETENIE
ROMÂNŌ-MOZAMBIICANE

Relațiile româno-mozambicane au cunoscut în ultimii ani o dezvoltare continuă. În evoluția acestor relații un moment de excepțională însemnătate l-a constituit vizita oficială de prietenie efectuată în Mozambic, în primăvara anului 1979, de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu. Cu acest prilej a fost semnat Tratatul de prietenie și cooperare între Republica Socialistă România și Republica Populară Mozambic, care a deschis orizonturi largi relațiilor româno-mozambicane.

În acest cadru, vizita efectuată în țara noastră, la invitația tovarășului Nicolae Ceaușescu, de către tovarășul Samora Moises Machel, președintele Partidului FRELIMO, președintele Republicii Populare Mozambic, a marcat o nouă etapă pe drumul dezvoltării relațiilor de prietenie, colaborare și solidaritate care s-au statornicit între partidele, țările și popoarele noastre.

În timpul convorbirilor la nivel înalt, în toasturile rostite la dineul oficial, a fost subliniat sprijinul acordat de poporul român poporului mozambican. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a arătat că „Partidul Comunist Român, poporul nostru au acordat Partidului FRELIMO, poporului mozambican un sprijin activ pe plan politic, moral și material și au susținut cu hotărâre aspirațiile sale legitime de independență națională”. La rândul său, tovarășul Samora Moises Machel a subliniat că prietenia îndelungată dintre popoarele și partidele noastre s-a făurit în momentele cele mai grele ale luptei poporului mozambican pentru independență și s-a consolidat apoi în cadrul relațiilor de cooperare dintre țările noastre. „Salutînd poporul român, prietenia și solidaritatea acestuia — a spus înaltul oaspete mozambican — doresc să subliniez rolul fundamental jucat de tovarășul Nicolae Ceaușescu în istoria acestei prietenii dintre popoarele noastre. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a știut să înțeleagă obiectivul just al luptei noastre, a putut să vadă mărfa poporului nostru încă de cînd steagul colonial flutura în țara noastră. Tovarășul Nicolae Ceaușescu ne-a onorat atunci cînd eram mici și colonizați. Sosind acum la București, ca țară liberă și suverană, ne amintim cum am fost primiți deja în 1971 și că România a fost prima țară care a semnat cu noi un comunicat, care a creat prima școală pentru mozambicani, care a organizat primul curs de cadre medii sanitare, fiind de asemenea prima țară care în timpul luptei noastre ne-a oferit tractoare pentru a cultiva cîmpurile. Acest lucru nu-l vom uita și spunem multamim!”

Convorbirile oficiale au prilejuit evidențierea rezultatelor bune înregistrate în extinderea conlucrării româno-mozambicane pe plan politic, economic, tehnico-științific și cultural. Totodată, în cadrul convorbirilor a fost manifestată dorința comună de a amplifica și a aprofunda în continuare raporturile bilaterale, pe baza orientărilor și principiilor înscrise în Tratatul de prietenie și cooperare între România și Mozambic. Au fost stabilite noi acțiuni și măsuri de natură să contribuie la intensificarea cooperării economice reciproc avantajoase și a schimbului de experiență în domeniile industriei, agriculturii, transportului, mineritului, comunicațiilor, comerțului și în alte sectoare de activitate, corespunzător cerințelor și programelor de dezvoltare economică-socială ale celor două țări. De ambele părți s-a exprimat convingerea că promovarea susținută a colaborării bilaterale vine în sprijinul efortului național al celor două țări pentru progres economic și social, este în folosul și spre binele țărilor și popoarelor noastre, slujește cauzei păcii, înțelegerii și cooperării între națiuni.

Pe baza celor convenite între președinții Nicolae Ceaușescu și Samora Moises

Machel au avut loc convorbiri economice româno-mozambicane. După cum se știe, schimburile economice dintre România și Mozambic au crescut în perioada 1977-1979 de peste 4 ori. În dorința amplificării acestor schimburi, a relațiilor economice româno-mozambicane pe multiple planuri, părțile au examinat aspecte privind extinderea și diversificarea cooperării economice reciproc avantajoase în domeniile industriei, agriculturii, transportului, mineritului, precum și al lărgirii schimburilor comerciale. În acest sens, s-au stabilit măsuri pentru aducerea la îndeplinire a obiectivelor de cooperare economică între România și Mozambic.

Abordîndu-se probleme importante ale vieții internaționale, în cadrul convorbirilor la nivel înalt, în documentele oficiale semnate, s-a remarcat că în lume se manifestă tot mai puternic voința popoarelor de a fi pe deplin stăpîne pe soarta lor, de a pune capăt politicii imperialiste, colonialiste și neocolonialiste, de a se dezvolta libere și independente. Dar, în același timp, continuă să se manifeste politica imperialistă de dominație și dictat, de reimpărțire a sferelor de influență, politică ce duce la serioase complicații și la agravarea relațiilor internaționale. De aceea, este necesar să se facă totul pentru întărirea solidarității și unității forțelor progresiste, antiimperialiste de pretutindeni în lupta pentru oprirea încordării, pentru dezarmare, pentru noua ordine economică, pentru destindere, independență și pace. S-a subliniat că în prezent, mai mult ca oricînd, trebuie acționat pentru ca relațiile dintre state să se bazeze pe deplina egalitate în drepturi, pe respectul independenței și suveranității naționale, pe neamestec în treburile interne și avantaj reciproc, pe renunțare la forță și la amenințarea cu forța.

Scoțîndu-se în evidență importanța deosebită a realizării securității, colaborării și păcii în Europa, a fost exprimată speranța că la Conferința din noiembrie de la Madrid se vor obține rezultate importante în această direcție, mai ales în ceea ce privește trecerea la dezangajare și dezarmare, inclusiv la convocarea unei conferințe pentru dezarmare în Europa. A fost evidențiată importanța sprijinului acordat țărilor africane pentru lichidarea vechii politici imperialiste, colonialiste și neocolonialiste, pentru dreptul lor sacru de a fi stăpîne pe bogățiile lor naționale, pe soarta lor, pentru progresul lor economic-social independent. Apreciînd succesul luptei poporului zimbabwe, președinții Nicolae Ceaușescu și Samora Moises Machel și-au manifestat sprijinul și solidaritatea deplină cu lupta poporului namibian pentru dobîndirea independenței, s-au pronunțat pentru lichidarea definitivă a politicii de discriminare rasială și de apartheid în Africa de Sud, pentru încetarea actelor de agresiune ale acestui stat împotriva țărilor vecine independente. Cele două părți s-au pronunțat, de asemenea, pentru soluționarea tuturor problemelor complicate din lumea de astăzi, inclusiv din Orientul Mijlociu, pe calea tratativilor, pentru o nouă ordine economică internațională, pentru asigurarea participării la soluționarea problemelor complexe din viața internațională a tuturor statelor și, în mod deosebit, a țărilor mici și mijlocii, a țărilor nealiniate, a țărilor în curs de dezvoltare, pentru creșterea rolului Organizației Națiunilor Unite, al altor organisme internaționale în soluționarea problemelor lumii de azi, în realizarea unor relații internaționale democratice.

Înaltul oaspete mozambican a vizitat unități economice din Capitală și din țară. Vizita la întreprinderea bucureșteană „23 August” a prilejuit solilor poporului mozambican prieten cunoașterea unor realizări de seamă ale industriei românești constructoare de mașini, ramură care, îndeosebi în ultimii 15 ani, a marcat o puternică dezvoltare și modernizare, fiind

La mitingul de la uzinele „23 August” din Capitală

Pe aleile parcului Snagov

astăzi capabilă să satisfacă o importantă parte a necesarului economiei naționale și, în același timp, să livreze pe piața internațională o gamă variată de produse de înaltă calitate și complexitate; ea a oferit totodată ocazia de a prospecta la fața locului posibilitățile de a extinde colaborarea dintre România și Mozambic. Vizita la Institutul de cercetări, proiectări și inginerie tehnologică din București a dat președintelui Samora Moises Machel posibilitatea cunoașterii progreselor esențiale făcute de țara noastră în direcția extinderii mecanizării agriculturii precum și a prospectării posibilităților de colaborare bilaterală în acest sector cu preponderență în economia Mozambicului.

În programul vizitei oficiale de prietenie a președintelui mozambican, un moment deosebit l-a constituit mitingul prieteniei româno-mozambicane, organizat marți la Clubul întreprinderii „23 August” din Capitală. Cuvîntările rostite la miting de tovarășii Nicolae Ceaușescu și Samora Moises Machel au evidențiat încă o dată dezvoltarea relațiilor de prietenie, colaborare și solidaritate româno-mozambi-

cane, subliniind necesitatea ca aceste relații să se diversifice și să se întărească în mod continuu, în interesul celor două țări și popoare, al progresului, independenței și păcii în lume. Arătînd că evoluția mondială este în favoarea forțelor progresiste și antiimperialiste, că dezvoltarea luptei de eliberare națională și socială, a luptei împotriva politicii imperialiste și colonialiste demonstrează cu putere tăria forțelor progresiste, antiimperialiste, cuvîntările exprimă convingerea că dacă aceste forțe acționează într-o deplină solidaritate și unitate, ele pot pune capăt pentru totdeauna politicii imperialiste de dominație.

Desfășurată într-o atmosferă de caldă prietenie, stimă și înțelegere reciprocă, vizita în țara noastră a tovarășului Samora Moises Machel constituie o contribuție importantă la ridicarea pe o treaptă și mai înaltă a colaborării și cooperării dintre România și Mozambic, în interesul popoarelor române și mozambicane, al cauzei păcii și înțelegerii internaționale.

ION D. GOIA ■

O nouă vizită de lucru în municipiul Iași

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a participat la deschiderea noului an de învățămînt

O puternică relație afectivă unește datele obiective ale cronicii ultimilor cinci-sprezece ani din viața Iașului, cronică în care cu toții, fiți ai aceleiași patrii, ne simțim implicați, fiindcă Iașul, cu noua lui înfățișare de astăzi, este o ctitorie fundamentată și înlesnită de destinul comunist al țării, mai exact el este o creație a perioadei istorice scurte dar care s-a dovedit cea mai rodnică din istoria noastră, aceea a anilor care au trecut de la Congresul al IX-lea al partidului.

De aceea, vizita de lucru pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarăsa Elena Ceaușescu, cu alți tovarăși din conducerea partidului și statului, a efectuat-o în cursul zilei de luni, 15 septembrie, în municipiul și județul Iași, reliefează într-o dimensiune simbolică, de adîncă semnificație a sa, caracterul rodnic, intensiv, de lucru eficient și durabil al ultimilor 15 ani ai istoriei României socialiste și totodată pune în evidență continuitatea și fertilitatea dialogului pe care secretarul general al partidului nostru, președintele Republicii, îl poartă nemijlocit cu oamenii muncii pe întreg cuprinsul țării. Numeroase elemente privind profunzimea și eficiența acestui dialog au reieșit din plin și cu prilejul vizitei de lucru în județul Iași — cea de-a noua întâlnire a tovarășului Nicolae Ceaușescu cu locuitorii acestor meleaguri — pe parcursul căreia, întimpinîndu-l cu sentimente de adîncă dragoste și profund respect pe secretarul general al partidului, localnicii au înfățișat cu legitimitate și în ritm susținut în perioada ultimilor ani, de strălucită și atotcuprinzătoare creație socialistă, cînd ei au beneficiat din plin de efectele politicii de industrializare, de dezvoltare armonioasă și în ritm susținut a tuturor județelor și așezărilor țării, politică al cărei inspirator și promotor este tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Efectele acestei politici au condus, în județul Iași, la transformări inimaginabile de către generațiile trecute. Producția industrială pe care o realizează acest județ este astăzi de 9 ori mai mare decît cea obținută în 1965 iar producția agricolă a crescut, în raport cu același termen de referință, de 3 ori. Peste 80 la sută din fondurile fixe au fost puse în funcțiune în ultimul deceniu și jumătate. Totodată au fost construite aici numeroase edificii consacrate învățămîntului, științei, culturii și au fost date în folosință peste 67.000 de apartamente. Cronica prefacerilor și înnoirilor din această parte de țară înregistrează, de asemenea, că a sporit cu fiecare an consumul de produse agroalimentare și industriale, că s-a extins rețeaua comercială și de servicii pentru populație, că au fost realizate numeroase dotări edilitar-gospodărești care dau Iașului de astăzi și celorlalte localități ale județului o înfățișare mindră și înfloritoare, asemenea aceleia a țării întregi. Și pretutindeni, în toate unitățile economice și de cultură înscrise pe traseul vizitei, la Combinatul de utilaj greu sau la Liceul Industrial „Victoria” al Ministerului Industriei Ușoare, la Întreprinderea „Țesătura” sau la Complexul de învățămînt-cercetare-produție al Institutului politehnic „Gh. Asachi” ori la Pașcani unde, după cum se știe, tovarășul Nicolae Ceaușescu a vizitat Întreprinderea mecanică de material rulant, Întreprinderea „Integrată” de țesături subțiri tip in și Întreprinderea de tractoare și reglatoare directe, oamenii muncii l-au întimpinat pe secretarul general al partidului cu satisfacția de a putea raporta că pe primele 8 luni ale acestui an județul Iași a îndeplinit planul producției industriale și nete, nivelul preliminar al productivității, volumul de beneficii și că totodată sînt hotărîți să mențină aceste ritmuri însuflețite ale muncii astfel încît să realizeze

prevederile cincinalului cu cel puțin o lună mai devreme. Un argument edificator, care garantează în felul său împlinirea cu succes a acestor angajamente, îl constituie și faptul că vizita efectuată în județul Iași a cuprins, de exemplu, la Combinatul de utilaj greu, momentele solemne, sărbătorești ale inaugurării de către tovarășul Nicolae Ceaușescu a unor importante secții și capacități de producție. Finalizarea unor investiții, darea în folosință a unor noi obiective a marcat și vizita la Institutul politehnic „Gh. Asachi”, unde tovarășul Nicolae Ceaușescu a inaugurat, la Facultatea de tehnologie chimică, o nouă unitate de producție, precum și o hală pentru tehnica tensiunilor înalte în cadrul noii clădiri a Facultății de electrotehnică. Desprindem din șiragul acestor momente sărbătorești clipa de neuitat, marcată de o aleasă semnificație istorică și de adînc patriotizm cînd în aclamațiile entuziaste ale ieșenilor tovarășul Nicolae Ceaușescu a dezvelit Monumentul Independenței, un impozant ansamblu artistic ce se constituie într-un vibrant omagiu adus deopotrivă înaintașilor care au luptat pentru împlinirea unuia dintre cele mai scumpe idealuri ale poporului nostru ca și eroismului celor ce făuresc România de azi și de mâine.

Luînd cuvîntul în cadrul marilor adunări populare care a avut loc în Piața Unirii din municipiul Iași, tovarășul Nicolae Ceaușescu a adresat calde felicitări pentru munca lor entuziastă, tuturor locuitorilor acestei vechi vetre de istorie și cultură românească, ai acestor importante cetăți a industriei socialiste, și arătînd că obiectivul vizitei este de a se consfăți cu oamenii muncii pentru a vedea cum au fost îndeplinite prevederile actualului plan cincinal, cum trebuie acționat în continuare pentru a face acest colț al țării și mai frumos, și mai bogat, a scos în evidență necesitatea ca oamenii

muncii ieșeni să depună eforturi mai susținute pentru a da o producție corespunzătoare dotării de care dispun de pe acum unitățile moderne care s-au construit aici. „Într-o perioadă mult mai scurtă, a arătat cu acest prilej tovarășul Nicolae Ceaușescu, acest centru al construcției de mașini trebuie să realizeze o producție de 20 de miliarde de lei, altă — sau chiar ceva mai mult — cît producea Iașul în anul 1975!”

Intrucît, după cum se știe, cu prilejul vizitei de lucru în județul Iași tovarășul Nicolae Ceaușescu a participat la deschiderea noului an de învățămînt, în cuvîntarea rostită în cadrul marilor adunări populare secretarul general al partidului a arătat că hotărîrile de a lega tot mai strîns învățămîntul cu știința și producția se îndeplinesc cu succes, că institutele și școlile din Iași au rezultate minunate, merg pe un drum bun. Totodată, arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu, este necesar ca și în domeniul învățămîntului să fie folosite mijloacele materiale și tehnice existente, minunatele condiții pe care partidul, statul nostru socialist le pun la îndemîna școlii, pentru a obține rezultate cît mai bune. „Trebuie, sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, să fim mai fermi în eforturile pentru a asigura însușirea a tot ceea ce au creat mai nou, mai înaintat știința și tehnica. Trebuie să acționăm susținut pentru ca tinerii să cunoască în condiții cît mai bune mijloacele de care dispune economia noastră națională, astfel ca de îndată ce studenții, tinerii absolvenți vor merge în uzine, pe ogoare, în laboratoare ei să poată să se integreze direct în procesul de producție, aducînd o contribuție tot mai însemnată la dezvoltarea generală a patriei”. O chemare însuflețită care va rodi, fără îndoială, în mințile și sufletele tuturor copiilor și tinerilor țării.

DUMITRU CONSTANTINESCU

FAȚĂ-N FAȚĂ CU NOI,

În zilele de 10—12 septembrie s-au desfășurat în Capitala țării lucrările Congresului al II-lea al consiliilor populare județene și al președinților consiliilor populare. Pilduitoare manifestare a democrației noastre socialiste, acest forum larg reprezentativ al poporului se înscrie în istoria evului socialist ca un moment de referință în amplu proces de perfecționare a vieții sociale, a activității statului. În sporirea rolului organelor locale ale puterii și administrației în conducerea activității economico-sociale, în imprimarea unui stil revoluționar în activitatea fiecărui consiliu popular.

Timp de trei zile, în plen sau secțiuni de lucru, participanții la dezbateri au reliefat în spiritul înaltei răspunderi ce le-a fost încredințată izbăvirea istorice dobândite de poporul nostru sub conducerea partidului în cea mai fertilă perioadă din viața națiunii noastre, evidențiind rolul determinant al tovarășului Nicolae Ceaușescu, personalitate de marcă a vieții politice contemporane, la elaborarea și înfăptuirea politicii partidului și statului care a făcut posibile aceste mari victorii ale poporului nostru în construcția socialistă.

Activitatea laborioasă și multilaterală desfășurată de tovarășul Nicolae Ceaușescu în slujba aspirațiilor supreme ale poporului român, a cauzei generale a socialismului și păcii, înaltul său exemplu de conștiință revoluționară, de patriot înflăcărat, de principialitate și omenie a înșuflețit și însuflețește permanent pe comunisti, pe toți cetățenii patriei în efortul lor nobil și neobosit de a ridica România pe noi culmi de prosperitate și civilizație. Fiind el însuși, în spirit și desfășurare, o ilustrare fierbinte a unității, cel de-al doilea Congres al consiliilor populare a dat o nouă expresie unității de neclintit dintre partid și popor, încrederii cu care toți oamenii muncii — români, maghiari, germani și de alte naționalități — urmează și înfăptuiesc politica internă și externă a partidului și statului, indicările secretarului general, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Ca în toate celelalte împrejurări politice de excepțională importanță pentru destinele României, momentul de culme și de limpezire, de sinteză și viziune prospectivă l-a constituit și de această dată cuvântarea președintelui țării, strălucit și exhaustiv model de gândire analitică, de clarviziune și analiză științifică a prefacerilor revoluționare ce au avut și au loc în societatea noastră, de jalonare a momentelor de răscruce pe care poporul român le va traversa cu fermitate și devotament în eroicul său efort de ridicare a României la înălțimea aspirațiilor de veacuri ale generațiilor ce au premerș și au luptat pentru conservarea purității și specificului nostru național. Adoptată unanim de participanți ca document programatic al activității viitoare, expunerea secretarului general al partidului definește cu o cuprindere științifică exactă și o clarviziune specifică celui mai iubit fiu al națiunii stadiul procesului revoluționar pe care-l trăiește și edifică țara, operă vastă care cere concentrarea tuturor energiilor națiunii, impune menținerea mereu vie a spiritului viu al revoluției, sporirea elanului militant, a patriotismului socialist al tuturor fiilor țării.

Congresul, care a dezbătut proiectul Planului de dezvoltare economico-socială pe perioada 1981—1985 în profil teritorial și a stabilit sarcini de o înaltă răspundere pentru deputați, pentru organele locale, consfințește în conformitate cu hotărârile Congresului al XII-lea al partidului, că

obiectivul fundamental al viitorului cincinal este continuarea pe un plan superior a îndeplinirii Programului partidului, creșterea și modernizarea forțelor de producție, pe baza afirmării cu putere a revoluției tehnico-științifice în toate ramurile, realizarea unei noi calități în toate domeniile de activitate și adresează tuturor oamenilor muncii chemarea de a acționa în spirit revoluționar, muncitoresc pentru dezvoltarea și modernizarea continuă a industriei noastre socialiste, pentru

valorificarea cu maximum de randament, cu sporită eficiență a tuturor resurselor de care dispunem, pentru a pune mai bine în valoare capacitățile de producție, baza tehnico-materială modernă, forța de muncă, pentru a spori productivitatea muncii și a realiza o eficiență superioară, astfel încât să asigurăm sporirea avuției naționale — sursa hotărâtoare a ridicării nivelului de trai material și spiritual al întregului nostru popor.

Chemarea Congresului consiliilor popu-

lare județene și al președinților consiliilor populare municipale, orașenești și comunale adresată tuturor oamenilor muncii de la orașe și sate, fără deosebire de naționalitate, este un vibrant îndemn pentru ca strîns uniți în jurul Partidului Comunist Român, al secretarului general al partidului, să acționeze neabătut pentru realizarea tuturor hotărârilor Congresului consiliilor populare, în vederea accelerării progresului multilateral al României socialiste.

Să răspundem prin fapte, menționând textul dat publicității, vibrantei chemări adresate de tovarășul Nicolae Ceaușescu de la tribuna congresului, de a asigura o puternică dezvoltare a tuturor localităților țării, de a ridica România socialistă pe noi culmi de progres și civilizație.

Să ne angajăm față de conducerea partidului și statului, față de cel mai iubit fiu al poporului, președintele țării, că ne vom situa la înălțimea marilor îndatoriri ce ne revin, consacrandu-ne întreaga putere de muncă și creație înfăptuirii istoricelor hotărâri ale Congresului al XII-lea al partidului, edificării societății socialiste multilaterale dezvoltate și înaintării României spre comunism.

Lucrările congresului au demonstrat cu pregnanță profundul democratism al orînduirii socialiste din România, al organelor locale ale puterii de stat, strînsa legătură a consiliilor populare cu masele largi de oameni ai muncii, capacitatea lor de a se confunda cu aspirațiile și interesele tuturor cetățenilor și totodată de a coordona și a da expresie cerințelor fundamentale ale omului. Este și această evidență o garanție a faptului că la înfăptuirea mărețelor sarcini ce ne stau în față, consiliile populare sînt în măsură să preia integral atribuțiile importante ce le revin în organizarea și conducerea vieții economico-sociale, în valorificarea resurselor locale și buna gospodărire a localităților, în mobilizarea maselor la opera de construcție socialistă. „Să trecem, arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu, la aplicarea în viață a tot ceea ce am discutat aici, să acționăm pentru perfecționarea activității și stilului de muncă, să facem astfel încît fiecare comună, fiecare oraș, fiecare județ să devină o unitate administrativă puternică din punct de vedere economic și social, care să aplice ferm principiile autoconducerii și autogestiei muncitorești. Să asigurăm ca fiecare cetățean să poată participa nemilcît — în comună, în oras, în județ — la soluționarea tuturor problemelor privind dezvoltarea țării noastre, la elaborarea și înfăptuirea întregii politici de dezvoltare a socialismului și comunismului în România”.

Urmărite cu interes și satisfacție de oameni ai muncii din toate colțurile țării, din toate domeniile de activitate, lucrările congresului, documentele adoptate întrunesc adevărată înțelegere și simpatie din partea tuturor cetățenilor, atît în cuvîntul participanților, cît și în mijloacele de informare în masă, în telegrame ce redau emoționant și hotărît voința unanimă de a înfăptui neabătut și la nivelul cel mai înalt al exigențelor importante sarcini cuprinse în cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu, a hotărîrilor adoptate de congres, de a mobiliza întregul potențial material și uman de la orașe și sate, de a canaliza hărnicia, entuziasmul și elanul revoluționar al tuturor cetățenilor în vederea realizării obiectivelor trasate de Congresul al XII-lea al partidului.

NICOLAE CRISTACHE

„Să trecem la aplicarea în viață a tot ceea ce am discutat aici, să acționăm pentru perfecționarea activității și stilului de muncă, să facem astfel încît fiecare comună, fiecare oraș, fiecare județ să devină o unitate administrativă puternică din punct de vedere economic și social, care să aplice ferm principiile autoconducerii și autogestiei muncitorești!”

NICOLAE CEAUȘESCU

(Urmare-din pagina 1)

Niciodată nu ne-a fost mai clară decît acum amploarea saltului săvîrșit în trei decenii de efort necurmat și niciodată nu ni s-a înfățișat mai limpede locul pe care și l-a adjudecat țara, ca putere și demnitate, în concertul națiunilor lumii, prin propriile ei forțe. De fapt, știm toți asta, nu ne despart prea mulți ani de timpul în care actul de a ne constitui ca parte și termen într-o comparație cu țările industrializate ale planetei ar fi fost prin sine un act de nesăbuită statistică. În schimb, altfel stau lucrurile astăzi: „Dacă ne-am referi la cîteva date comparative cu unele țări dezvoltate — citim în succintul dar tonicul bilanț întreprins de conducătorul țării —, ar trebui, de asemenea, să arătăm că în toți acești 30 de ani venitul național pe locuitor a crescut în România într-un ritm de 8,4 la sută anual, în timp ce în Statele Unite acest ritm a fost de 2,1 la sută, în Canada de 2,6 la sută, în Italia de 3,8 la sută, în R. F. Germania de 4,4 la sută, în Franța de 3,8 la sută. Aceste date demonstrează că decalajul care despărțea România de țările dezvoltate s-a micșorat de 3—4 ori...”. Mai mult, în tabloul desfășurat de tovarășul Nicolae Ceaușescu înaintea participanților la Congresul al II-lea al consiliilor populare, aceste date se completează necesar și firesc cu cele mai semnificative nivele atinse în diverse

domenii ale producției de bunuri materiale, întregindu-le elocvent, rotunjindu-le înțelesul, transformându-le din simple elemente ale unei imagini în argumentul solid al unei deveniri glorioase.

Nu mai puțin grăitoare se dovedește a fi și pledoaria secretarului general al partidului pentru ridicarea activității productive a patriei, în toate compartimentele ei, la o nouă calitate, pentru transpunerea întocmai în viață a prevederilor noului mecanism economico-financiar, bazat pe autogestie și autoconducere muncitorească, ca o consecință logică a adevărului că acumulările cantitative determină o perfecționare esențială, de conținut, a muncii tuturor. Noi înșine fiind datori să accelerăm ritmurile acestor perfecționări, în consens deplin cu ritmurile în care ne-am decis să ne apropiem viitorul.

Sinceritatea termenilor în care se discută această problematică este remarcabilă și ea relevă o dimensiune în plus a largului democratism al societății noastre socialiste. Revoluția tehnico-științifică, în toate ramurile industriale și în toate domeniile de activitate, nu își poate îndeplini dezideratele decît printr-o reconsiderare a poziției și efortului fiecăruia în raport cu întregul, fie că este vorba de întreprinderi și instituții, fie că este vorba de oameni. Iată un îndemn din care decurg consecințe importante din

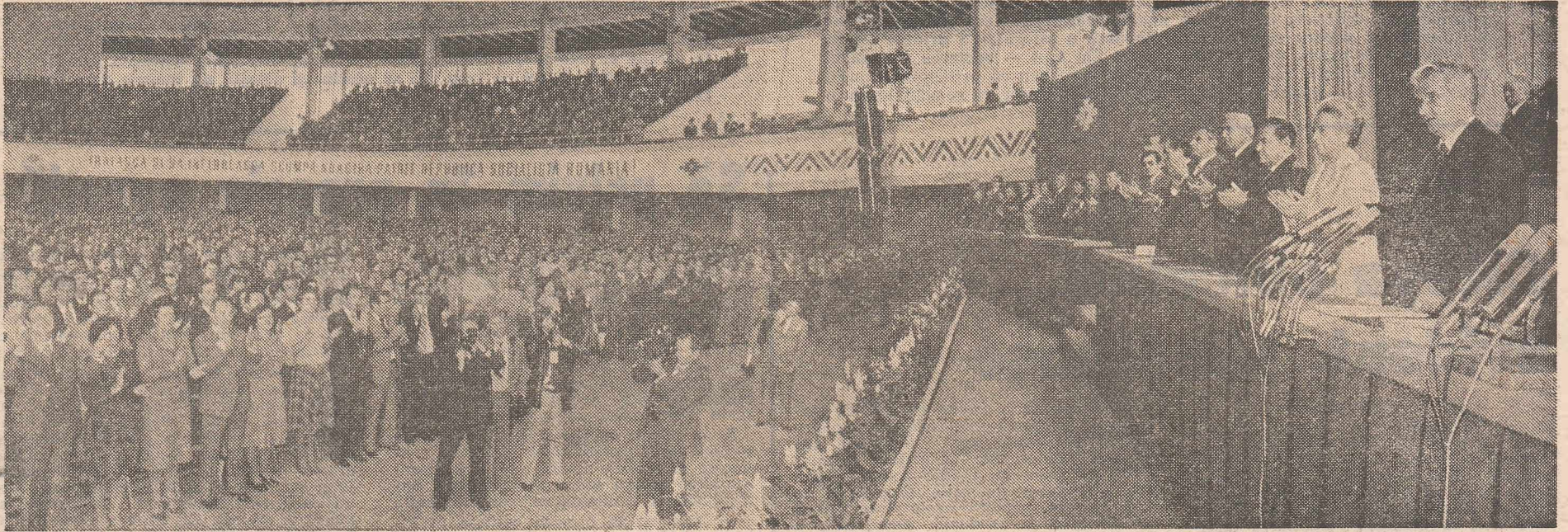
acest punct de vedere: „Să punem accentul nu pe dezvoltarea extensivă, ci pe dezvoltarea intensivă a economiei naționale, pe valorificarea superioară a întregului nostru potențial material și uman, pentru a putea obține noi succese pe drumul înfloririi continue economico-sociale a României”.

Evident, noul mecanism economico-financiar stă în centrul pledoariei tovarășului Nicolae Ceaușescu, și atunci cînd referirile la el sînt directe, cînd se atrage atenția asupra înțelegerii și aplicării lui unilaterale, și atunci cînd prevederile lui se retrag în substratul argumentației, conferindu-i temeinicie și clarviziune. Coînteresarea oamenilor în bunul mers al producției prin consolidarea unui raport echitabil între efortul real și retribuție, productivitatea muncii și aprovizionarea tehnico-materială, conlucrarea și cooperarea armonioasă dintre uzine și județe, balanța forței de muncă, locul și rolul industriei mici în ansamblul activităților noastre productive, răspunderile consiliilor populare în organizarea și controlul activității din industrie și agricultură sînt analizate, mereu, prin prisma obținerii unei eficiențe economice certe, prin prisma aportului net la edificarea unei României mai înfloritoare. Totodată, este relevată cu aceeași sinceritate necesitatea realizării progresului prin forțe proprii și a reducerii la mi-

nimum a dependenței economiei naționale de credite externe și importuri. Cu atît mai mult cu cît „creditele au devenit foarte scumpe; ele au devenit, de altfel, o formă aproape cămătărească, de îmbogățire a unora pe seama celor mai săraci. Iată de ce tovarășii — conchide secretarul general al partidului — fiind prea săraci trebuie să ne gîndim să nu mai luăm credite și să ne soluționăm problemele cu mijloacele noastre”.

O patetică grijă pentru soarta noastră a tuturor, într-o lume a convulsiilor care ridică uneori îngrijorător temperatura politică a planetei, răzbate din fiecare cuvînt al conducătorului nostru înțelept și încercat. În acest sens, atenția acordată de tovarășul Nicolae Ceaușescu conjuncturii internaționale împlineste firesc luciditatea cu care ne îndemnăm să ne gospodărim mai bine acasă, în țara noastră. Problemele nevralgice ale lumii contemporane se repercutază dureros nu numai în conștiința fiecărui om, a fiecărui popor, dar ele pot împleti și asupra dezvoltării libere și independente a cetățenilor de pretutindeni, a popoarelor înseși. Și, din nou, viziunea sintetică asupra căilor unui progres solidar concentrează în apelul președintelui țării mesajul însuși al României. Un mesaj de pace și înțelegere, rostid de o voce distinctă prin fermitatea ei întru apărarea valorilor periclitare ale umanității.

FAȚĂ-N FAȚĂ CU LUMEA

— Tovarășe dr. ing. VASILE DASCALU, ca om cu funcție de conducere într-un institut de cercetare și proiectare în construcții, cu ce gânduri v-ați întors acasă de la Congresul consiliilor populare?

— Cu sentimentul că trebuie să gândim repede și să aplicăm repede ideile noi, eficiente și realiste. Ceea ce ni se cere nouă acum, ceea ce am desprins cu claritate din cuvântarea secretarului general al partidului, este nu pur și simplu calitate în tot ce avem de făcut, ci performanță. Și avem condițiile să atingem performanțe.

— Ce se petrece acum în înfățișarea Iașului se poate spune că atinge asemenea cote?

— La 23 octombrie 1978 s-a aprobat un proiect literalmente extraordinar de renaștere modernă a fostei capitale a Moldovei, a orașului de glorie și dulci tradiții românești, care a și început a se înfăptui. Până la sfârșitul cincinalului următor va fi, va trebui să fie, gata. Într-o primă etapă un nou centru civic se conturează. Plasat între vechea Piață a Palatului, de la zidurile Curții domnești, prin străzile — viitoare mari artere — Elena Doamna și Atanasie Panu. Va marca o replică modernă a celor mai strălucite realizări arhitectonice ale orașului. Un centru văzut în mișcarea lui vie în timp și spațiu, conceput pentru omul de azi și

de mâine, cu necesitățile lui de habitat, de confort, cu totul altele decît ieri.

— Pe scurt, ce va cuprinde?

— Dotări social-culturale, hoteluri, Palatul pionierilor, Teatrul pentru tineret și copii (aflat deja în execuție), un Palat al justiției, bibliotecă de proporții naționale, și, firește, multe, foarte multe blocuri de

melor discutate la congres, și ce realizări aveți în sectorul cercetării?

— Cercetări în domeniul urbanismului, al sistematizării, privind, de pildă, tipul optim de locuință și de ansamblu de locuințe în condițiile orașului de azi și a tendințelor lui de evoluție, în condițiile socio-demografice — nevoi ale familiei,

prefabricate. Au fost și vor fi în continuare dezvoltate cercetările și studiile asupra resurselor locale ce pot fi utilizate în construcții la nivelul județului, în prezent fiind deja avansate testările de laborator asupra elementelor de termoizolație bazate pe diverse deșuri și materiale refolosibile din agricultură sau industrie. Avem deja cercetate — și vom impulsiona aplicarea lor — câteva soluții și tehnologii pentru producția de masă a unor materiale de construcții pentru locuințe cu un număr redus de nivele, în special pentru mediul rural și viitoarele centre urbane, cum sînt planșele din grinzioare de beton precomprimat cu corpuri de umplutură sau pământ uscat, elemente și materiale termoizolatoare pentru terase și acoperișuri și chiar pereți din subproduse agricole — pe bază de paie, tulpini de floarea-soarelui, deșuri textile ș.a.

Depinde de noi, așa cum a resubliniat tovarășul Nicolae Ceaușescu la cel de al doilea Congres al consiliilor populare, de gândirea și acțiunea noastră, să aplicăm rapid soluții moderne, eficiente, validate de știință, de cercetare și experiență, să atingem în toate sferele activității și vieții noastre performanțe. Performanțele de care avem nevoie în dezvoltarea rapidă a țării. Pentru prosperitatea noastră, a tuturor.

CICI IORDACHE ■

Acum ni se cere performanță

locuințe, toate ordonate unei deschideri pe o cornișă pietonală ce va realiza o trecere armonioasă, fluidă, lină, din vechea zonă a ilustrei Curții domnești spre noua piață civică. Cu elemente specifice de arhitectură inconfundabile și nerepetabile în altă parte a țării și chiar în județ, dar profund moderne. Toate acestea costă miliarde de la bugetul statului, toate acestea sînt parte integrantă a politicii partidului nostru de înflorire a orașelor patriei, a tuturor localităților, prosperitatea țării însăși, ca și a fiecăruia dintre noi.

— Vă numiți Institutul de cercetare și proiectare — ICEPROM-Iași, ce program vă propuneți în consensul proble-

nevoi culturale ș.a. —, pentru alimentarea cu energie și surse de energie în locuința viitorului, tipul și evoluția casei și gospodăriei țărănești... Cercetări în domeniul tipizării construcțiilor — o sarcină prioritară în ramura noastră trasată de către conducerea partidului — și al materialelor de construcții, pentru reducerea consumurilor de materiale și de energie în construcția de locuințe și eliminarea materialelor bazate pe materii prime din import, deficitare, ori pe bază de petrol. Avem în curs de finalizare și introducerea în șantier — după o gândire a noastră a ieșenilor — noi soluții constructive pentru clădiri de locuit — cum sînt, de exemplu, cele din cadre cu noduri spațiale integral

Echitate prin muncă liberă

Județul Bistrița-Năsăud reprezintă o imagine strălucită a politicii științifice a partidului nostru de repartizare rațională a forțelor de producție pe întreg teritoriul țării, înfățișînd la sfârșitul acestui cincinal un tablou edificator pentru ceea ce înseamnă socialism, munca liberă pusă în slujba celor mai înalte idealuri ale omului. Telciu, comună bistrițeană al cărui primar sînt, este o așezare de munte cu vechi tradiții și posibilități în creșterea animalelor. Valorificînd condițiile pe care le avem, am reușit ca an de an să sporim contribuția noastră la fondul centralizat al statului. Printr-o conlucrare permanentă cu cetățenii, am izbutit să generalizăm inițiativa ca fiecare gospodărie din comună să crească și să contracteze cu statul un număr mai mare de animale și produse agroalimentare. În cursul anului trecut, comuna noastră a valorificat la fondul de stat produse a căror valoare ajunge la peste 10 milioane de lei, nivel ce va fi depășit în acest an cu cel puțin 5 la sută. Este aceasta, o știm cu toții, îndatorirea noastră de prim ordin, așa cum a reieșit dealtfel și din cuvîntarea pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu a rostit-o de curînd, în încheierea lucrărilor celui de-al doilea Congres al Consiliilor populare. De bună seamă, munca noastră pentru belșugul țării ne aduce nouă înșine belșug și îndestulare. Ca să dau cîteva exemple, va trebui să arăt că în ultimii ani zestrea edilitară a comunei Telciu a fost îmbogățită cu noi obiective între care o modernă brutărie, baie comunală, un complex comercial cu o suprafață de 2.000 metri pătrați, două blocuri de locuințe, noi localuri de școală, rețea de apă potabilă. Înțelegînd sprijinul deosebit pe care îl pot da primăriei, depu-

taților, Organizațiile Democrației și Unității Socialiste, noi colaborăm în permanentă cu acestea, astfel încît o bună parte din lucrările edilitar-gospodărești sînt realizate cu contribuția cetățenilor. Cu toate că în viitor comuna noastră va deveni un centru urban, noi apreciem că îndeletnicirea de bază a locuitorilor o va reprezenta tot agricultura și în această privință ne vom mobiliza toate eforturile pentru ca, fructificînd experiența valoroasă pe care am cîștigat-o pînă acum, prin găsirea unor căi și mijloace cît mai bune și eficiente, să sporim contribuția noastră la buna aprovizionare a populației cu produse alimentare, să aducem fondul centralizat al statului produse cît mai multe și de bună calitate.

IOANA BACIU ■
președinta Consiliului popular
al comunei Telciu,
Județul Bistrița-Năsăud

Virtuțile legăturii cu oamenii

Cu toate că orașul nostru se situează printre localitățile fruntașe pe țară în acțiunile edilitar-gospodărești, nu ne putem declara mulțumiți decît parțial cu ceea ce am realizat prin participarea cetățenilor la executarea unor lucrări de interes obșteșc și sîntem datorii, acum, după Congresul consiliilor populare, să sporim preocuparea noastră în vederea antrenării tuturor cetățenilor la cît mai multe lucrări. Prin îmbunătățirile aduse legii de organizare și funcționare a consiliilor

populare au fost create condiții deosebite pentru realizarea obiectivelor economice amplasate pe teritoriul orașului nostru. Am reținut ca fiind de maximă însemnătate obligația consiliilor populare de a se consulta permanent cu oamenii muncii, de a organiza semestrial adunări ale cetățenilor, în cadrul cărora noi, primarii — fie că sîntem de la comune, orașe sau municipii, și chiar președinții Comitetelor executive ale Consiliilor populare județene — să prezentăm rapoarte cu privire la hotărîrile adoptate, la executarea la timp și în bune condiții a lucrărilor edilitar-gospodărești, la asigurarea aprovizionării populației, întreținerea și gospodărirea fondului locativ, rezolvarea problemelor legate de viața și activitatea cetățenilor. Experiența noastră atestă că întărirea continuă a legăturii cu cetățenii și consultarea largă a acestora constituie condiția esențială pentru stimularea inițiativelor cetățenești, pentru participarea directă, responsabilă a fiecărui cetățean la înfăptuirea planurilor de dezvoltare economic-socială în profil teritorial.

VERONICA SAPLACAN ■
președinta Comitetului județean
al Organizațiilor Frontului
Democrației și Unității Socialiste
Maramureș

Comune mici cu ambiții mari

Comuna Teremia Mare din județul Timiș este binecunoscută prin inițiativa locuitorilor săi în domeniul valorificării unor noi surse de energie. Consiliul popu-

lar comunal a trecut cu îndrăzneală la amenajări pentru producerea biogazului, așa încît în prezent dispunem de două instalații a câte 25 metri cubi fiecare. În plus, tot la noi este pusă în funcțiune o sondă cu apă caldă (63 grade Celsius) cu proprietăți terapeutice deosebite. La propunerea cetățenilor am trecut la construirea unei moderne microstații balneare pe care o vom inaugura în curînd. Microstațiunea va funcționa cu vane individuale, bazine acoperite, saune, cabinet medical, inclusiv posibilități de cazare. Preocupările noastre cuprind și valorificarea energiei eoliene. Bucurîndu-ne de îndrumare din partea Institutului politehnic și a întreprinderii „Electrotimis” din Timișoara, chiar acum, în septembrie, vom pune în funcțiune un generator de acest gen cu o capacitate de 2 kWh la intensitatea vîntului de 45 metri pe secundă. Această instalație va asigura o mare parte din curentul electric necesar microstațiunii. Cred însă că o perspectivă interesantă o oferă folosirea energiei eoliene în combinație cu o pompă termică care ar valorifica potențialul energetic din sol. O asemenea instalație poate asigura încălzirea centrală din case. Experiențele întreprinse pînă acum ne dau speranța că o astfel de instalație o vom realiza cel tîrziu în 1981. Sîntem o comună mică, de 4.300 locuitori în trei sate, dar sarcinile sînt mari. Ambiția noastră însă este pe măsura acestor sarcini. Preocupările noastre se inscriu cu pregnanță în dezideratele formulate de la înalta tribună a celui de-al II-lea Congres al consiliilor populare de către secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, care, precum cunoaștem cu toții, a indicat organelor puterii de stat folosirea tuturor surselor energetice locale.

HEINZ WILLIAM ■
președintele Consiliului popular
al comunei Teremia Mare,
județul Timiș

Noul mecanism economico-financiar în acțiune

În ampla cuvintare rostită la Consfătuirea de lucru de la C.C. al P.C.R. din mai a.c., tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia cu pregnanță adevărul că aplicarea în viață a noului mecanism economico-financiar nu reprezintă pentru economia românească o alternativă printre altele, ci o necesitate acută, un deziderat vital. „De fapt — remarcă secretarul general al partidului nostru — e greu să apreciem că principiile noului mecanism economic sînt înțelese în mod corespunzător, că se acționează în

mod activ pentru realizarea lor“. Pornind de la realități, pe care le vom diseca în profunzimea lor, ne propunem să abordăm diversitatea aspectelor care decurg din problematica actuală a vieții noastre economice. Nutrim convingerea fermă că drumurile rentabilității nu se poticesc în șarade de nedezlegat decît pentru cei care, sistematic, așteaptă soluții din altă parte. Și nu ne vom sfîi să oferim și soluții, nu înainte de a le fi cumpănit cum se cuvine.

Călărași:

Cîteva obiceiuri, evident, sănătoase

(Urmare din pagina 1)

dustria confecțiilor, nu de puține ori, buturuga mică răstoarnă carul mare. Absența unui nimic, a unui anume tip de nasture sau de etichetă, de pildă, periclitează lansarea eficientă în producție a unei serii întregi de confecții și, nu în ultimul rând, respectarea disciplinei aprovizionării ritmice cu materii prime și materiale e privită ca o exigență de capătul a noului mecanism economico-financiar.

Amănunțind intrucivta lucrurilor, deducem cîteva obiceiuri sănătoase, care din multe puncte de vedere se pot constitui în tot atîtea exemple demne de urmat. Desigur, nu este simplu să supraveghezi și să determini să funcționeze normal relația cu evasitotalitatea țesătorilor și pasmanterilor din țară, la care se adaugă o sumă apreciabilă de alte întreprinderi producătoare de furnituri diverse, din Timișoara, Jimbolia, Botoșani, Iași, Suceava, Slatina, Giurgiu sau Mediaș. Din motive care derivă din incurcături îndurate pe propria lor piele — întârzieri și rătăcirii frecvente de vagoane — cei din Călărași au renunțat la serviciile căii ferate și au adoptat transportul auto, în sistem plin-plin, sistem respectat cu o certă strictețe. În fiecare săptămînă, o analiză minuțioasă a necesităților de aprovizionare, coroborată cu analiza direcțiilor de expediție a mărfurilor finite, limpește eficient activitatea merceologilor din subordinea șefului de serviciu Vasile Zaharia. Mașinile sînt planificate zilnic pe direcții și chiar cînd survin defecțiuni în posibilitățile furnizorilor, cînd materialele lor nu corespund mostrei omologate, se procedează cu tact, „pe curat“, cum țîn să precizeze și directorul Ion Manole și contabilul șef Gheorghe Nițu. Nu se face caz dintr-o abatere de la nuanța stabilită anterior a unei anume țesături, ci se pleacă de la faptul că această țesătură există și poate fi utilizată cu succes în producție, înlăturîndu-se în acest fel, din capătul locului, conflicte care îndeobște nu duc nicăieri. Adică se recurge la tratative în care sînt atrași și beneficiarii confecțiilor călărășene și, de regulă, oricît de delicate ar fi uneori aceste tratative, ele sfîrșesc prin a consolida o bună colaborare. Iar concluzia ni se pare cu totul demnă de a fi subliniată: o întreprindere este datoare să ia în calcul, în egală măsură, interesele proprii, interesele tuturor întreprinderilor cu care colaborează și, evident, interesele beneficiarilor.

Probleme nu mai puțin importante pentru asigurarea ritmicității producției, factor cheie în industria confecțiilor, ridică și îngrijirea corespunzătoare a utilajelor din dotare, de a căror bună funcționare depinde nemijlocit rezultatul muncii a aproape 5 000 de oameni. Oameni simpli, mecanicii se dovedesc cu adevărat mecanici numai atunci cînd vădesc și pasiune pentru meserie, cu atît mai mult cu cît această pasiune se aplică aici asupra unei mase mari de utilaje cu profil variat. Și este cu atît mai bine cînd această pasiune, precum în cazul mecanicului specialist Constantin Dragomirescu, se concretizează și în cîteva invenții în adevăratul înțeles al cuvîntului. Acordînd tocmai unor astfel de oameni responsabilități maxime în planul activității lor zilnice, întreprinderea de confecții din Călărași nu a făcut decît să-și asigure temeinic, și în acest domeniu, „spatele“ producției. Și aici înțilnim obiceiuri sănătoase: în primul rînd o atenție cuvenită acordată conservării mașinilor din rezervă; apoi, un efort concentrat, în colaborare cu alte întreprinderi din județul Ialomița și din țară, în direcția asigurării din producția internă a pieselor de schimb necesare, scutindu-se astfel importante fonduri în valută. În acest sens, exemplul garniturilor pentru mașinile Mamuth, realizate de atelierele mecanice ale întreprinderii în colaborare cu Metalotehnica din Tîrgu Mureș, este revelator. Revelator este și faptul că orice mașină din rezervă, la Călărași, poate fi implicată în producție pe loc, fără nici o întârziere. Faptul ne îndeamnă să analizăm în viitor și soarta altor mașini din rezervă !...

De asemenea, e privită cu simț de răspundere și soarta materialelor recuperabile și refolosibile, reglată îndeobște prin contracte ferme. Se valorifică superior circa 350 t deșeurile textile anuale, ponderea deținînd-o deșeurile proprii. Și de aici, de fapt, ajungem acolo unde trebuia să ajungem, la producția nemijlocită a întreprinderii, pe un drum firesc mijlocit de chiar condițiile ei. La ora actuală, proporțiile îndeplinirii producției nete și fizice au atins 103,17 și, respectiv, 101,36 la sută. Planul valoric al producției marfă a fost îndeplinit în proporție de 101,15 la sută. Exportul: 110,22 la sută. Beneficiile: 119,7 la sută. Cum? Prin participarea tuturor, în deplină cunoștință de cauză, la un efort din care trebuie să decurgă propria lor bunăstare. La care se adaugă conducerea fermă de către fiecare maestrul a celor 90 de formații de lucru. Printre oamenii pe care se poate conta din acest punct de vedere numărîndu-se Aristotel Bărzulea, Marin Stan, Maria Stamate, Constanța Dinu, Ioana Mușat, Olimpia Ionescu, Florica Dumitrescu și Silvia Baicu.

Despre ultima se spune că ar fi intrucivta mai aspră, dar stă mereu bine cu planul... Și nu cumva asta e totul? Sau aproape totul? La ce s-ar putea reduce, printre altele, acest mult disputat nou mecanism economico-financiar decît la o asprime sporită, pe care sîntem dator să ne-o aplicăm în primul rînd nouă înșine?

Să privim în propria ogradă

Răspunzînd unor cerințe obiective, autogestiunea economico-financiară reprezintă un nou moment de referință în cadrul participării colectivelor de oameni ai muncii în procesul decizional. Este vorba de o nouă conduită socială ce se cere asimilată, interiorizată ca fapt de conștiință și, deopotrivă, obiectivată ca fapt de comportament. Ce înseamnă înțelegerea noilor atribuții și îndatoriri ce revin colectivelor de oameni ai muncii?

Vom încerca să răspundem acestor întrebări cu concursul unor cadre de conducere ale unuia dintre cele mai reprezentative unități industriale ale țării, întreprinderea „Automatică“ din București.

— Trecerea la o nouă calitate în întreaga activitate economică și socială — ne-a declarat tovarășul Nicolae Olaru, secretarul comitetului de partid — a făcut necesară instituirea noului mecanism economico-financiar, autoconducerea muncitorească fiind investită prin lege cu noi prerogative ce vin să lărgească participarea oamenilor muncii la procesul decizional în calitate de producători, proprietari și beneficiari, de oameni și cetățeni ai țării, uniți în interesele lor generale și particulare. În acest context, autogestiunea și autofinantarea apar ca forme noi, superioare, ale gestiunii economice. Cunoașterea și înțelegerea profundă a noului mecanism economic reprezintă, tocmai de aceea, prima îndatorire a oricărui colectiv de muncă. În acest sens eu as dori să arăt că am organizat o suită de colocvii și seminarii cu reprezentanții consiliului oamenilor muncii din întreprindere, precum și cu alți membri din celelalte organisme de conducere colectivă. Am făcut-o tocmai pentru a înlătura din mentalitatea unor tovarăși rutina sau supraevaluarea vechilor metode de conducere. Așa cum sublinia secretarul general al partidului, conducerea întreprinderilor și centralelor trebuie să acționeze operativ pentru soluționarea tu-

turor problemelor, fără a mai aștepta nici o dădăceală din afară, fără a mai practica sistemul de delegare a răspunderilor. Mai notăm că, în același scop am socotit necesar să organizăm conferințe și dezbateri la care am invitat reprezentanți ai principalilor noștri beneficiari și furnizori.

În aplicarea practică a noului mecanism economico-financiar am acordat o atenție expresă — conform indicațiilor tovarășului Nicolae Ceaușescu — realizării în mod prioritar a producției fizice și nete. Și rezultatele n-au întârziat să se arate: producția fizică a fost îndeplinită luna de lună la indicatorii de bază — mijloace de automatizare electronice și piese de schimb. Cu toate acestea, și noi și alții mai avem multe de făcut pentru ca acest mecanism să confere muncii noastre eficiența scontată. Este necesar, de pildă, să acordăm o atenție mult mai mare creației originale și produselor destinate exportului. La ora actuală întâmpinăm greutăți în ceea ce privește acoperirea planului de comenzi și contracte pentru export. Ne-am angajat tocmai de aceea ca, începînd cu anul 1981, să accelerăm sensibil ritmul de asimilare a unor produse și tehnologii noi, iar cu cele realizate pînă în prezent să iesim cu mai multă fermitate la export. Mă refer în mod special la dozatoarele gravimetrice cu bandă și la centralele de alarmare.

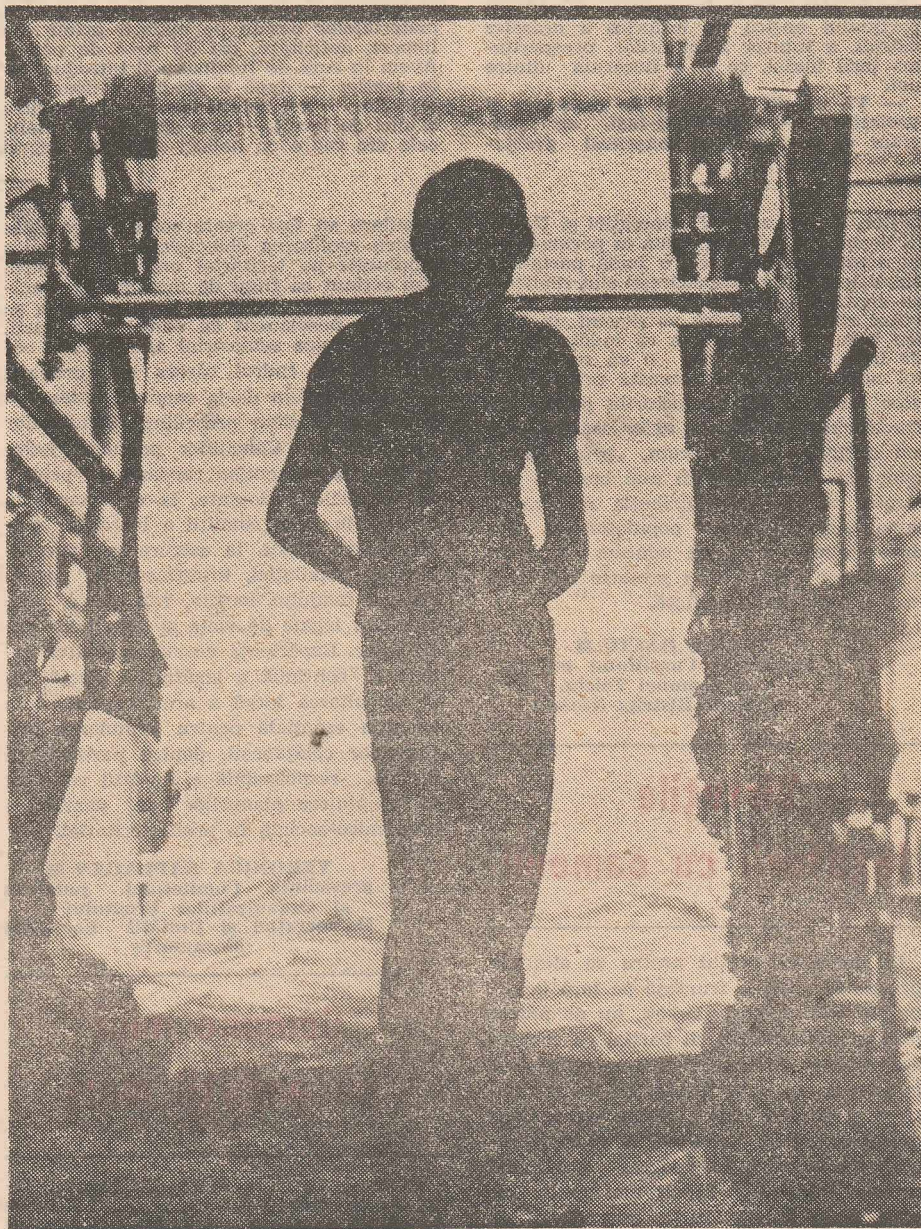
Nu e mai puțin adevărat, însă, că degeaba ne străduim noi să onorăm la vreme comenzile lansate la începutul anului, dacă pe parcurs sîntem potopiti cu comenzi „supraurgente“, ca urmare a unei deficiențe de planificare. Acestea sosesc de obicei însoțite de sirene de alarmă și nu o dată secundate de dispoziții venite din partea unor foruri ierarhice superioare. Comenzile acestea presante ne obligă să reprogramăm comenzile anterioare sau chiar să întrerupem o treabă și să ne apucăm de alta. Se mai întâmplă apoi și un alt fenomen: unii beneficiari, zeloși din fire, lansează comenzi urgente cu toate că panourile de care au nevoie intră la montaj abia în trimestrul IV sau chiar în anul ce vine. Ei bine, noi fără să cunoaștem situația de fapt (nici n-avem cum) onorăm comanda și apoi constatăm că panourile zac și așteaptă în vreo magazie sau sub cerul liber! Asemenea situații handicapează sau întîrzie recuperarea integrală a cheltuielilor sau ne obligă să obținem cu întîrziere beneficiul planificat. Or, după cum se știe, trebuie să facem totul pentru ca beneficiul să devină principalul indicator al activității economico-sociale a întreprinderii și principala sursă pentru lărgirea, extinderea și modernizarea capacităților de producție și, în ultimă instanță, pentru cooptarea oamenilor muncii în dezvoltarea economică a unității în care lucrează.

Iată în acest sens și părerea inginerului Dan Cosmin, șeful sectorului cercetare-proiectare 3:

— Esențiale în noul mecanism economico-financiar sînt creșterea producției nete, a celei fizice, creșterea productivității muncii, a exportului și reducerea cheltuielilor de producție, în primul rînd a celor materiale. Dar, așa cum a țînut să precizeze de curînd tovarășul Nicolae Ceaușescu, autogestiunea economico-financiară se înfăptuiește în condițiile existenței și întăririi planului național unic. În această situație, nerespectarea unor termene contractuale de către o unitate provoacă perturbații de-a lungul unui întreg angrenaj economic. În zadar hotărîm noi sau alții ducerea la bun sfîrșit a unei inițiative valoroase dacă furnizorul de materiale nu-și achită la timp obligațiile. Este absolut necesar și, beneficiind de mijlocirea „Flacării“, ne permitem să o spunem și pe această cale, ca toate unitățile economice să-și respecte cu strictețe sarcinile de plan și termenele de livrare.

Acest deziderat se materializează mai ales prin modul în care o întreprindere izbuteste să-și înfăptuiască autofinantarea și să-și constituie fondurile proprii.

— Măsurile de perfecționare a finanțelor întreprinderilor, adoptate de plenara C.C. al P.C.R. din martie 1978 — a subliniat tovarășul Ion Bocolanis, contabilul șef al întreprinderii „Automatică“ — au avut ca obiectiv central întărirea și ridi-

Din nou despre achiziționarea și recondiționarea bunurilor de folosință îndelungată scoase din uz

Cum se pierd idei de valoare

Ce se întreprinde în mod practic pentru achiziționarea, recondiționarea și refolosirea bunurilor de folosință îndelungată scoase din uz? Ne-am străduit să răspundem acestei întrebări în cadrul unei anchete publicată recent în revista noastră. Am constatat, astfel, nu fără părere de rău, că nu puține unități ale cooperărilor meșteșugărești privesc cu total dezinteres acest potențial izvor de economii. Interlocutorii noștri ne-au prezentat justificări variate, invocând în general motive puțin plauzibile. Am admis totuși faptul că, deocamdată, oferta este relativ redusă. Am mai aflat apoi că numeroase bunuri de acest fel se prezintă într-o stare deplorabilă, sau care face imposibilă recondiționarea lor. Ele urmează, în această situație — ne-au informat reprezentanții UCECOM — să fie preluate și dezmembrate de către unitățile profilate în colectarea materialelor refolosibile.

Iată-ne, deci, poposind în continuare la întreprinderea pentru recuperarea și valorificarea materialelor refolosibile.

Prin noul profil al întreprinderii — ne-a declarat directorul Dincea Popa — colectarea nu mai are caracter limitativ. Primim de la populație orice fel de materiale: metale vechi, textile, p.v.c., produse petroliere, cauciucuri etc. Ni se aduc și frigider și televizoare stricate sau uzate, pe care le plătim, evident, conform tarifului, la kilogram. La fel cum se plătește fierul vechi. Unele din aceste aparate, aduse sau pur și simplu abandonate lângă punctele noastre de colectare, mai sînt încă în stare de funcționare. Astfel, frigiderul Fram pe care îl ținem în camera alăturată și care se dovedește perfect funcțional, a fost găsit abandonat lângă una din ruloarele noastre. Dacă cineva dintre cei ce l-au găsit n-ar fi avut curiozitatea de a-l încerca la priză, agregatul ar fi urmat calea celorlalte deșeurilor.

Cu alte cuvinte, televizoarele, frigiderul și aparatele electrocasnice preluate la I.R.V.M.R. nu se bucură de un regim preferențial și sînt condamnate pur și simplu să devină deșeurile metalice. Interesant de remarcat că întreprinderea a primit instrucțiuni pentru recuperarea pieselor și subsansabilelor refolosibile, dar indicațiile vizează numai autovehiculele sosite pentru casare.

De la începutul anului și pînă în prezent, aici la I.R.V.M.R., au fost preluate de la populație circa 10 000 tone fier vechi și 6 448 tone de hirtie. Un început promițător, dar încă departe de ceea ce ar trebui să constituie această acțiune în cadrul economiei naționale. Am mai fost informați apoi că în prezent se află în plină desfășurare colectarea deșeurilor de fier și hirtie direct de la domiciliul cetățenilor din Capitală. La acest experiment, ce va cuprinde 25 000 de apartamente din toate sectoarele municipiului, își vor da concursul comitetele de bloc, și echipe volante alcătuite din școlari, pensionari, colectori voluntari etc. Se va proceda așa, deoarece, deocamdată, cele 38 de puncte fixe și cele 52 de ruloare puse la dispoziția populației nu cunosc decât o afliuență redusă de ofertanți.

Situația ne obligă la o primă concluzie: înainte de a fi o acțiune practică, colectarea și reciclarea materialelor refolosibile trebuie să devină un fapt de conștiință. Obșnuința risipei este încă puternică, dar în același timp perfect explicabilă. Vom aminti că pînă nu demult (în toată lumea, dealtfel) inginerii și economiștii acceptau deseul ca pe un efect firesc al procesului de producție, eventual ca pe un eșec al acestuia. Dar dacă în acest domeniu situația a fost reglementată prin măsuri de stat, marea masă a populației mai consideră încă colectarea și predarea bunurilor de uz casnic și personal o indeletnicire incomodă și jenantă, preferind să le arunce în lăzile cu gunoi. Situația este regretabilă, dar trebuie să avem în vedere că în numeroase alte țări, unde la ora actuală reciclarea materialelor refolosibile s-a constituit într-o veritabilă industrie, marea masă a cetățenilor a dovedit la început aceeași slabă receptivitate față de acțiunea organizată de colectare a bunurilor personale uzate. Este vorba în esență de schimbarea radicală a unei mentalități privind lucrurile utile sau inutile, modul în care conservăm, transformăm sau mărim valoarea bunurilor materiale, de a înțelege în concluzie că materialele depreciate reprezintă o imensă resursă în largirea bazei de materii prime. Vom reaminti un exemplu: pentru a fabrica o tonă de hirtie se taie cinci arbori mături, care produc în fiecare oră oxigen pentru 320 de oameni și purifică 24 000 mc de aer. Or, o tonă de maculatură înlocuiește o tonă de celuloză, din care se poate fabrica hirtie pentru 12 500 de ziare, ori 2 500 de caiete ori 400 cutii de ambalaj.

Revenind însă la problema reciclării bunurilor de folosință îndelungată scoase din uz, socotim nimerit să informăm cititorii noștri că studiul temeinic, efectuat între altele de către specialiștii Institutului de economie industrială din București, demonstrează că o cale sigură pentru valorificarea acestor bunuri, chiar atunci cînd ele se află într-o stare foarte avansată de uzură, o constituie recuperarea unor componente. Calculele anticipative arată că de pildă în următorii cinci ani, de la televizoarele scoase din uz, s-ar putea recupera și livra industriei electrotehnice 1 238 mii trafo cadre, 1 238 mii difuzoare, 4 952 mii potențiometre, 4 713 mii rezistențe ajustabile, 24 759 900 mii rezistențe de 0,25—0,5 W sau 2 476 mii diode de diverse tipuri.

Am văzut însă că prin casarea televizoarelor aceste piese nu ajung în unități de specialitate. Există vreo altă cale prin care întreprinderea „Electronica” din București ajunge în posesia lor?

La UCECOM, unde am discutat despre toate acestea am fost sfătuit să scriem despre recuperarea și recondiționarea unei alte categorii de bunuri de lungă folosință: autoturismele. Operația are loc în cadrul cooperativelor meșteșugărești cu profil auto și, ne-au asigurat interlocutorii noștri, în multe orașe ale țării, a cîștigat atenția și interesul publicului larg. Este vorba, așa cum se bănuiește, de cumpărarea de la populație,

pe baza unei expertize tehnice, a unor autoturisme vechi, recondiționarea și apoi revinderea acestora celor care doresc să aibă o mașină la a doua mână, dar pusă la punct în cadrul unor ateliere de specialitate. În acest fel — ni s-a explicat — cetățeanul este ferit de tranzacțiile verose ale talcoacurilor de mașini, unde escroci abili obțin în câteva ore bani buni muncii de alții ani la rînd. Iată și câteva rezultate: pe primele șase luni ale anului, unitățile cooperărilor meșteșugărești cu profil auto au vîndut autoturisme recondiționate în valoare de 4 milioane la Arad, 1 500 000 la Hunedoara, 800 000 la Sibiu, 7 000 000 la Caraș-Severin, 700 000 la Iași și 600 000 la Timișoara. Dar în același timp trebuie să remarcăm că în multe județe, vînzările nu depășesc 100 000 lei: Brașov, Cluj-Napoca, Prahova, Bacău, Bihor, Brăila, Constanța, Mureș, Covasna, Suceava, Satu Mare și mai ales în Capitală.

S-a reușit acolo unde nu există talcioc de mașini, este de părere inginerul Năstase Cîmpeanu, conducătorul tehnic al Cooperativei „Automecanica” din Capitală. Iar în general vorbind modul în care se desfășoară această operație, nu este cel mai corespunzător. Este nevoie să se înființeze în acest scop o unitate experimentală, unde cumpărarea și valorificarea autoturismelor să se facă sub auspiciile unei comisii de specialiști. Binevenită ar fi și măsura ca mașinile recondiționate să se poată vinde și cu plata în rate. Dar la ora actuală mi se pare mult mai important ca unitățile prestatoare de servicii să se ocupe de recondiționarea sau asimilarea unor piese auto. Aici s-ar putea într-adevăr realiza economii substanțiale. De ce să aruncăm un pivot uzat care costă 130 de lei cînd îi putem refaca bucaș de teflon și care costă doar 2 lei, și piesa este perfect refolosibilă? De ce să aruncăm la fier vechi biebele, tranții etc. piese perfect recuperabile? Noi am trecut de pildă la asimilarea unor repere ca aripi față și spate, mască, praguri, tăblii de usi, longeroane, tobe de esapament pentru autoturismele Dacia 1100 și folosim în acest scop tablă recuperată din ștraifuri. Am procedat de asemenea, în scopul eliminării importurilor, la omologarea unui alt reper: contactele platinat pentru toate tipurile de autoturisme comercializate prin I.D.M.S. Dar acest lucru ar trebui extins pe întreaga țară. Cumpărarea și revinderea autoturismelor uzate este mai puțin importantă la ora actuală. Cetățeanul, oricum, apelează, în această privință, în mică măsură la serviciile noastre.

Unde se află adevărul adevărat? Mulțimea opiniilor exprimate ne obligă să ne formulăm cu prudență concluziile. Deocamdată, bunul-simț ne îndeamnă să constatăm că în curentul unor păreri atît de diverse, bune sau contestabile, sucombă idei și inițiative valoroase. Iar timpul înseamnă bani. Și, din păcate, bani pierduți.

LIVIU MAIOR ■

Clopoșelul

Între clipele de viață ce le rechemăm adesea pentru a sta de vorbă cu noi înșine sau cu cei de lângă noi, într-un gest de permanentă întoarcere la bornele kilometrice care ne-au străjuit pașii, într-o mereu proaspătă nevoie de a ne privi cu ochii copilăriei — nu spunea cineva că om mare este acela ce nu și-a pierdut inima sa de copil? — ajungem cînd și cînd pe culoarele școlii, îmbujorați de respectul ce i-l datorăm.

Am fost martor, cu doar câteva zile înainte ca primul strigăt de clopoșel să răscolească întinderile într-o vestire unui an școlar nou, la o asemenea revenire în sîptel de suflet al adolescentului. Într-un craș de cunoștință și recunoscută tradiție în cartea învățămîntului și culturii românești, la Buzău — despre care știm că actual domnesc îl atestă documentar în 1431, că aici începe a se învăța carte în secolul al XVI-lea, că în vremea lui Brâncoveanu era un centru de tipărituri renumite, că seva și culorile sale au fost privite din spatele șevaletului de Tattarescu și Andreescu — la Buzău deci, o școală vestită, Liceul „Eminescu”, și-a reținut absolutiv de acum două decenii. Absolvente, de fapt, era încă la respectiva dată școală de fete, așa cum, mai încolo, spre gară, clădirea cu numele lui Hașdeu adăoștea pe atunci liceul de băieți al orașului. Amîndouă cu faimă, într-un Buzău cu multe alte școli de renume, cu profesori plini de ambiție și cu elevi pe potrivă.

Non scholae sed vitae discimus. Poate să nu se fi auzit niciodată vorbele bătrînului Seneca, în orele derulate în umbra arborilor seculari ai Crîngului.

Iată, sînt atîtea prilejuri care arată ce bine prinde, în dunga anilor, treaba durată cu seriozitate în timpul școlii, cum sprijină, ca o fibră de sticlă construcția impunătoare, învățătura făcută nu pur și simplu de dragul cărții, al diplomei ci mai presus de toate pentru viață, pentru vămiele ei numeroase și nu o dată contonșionate, greu de prevăzut și escaladat, pentru drumurile-l lungi și întortocheate.

Fetele cu fundițe de atunci, școlari în uniformă cu matricola Liceului „Eminescu” sînt azi oameni în toată firea, care încotro, la rostul lor, trăgînd după ei, cu demnitate bucuriile și grijele.

E elegant și normal să te întorci în sălile de unde ți-ai adunat bună parte din merindele existenței. Un gest civilizată, ușor melancolic, veghet de convingerea că cei ce ne-au dat ceva din știința lor de a munci și trăi merită să știe cit le datorăm, cit îi prețuim. La Liceul „Eminescu”, ca la orice liceu, fotografia profesorilor și numele le stau alături de ale fetelor și băieților veniți să viziteze școala într-o zi trecută în calendarul sărbătoresc al inimii: Clotilda Constantinescu, Virginia Spinu, Marcela Ionescu, Ovidiu Frinculescu, Maria Buteică, Gheorghe Gasnas, Lambrina Bogdănescu, Teodor Gheorghiu, Ion Mihai, Marloara Bucea, Isabela Venkov, Ioana Costea, Petra Clont, Emanoil Costea, Ecaterina Suci, Gheorghe Nicolau. Sînt nume dintre numele legate de renumele școlii, nume legate de anii în uniformă și bentiță albă a absolventelor din 1960, multe acum ele însele în învățămînt, cu treburi importante în cele mai diferite sectoare ale economiei, științei, culturii.

A început școala și ne trimitem fiecare gîndul, de unde ne aflăm, spre oamenii ce ne-au însușit pămîntul spre mîine. Hotărînd că este mai bine așa, cîteva zeci de nume din catalogul de acum 20 de ani al Liceului „Eminescu” au luat drumul Buzăului, pentru a-și revedea dascălii și a le spune vorbe frumoase, de mulțumire, de sănătate și viață lungă.

În aceste ceasuri desprinsе din ciorchinele toamnei și dăruite, de cînd ne știm școlii, într-un zîmbet perpetuu către trandafirii îmbocociți în inimă, zburăm și zburăm în holdele ei adunate de ani, noi și părinții noștri, noi și învățătorii noștri, noi și copiii noștri, noi, ei și învățătorii lor.

NEAGU UDROIU ■

care pe plan superior a gestiunii economice, asigurarea cadrului și condițiilor indispensabile pentru realizarea unei autentice autogestii și autofinanțării a unităților productive. Realizarea beneficiilor și pe această cale a fondurilor proprii presupune însă respectarea cu strictețe a graficelor de producție. Și aici o precizare: beneficiul nu se socoteste la producția-marfă, ci la producția-marfă vîndută și încasată. Sau mai simplu spus: ea să-și între banul în pungă, trebuie să-și vinzi marfa. Iată de ce noul mecanism economico-financiar reclamă, înaintea de orice, o producție ritmică, eficientă, de calitate. Acesta e și motivul pentru care și la noi colectivul de conducere a luat toate măsurile pentru pregătirea producției din vreme. Marea majoritate a contractelor pentru 1981 au fost perfectate încă de pe acum, iar altele — de pildă cele încheiate cu Ministerul Industriei Metalurgice — chiar pentru 1982. Pînă aici totul bine și frumos. Dar se iveau și situația cînd unele unități, care și-au respectat la termen contractele, constată că beneficiarul de investiție nu are bani să le plătească! De aici o serie de credite nerestituite la scadență, credite purtătoare de dobinzi penalizatoare. Normal ar fi ca penalizările aferente să fie suportate nu de noi ci în totalitate de beneficiarul în cauză, care astfel ar fi mai atent pe viitor să evite asemenea situații nedorite.

Dar, continuă tovarășul Ion Bocoianis, înainte de a da vina pe alții este bine să privim în propria noastră ogradă. Și la noi, ca și în alte unități, există încă suficiente posibilități pentru reducerea cheltuielilor de producție. Pentru aceasta trebuie, în primul rînd, să le cunoaștem, să avem în permanentă evidentă banilor cheltuiți. Dar din păcate și la noi ca și în alte multe alte întreprinderi, aceste cheltuieli sînt determinate post-factum, adică mult după consumarea respectivului act financiar. În întreprinderea noastră, cam după 15 zile. Or, pentru evitarea cheltuielilor neeconomice este necesar să înlocuim metodele clasice de calculare a costurilor și să trecem cu mai mult curaj la aplicarea unor costuri normative. La analiza din mers a situației cheltuielilor de producție pentru a închide la timp robinetele risipei. Acest lucru e posibil din moment ce putem beneficia de serviciile calculatorului. Conducerea întreprinderii a hotărît de curînd luarea unor măsuri în acest sens.

În calitate de șef al serviciului brouplan, inginerul Mircea Puscă revine asupra unor probleme extrem de spinoase: lansarea și onorarea comenzilor.

Noul mecanism economico-financiar oferă întreprinderilor sansa și libertatea de a se gospodări singure. Dar acest lucru nu trebuie să se facă în detrimentul altor unități productive. Planul național unic trebuie să ofere în continuare posibilitatea unirii tuturor resurselor umane și materiale, a fondurilor financiare ale societății pentru dirijarea lor în funcție de interesele și opțiunile fundamentale ale țării. De aceea, lansarea și onorarea comenzilor trebuie să se facă în modul cel mai judicios și prin respectarea fermă a angajamentelor asumate. Este inadmisibil ca o comandă care ar fi putut fi lesne prevăzută să fie făcută peste rînd și în detrimentul altor comenzi lansate la vreme. Iată și exemple: în prezent sîntem nevoiți să lucrăm la niste panouri pentru locomotivele hidraulice, comandă sosită din partea întreprinderii „23 August” din Capitală. Dar de ce colesii noștri de la „23 August” n-au prevăzut din vreme acest necesar? Zoriti de timp s-au dovedit și cei de la OLTCIT, care ne-au cerut, la fel, peste rînd, panouri de comandă. La rîndul nostru, din motive mai mult sau mai puțin obiective am fost nevoiți să reprogramăm termenele contractuale cu întreprinderea de țevi din Roman și cu „Înfrățirea”-Oradea.

Prin aplicarea fermă a noului mecanism economico-financiar, a tinut să ne informeze în finalul discuției noastre tovarășul Nicolae Oлару. „Automatică” va trece treptat la proiectarea celor mai multe dintre instalațiile și echipamentele pe care le produce. Este vorba de o etapă calitativ superioară în activitatea noastră deoarece noile produse, cu fiabilitate sporită și multiplă funcționalitate, se vor baza în principal pe componente electronice. Ne referim la realizarea unor automate programabile pentru toate categoriile de mașini-unelte, la echipamentele pentru dozatoare din generația a treia, la centralele avertizoare (pentru alarmă și incendii), la roboții industriali. La sfîrșitul viitorului cincinal, valoarea produselor cu profil nou va avea ponderea valorică a planului de produse realizat în 1980. Sîntem convinși că prin eforturi susținute, printr-o mai chibzuită folosire a bunurilor și fondurilor încredințate de societate, vom depăși greutățile care mai prejudiciază aplicarea fermă, cu maximă eficiență, a autoconducerii muncitorești și a autogestiei economico-financiare. Acest lucru reclamă combaterea cu hotărîre a spiritului conservator și rutinier, promovarea unui climat revoluționar de muncă, de spirit tovarășesc în activitatea de zi cu zi, de eforturi concentrice pentru materializarea gîndirii novatoare. Trebuie să facem totul — așa cum a arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu la Consfățuirea de lucru de la C.C. al P.C.R. din 29—30 mai și la plenara lărgită a Consiliului Național al Oamenilor Muncii din 13 iunie a.c. — pentru ca principiile noului mecanism economico-financiar să fie bine înțelese și aplicate neabătut.

LIVIU TIMBUS ■

Premieră științifică

Primul vițel obținut prin metoda transferului de embrioni pe cale nechirurgicală

— Tovarășe dr. ing. STELIAN DINESCU, vă propun să recapitulăm. Această micuță și simpatică Corbeanca (Holstein-Friză, n. 26 august 1980, 38 kg) este primul vițel din România născut, iar nu făcut. Altfel zis are un tată (taurul Tăun, rasa Holstein-Friză, nr. matricol 710 290), două mame (vacile Săftica, Holstein-Friză, 10 ani, 585 kg, și Mindra, Sură de stepă, 4 ani, 490 kg), doi mamuși (cercetătorii dr. NICOLAE ILINCA și ing. VALERIA NEGOIȚĂ), un naș (dv., în calitate de director al Institutului de cercetări pentru creșterea taurinelor din Corbeanca-Ilfov), cîteva moașe (este suficient să privești cîte halate albe foiesc în juru-le) și un noroc chior (de vreme ce n-a rămas cu buricul netăiat)...

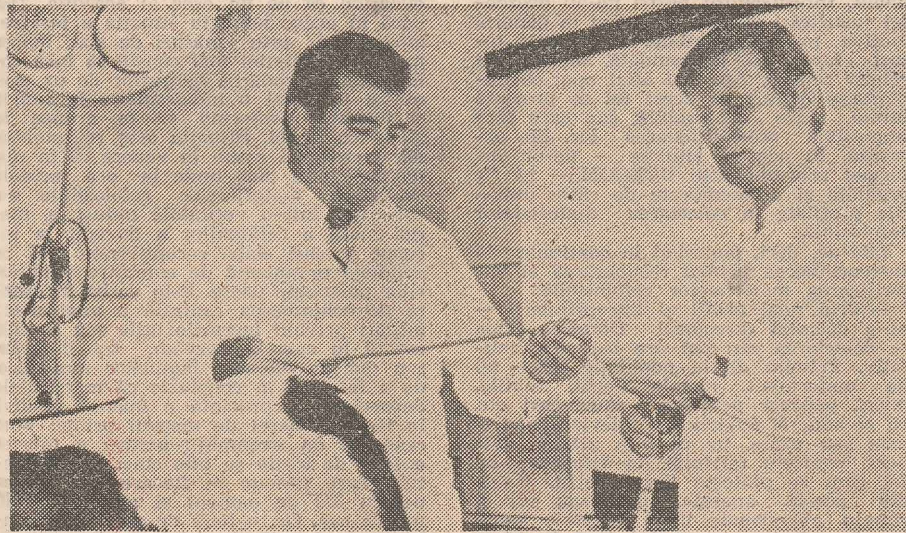
— Da, este o veritabilă premieră științifică românească. Pentru prima dată în țară a fost obținut un vițel ca urmare a aplicării metodei transferului de embrioni pe cale nechirurgicală, între rase diferite.

— Am citit că primul transfer de embrioni l-a încercat Heape, la Cambridge, în 1890.

— Acela a fost începutul. Acum există organizații special create în Canada, S.U.A., Marea Britanie și Australia care oferă fermierilor, pe relații comerciale, embrioni de taurine. O astfel de organizație din S.U.A. a reușit să obțină în medie 5 vițel pe vacă donatoare la un interval de 15 luni. Există însă și cazuri individuale cînd de la o donatoare s-au realizat 12 gestații la 12 vaci receptoare, de la o singură colectare de ovule fecundate, iar mai de curînd, în Canada, 21 de gestații. Altfel zis, este deci posibil să se multiplice progonitura unei vaci de valoare aproape la fel ca a unui taur folosit la însămînțări artificiale. Alături de expresia «taur donator», devenită consacrată, apare și aceea de «vacă donatoare».

— Ce-i determină pe specialiști să procedeze astfel?

— Ca totdeauna, primează argumentele economice. Cîteva cifre vă vor edifica. Un taur despre care nu știi mai nimic decît că provine din părinții cutare și cutare de mare valoare costă 2 000 de dolari, dar un altul testat pe descendenți ridică prețul pînă la 1,6 milioane de dolari. De asemeni, prețul unei vaci pornește de la 700—800 de dolari și se oprește în jurul a 15 000 dolari. Acestea sînt prețurile pe „de-a-ntregul”. Însă nici prețurile materialelor seminale nu-s mai puțin piperate, deși constatăm o scădere. Cu ani în urmă, doza de material seminal costa 500 de dolari. Astăzi oscilează pe o scală între 1,5 și 150 de dolari. Valoarea unui embrion este însă sufocantă: 600—700 de dolari. Vă dați

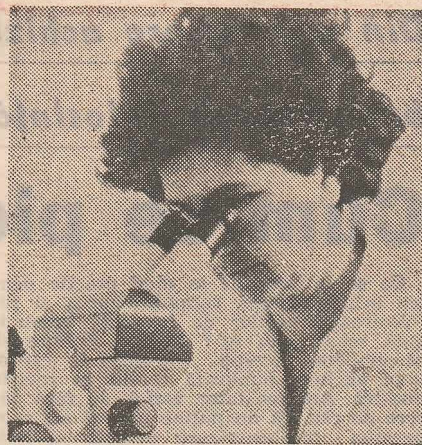
seama care sînt avantajele unei țări care exportă așa ceva. Ca să nu amintim decît tangențial cit de deosebit de eficientă și de mare viitor este metoda pentru grăbirea ritmului de ameliorare a efectivelor de taurine, pentru creșterea continuă a producției de lapte și de carne de la această specie. Să nu uităm că și în țară o vacă poate să coste și 3 000, dar și 26 000 de lei. Însă oricît de valoroasă ar fi o vacă, într-o viață nu poate să dea decît zece vițel. Asta teoretic. În mod normal dă doar șase. Se cunoaște că în stadiu primar, o vacă are 200 000—400 000 de ovule, din care elimină tot cîte unul (arareori doi-trei) la 21 de zile o dată (ciclu estral). Ceea ce înseamnă 400—500 de ovule eliminate într-o viață și din care nu sînt valorificate decît 6—7. Repet, doar 6—7 din 200 000—400 000!

— Cit e de mare un embrion?

— Dimensiunea embrionului (numit și zigot, ori ovulă fecundată, ori celulă-ou, rezultat din unirea a doi gameți sau a două nuclee) variază între 0,160 mm în prima zi a fecundației și între 0,460—0,520 mm în ziua a șaptea, cea mai uzitată pentru transfer. Fiind atît de mici, practic sînt observabili doar la microscop.

— Mici-mici, dar cumplit de scumpi. De ce ne-am apucat de o astfel de treabă atît de tirziu?

— Am înțeles că atîi terminat filosofia. Știți deci că mendelismul este concepția referitoare la transmiterea ereditară a caracterelor și că are la bază legile formu-

late de Mendel încă din 1865. Știți și că respectivele legi au fost puse la baza teoriei cromozomice a eredității și mai amintiți-vă și ceea ce ni se spunea la cursuri despre Mendel, față în față cu alții. Rememorați toate acestea și veți înțelege de ce costă acum 700 de dolari embrionul de taurine. De unde decurge și acel extraordinar «să gîndim cu capetele noastre».

— Cum recuperăm?

— În urmă cu doi ani a fost înființat un centru experimental în domeniul creșterii de embrioni la taurine și deja avem o bună experiență în ceea ce privește micromanipularea, aprecierea morfologică a viabilității și conservarea de scurtă durată a embriozelor. Cu ocazia experimentelor comune ale Colectivului Internațional C.A.E.R. pentru transfer de embrioni, reprezentanții noștri permanenți — dr. Nicolae Ilinca și ing. Valeria Negoită de la Institutul de cercetări pentru creșterea taurinelor Corbeanca, și dr. Emil Silvas de la Stațiunea de cercetări zootehnice Tîrgu Mureș — au luat parte activă la organizarea și desfășurarea lucrărilor și demonstrațiilor organizate anual în R. D. Germană, U.R.S.S. și la noi, la Tîrgu Mureș, în 1979.

— Concret, cu ce rezultate?

— Tematica abordată pînă în prezent în cadrul experimentărilor comune C.A.E.R. a privit recoltarea și transferul pe cale chirurgicală a embrionilor (Dummerstorf — R.D.G., în 1976 și 1977); conservarea

de scurtă durată și de lungă durată a embrionilor (Dummerstorf, 1978) și recoltarea pe cale nechirurgicală a embrionilor (Dubrovic, U.R.S.S. — 1978 și Tîrgu Mureș — 1979). Rezultatele practice ale activității de cercetare în domeniul transferului de embrioni la taurine s-au concretizat pînă în prezent în realizarea, în cele două centre din Corbeanca și Tîrgu Mureș, a 56 transferuri de embrioni, cu obținerea a patru-șase produși vii, urmînd a se efectua diagnosticul de gestație la alte 28 femele receptori cărora li s-au efectuat transferuri în ultimele 3 luni.

— Amintiți aici de 6 produși vii obținuți prin metoda transferului de embrioni...

— Da, însă pe cale chirurgicală. Repet, Corbeanca este primul vițel obținut prin metoda transferului de embrioni pe cale nechirurgicală.

— Povestiți-ne cum a fost.

— În urmă cu 268 de zile, adică la data de 2 decembrie 1979, vacii Mindra aparținînd rasei românești Sură de stepă i-a fost transferat un embrion recoltat de la vaca Săftica, aparținînd rasei Holstein-Friză. Săftica a fost deci animalul donator, iar Mindra — animalul primitor. Transferul a reușit pe deplin, procesul de nidare — fixarea embrionului în mucoasa uterină, n.n. — producîndu-se fără fenomene de respingere. Gestația a decurs în condiții normale nefiind necesară intervenția medicamentoasă sau de altă natură. După 268 de zile de la data transferului a avut loc fătarea, în urma căreia s-a obținut vițica Corbeanca în greutate de 38 de kg. Așa cum puteți observa privind-o, vițica își păstrează intacte însușirile ereditare tipice rasei Friză moștenite de la părinții genetici, respectiv de la mama donatoare Săftica și de la taurul Tăun, ambii din rasa Holstein-Friză. Vacă Mindra, cea care a purtat efectiv gestația, nu are nici o contribuție la fondul genetic al noului vițel...

— Este extraordinar! Deci, meritul esențial al celei care aduce vițelul pe lume ar fi că... este prezentă. Ea doar îl poartă în pîntece și-l scoate de la întuneric la lumină, deși nu este al ei, deși l-a conceput cealaltă. De fapt care este «mama cea bună»? Cam seamănă cu povestea puului de cuc...

— Donatoarea, evident. Pentru că odată cu formarea embrionului zestrea genetică a viitorului vițel este completă. Deci terminată. Deci nu e nimic extraordinar. Că așa este și că experimental a reușit o confirmă păstrarea de către vițel a culorii robei părinților, situație care nu s-ar fi înregistrat în cazul în care vițelul ar fi provenit dintr-o ovulă fecundată aparținînd mamei receptoare.

— Văd că «mama vitregă» n-o lasă de loc să se apropie de vițel pe «mama bună». După cum se manifestă ambele, aș zice că numai lanțul le împiedică să se ia în coarne.

— Pe asta am și mizat. Adică? Sura de stepă deși la minim aflată pe scara valorii genetice este în schimb o mamă extraordinară, îngrijește vițelul cu o devoțiune exemplară. Deși cel mic seamănă exclusiv cu cealaltă. Deși!

— Preocupări actuale?

— În prezent, aici, centrul din Corbeanca, experimentăm o tehnică de transfer nechirurgical, via cervix, care comportă o tehnică asemănătoare cu simpla însămințare artificială.

MIRCEA BUNEA ■

A gîndi bine înseamnă a gîndi rentabil

Subinginerul Anton Casanovici, adjunctul secției forjare-extrudare din cadrul întreprinderii „Rulmentul” din Brașov, este un munte de om, are 54 de ani și pare că vorbește și ascultă nu doar cu gura și cu urechile ci și cu ochii, mai ales cu ochii. Recunoaște că, într-adevăr, posedă această însușire specifică mai tuturor forjorilor, plus faptul că, într-o liniște prea mare, nu-și aude propria voce. „Treaba asta, zice, mi se trage de la cei peste 30 de ani de cînd lucrez aici, lîngă presele astea care bat zi și noapte, fără întrerupere, de se cutremură pereții întregii hale. Nu știu cum să spun, dar, dacă nu le aud cum bat, simt că din lumea gîndurilor mele ar lipsi ceva. Nu pot trăi, pur și simplu, fără acest imens puls sonor”.

Se subînțelege, chiar și din puținul spus pînă acum, că subinginerul Anton Casanovici își iubește meseria și cunoaște ca nimeni altul, viața și munca din secția de forjare-extrudare. Acestea sînt și motivele pentru care l-am abordat într-o problemă aflată la ordinea zilei, cea a rentabilității. Nu, dialogul nostru nu a avut neapărat o ținută teoretică, ci mai ales una concretă. Cu alte cuvinte, ne-am referit, cit mai concret posibil, la relația dintre rentabilitate și gîndirea tehnică.

„Sîntem o secție, avea să ne declare interlocutorul nostru, în care gîndirea tehnică proprie, fie că aparține maistrilor sau muncitorilor de înaltă calificare, fie că vine din partea inginerilor, se manifestă din plin și, aș zice, permanent. Iată,

spre exemplu, întreprinderea noastră a fost dotată cu o presă adusă din străinătate. La timpul potrivit era o presă foarte bună, inelele de rulmenți forjate la această presă erau foarte bune, dar aveau un neajuns, erau prea puține. Și mai era un neajuns: se consuma prea mult metal. A apărut, nu se mai știe cum, ideea de a forja, la această presă, în același timp, două inele de rulmenți. Ei bine, după o colaborare de peste un an între serviciul de proiectare al întreprinderii și un grup de muncitori din secția noastră a fost pus la punct un procedeu și dispozitiv de forjare combinată a două inele de același tip. Știu, sună cam tehnic, prea puțin spectaculos, dar, sub acest titlu, dispozitivul și procedeul au fost expuse în cadrul primului Salon național de invenții de anul trecut. Cu alte cuvinte, oamenii noștri realizaseră o invenție care, în primul an de aplicare, a înregistrat o eficiență economică de aproape 1,5 milioane lei și o creștere a productivității muncii de aproximativ 80 la sută”.

Cifre, sigur că da, cifre, numai că în spatele lor se află, desigur, o mină de oameni animați de o idee care este, în același timp, și o ambiție, o frumoasă ambiție, aceea de a gîndi tehnic. Dacă ar fi să intrăm în amănunte, am afla că invenția, expusă sub acel titlu pe care nu-l mai repetăm, se adaugă altor patru invenții, că în total cele 5 invenții au însumat o eficiență economică de peste 6 milioane lei. Am mai afla că invenția la care ne referim a fost atribuită maistrului Iosif Iorga și colectivului său. Ei bine, afirmă

subinginerul Anton Casanovici, contribuția forjorului Vasile Mihai, muncitor specialist, n-a fost cu nimic mai prejos decît a maistrului Iorga. Mai mult decît atît, muncitorii Mihai Fodoran, sau Răz Bala, sau Pavel Tokos, plecat la Sfîntu Gheorghe ca maistru, sau Vasile Lazăr, transferat, tot ca maistru, la atelierul de extrudare la rece, vor afirma fiecare în parte că, fără o anumite idee a lor, dispozitivul nu s-ar fi făcut nici pînă azi. În parte, au dreptate. Postul numărul patru al presei, cel în care inelele se perforau simultan și se separau, ne-a dat multă bătaie de cap un an de zile. După zile și nopți de trudă, aproape că abandonaserăm ideea că postul patru ar putea fi modificat. Dar în acel moment de cumpănă și de descușuraj, Mihai Vasile și Iosif Iorga au venit cu o soluție extraordinară. Ar fi inutil, zic eu, să intru în amănunte. E suficient să spun că atît eu, ca om care știu cite ceva din meseria asta, cit și doi ingineri proiectanți, Kurt Walter Haler și Aurel Cioprianu, am rămas uimiți de simplitatea și eficiența ei. Am aplicat-o pe loc și în numai cîteva zile inelele de rulmenți curgeau pe bandă ca niște jucării. În 8 ore am ajuns la 20 000 inele, producție pe care, cu aceeași mașină, o realizăm, după vechiul procedeu, în două schimburi. Acum, la orizont, a apărut o altă problemă, aceea de sortare automată a inelelor, sortare pe care, deocamdată, o facem manual. O facem manual și pierdem foarte mult timp și multă mină de lucru, ceea ce, implicit, înseamnă o cheltuială mare, un preț de cost încă ridicat. Acum

cîteva ore inginerul Haler mi-a comunicat că Mihai Vasile are o idee de sortare automată. Și sint convins că peste cîtăva vreme Mihai Vasile ne va oferi soluția căutată.

„În ceea ce mă privește, avea să intervină în discuție inginerul Haler, pot spune că mie personal nu prea mi-a fost dat să văd un muncitor care să gîndească atît de rapid și de exact ca Mihai Vasile. Are un simț tehnic fantastic, egal cu al unui inginer foarte bun, nu numai bun, ci așa cum am spus, foarte bun. Și ceea ce m-a surprins în mod deosebit este că de fiecare dată el vine cu o idee care vizează foarte clar trei lucruri: creșterea productivității muncii, a calității produsului și reducerea cheltuielilor materiale, a cheltuielilor de producție, elemente care duc, în final, la creșterea rentabilității”.

„În concluzie, avea să decidă subinginerul Anton Casanovici, deși concluzia asta pare să se evidențieze și singură, una din căile care duc la rentabilitate este și stimularea și aplicarea gîndirii tehnice proprii, gîndire care, ca să se manifeste, nu cere nimic altceva decît instaurarea unui climat de efort creator colectiv”.

Și, după cum se vede, în secția de forjare-extrudare a întreprinderii „Rulmentul” din Brașov, un asemenea climat există. Există pentru că adjunctul secției, subinginerul Casanovici, stimulează cu perseverență gîndirea tehnică, iar un inginer ca Haler nu se sfîșie să afirme că un muncitor specialist, Vasile Mihai, este egal, ca dotare creativă, cu un inginer neapărat foarte bun.

VICTOR NIȚA ■

Carpați 2000

Agricultura montană

Noțiune, necesitate, mijloace

Este necesară stabilirea mai întâi a unei noțiuni, cea de agricultură montană, spre a putea deveni cu puțință o demarcație față de modul de gândire, înțelegere și interpretare a termenului de agricultură și care în linii generale azi acceptate înseamnă întinse cimpuri de griu, de porumb și de alte plante cerealiere sau rădăcinoase etc., întinse suprafețe de grădini, vii și livezi.

Agricultura montană, la detalii, adică tocmai la partea practică, este diferențiată și diversificată față de această mare agricultură, uneori radical. La munte, baza, mai exact pământul este extrem de neuniform ca structură, grosimea stratului productiv, reacție, înclinația pantei, umiditate, capacitate de producție, accesibilitate etc. Regimul climatic inegal, microclimatele locale extrem de variate, de la sat la sat și de la cătun la cătun uneori, constituie un alt factor important de influențare. Din îmbinarea celor două aspecte — calitatea pământului și regimul microclimatic — rezultă întreaga gamă de variabilitate a sistemelor de practicare a agriculturii, adaptate fiecărui tip microgeoclimatic în parte.

Această diversitate face impracticabilă o soluție generală și determină atitudinea conservatoare mai accentuată în fața elementelor noi, izvorite din temerea față de insucces. Pentru că, într-adevăr, aici mai pregnant ca ori-

unde în agricultură, experiența locală, tradițională, își spune de cele mai multe ori cu exactitate cuvântul.

Desigur, corective sînt cu puțință, dar introducerea acestora necesită fatori, analize chimice ale solului, cunoașterea profundă a spațiului agricol local, a sensibilităților sale față de variațiile climice sau față de acțiunile conștiente de intensivizare a producțiilor.

Agricultura montană înseamnă și unele plante de tip cerealiere, legume, arbuști și rădăcinoase etc., dar înseamnă în primul rînd fînețe și pășuni.

Cum se face această agricultură, cu ce fel de plante, cu ce producții la hectar, în ce fel de condiții, cum se întrețin fînețele și cum pășunile, cum se rotează culturile, care sînt perioadele de semănare și recoltare, necesitățile de întreținere, ce investiții sînt necesare, care sînt soiurile recomandabile și unde anume, toate aceste nenumărate lucruri de amănunt le cunoaște bine la el acasă doar specialistul unic al agriculturii montane de astăzi: țărănul, agricultorul de munte. Stabilirea unor tehnologii, a formelor de agricultură montană posibile și a variabilității acestor forme în condiții naturale inegale, reprezintă necesitatea.

Cercetarea și experimentarea, inventarizarea cunoștințelor acumulate de agricultura montană tradițională, care sînt vaste și prețioase, aportul datelor științifice existente ș.a., reprezintă metoda. Selecționarea datelor, stabilirea solurilor, modernizarea uneltelor și construcțiilor, minimecanizarea, formarea de specialiști în agricultura tipică montană, microindustrializarea produselor ș.a., reprezintă mijloacele.

Izvorind din necesitate, cu o bună metodă și cu mijloacele asigurate — rezultatele pot deveni cu puțință.

Ce facem la munte:

agricultură

sau zootehnie?

Diversitatea condițiilor naturale din munții Carpați — unde întîlnim microclimate de la calde, de tip aproape mediteranean și pînă la reci — ca la Vatra Dornei sau foarte reci, ca la Bod, reprezintă condiții determinate practicării unui anumit tip de agricultură montană.

Dar ceea ce este comun, cu prea rare excepții, este pământul — grosimea stratului productiv și capacitatea sa de producție. Pământul agricol de munte este format dintr-un strat subțire, de 5—15 cm adîncime și cu reacție cel mai frecvent acidă.

Un asemenea sol nu poate și nici nu trebuie să producă mai mult decît natura sa suportă, deoarece fortarea înseamnă rapidă epuizare, afectarea microstructurii

de sol. O refacere a acestei microstructuri înseamnă investiții mari și decenii de așteptare.

Dacă în microclimatele mai blinde de ex. porumbul produce 800—1200 kg boabe la hectar, trebuie avut în vedere că o astfel de producție, față de cele de 5—10000 kg ce se obțin în agricultura cimpiei este mică, cert nerentabilă și mai mult, obținută cu greaua povară a muncii în condițiile agriculturii montane tradiționale. În aceleași condiții se poate discuta și despre griu, orz, seacă, unele rădăcinoase etc. Este și motivația ce stă la baza unei concluzii: în zona de munte agricultura de tip cerealiere nu reprezintă o perspectivă.

Și dacă astfel stau lucrurile — și așa stau — cum ar putea arăta o orientare? Să renunțăm la agricultura montană? Dimpotrivă! Dar o agricultură de tip furajer, aservită zootehniei montane, în sistemul gospodăresc. Pentru că în Carpați sînt condiții favorizante creșterii animalelor și nu plantelor de cultură-cerealiere.

Agricultura fînețelor și a pășunilor, după tipuri de sol, după regimul microclimatic, după experiența microlocală.

Agricultura plantelor de cultură-furajere, a cartofilor, napilor, borceagurilor, legumicultura, floricultura, cultura arbuștilor fructiferi, a plantelor medicinale și, desigur, cu excelente perspective — pomicultura.

Loturi semincere pentru însămînțări, reinsămînțări și suprainsămînțări, cu semînțe din finul polifloral montan.

Toată această agricultură a micii gospodării individuale montane, modernizată, aservită pe de o parte consumului propriu, gospodăresc, unei mai bune aprovizionări a pieței locale, dar înainte de toate aservită zootehniei, creșterii animalelor.

Finurile poliflorale și iarba montană sînt cheia de boltă a creșterii animalelor în zona de munte. Completate cu aportul cartofului, a unor rădăcinoase, a tuturor formelor vegetale de tip furajer, iar acolo unde climatul acceptă — cu aportul porumbului, a solurilor de porumb destinate nu producției-boabe ci producției de furaj.

Sînt astăzi suficiente condiții pentru asigurarea necesităților cerealiere pentru consumul uman și completările rațiilor

animalelor, de către marea agricultură a cimpiei.

Înainte de toate însă — fînețele — compoziția lor floristică și îmbogățirea în specii lactogene, în primul rînd leguminoasele și dintre acestea trifoiul, plantele cu caracter dublu — furajer și medicinal.

Baza o reprezintă gunoii naturali — bălegarul și mustul de grajd. Cantitățile necesare depind de numărul animalelor iar numărul acestora depinde de creșcătorii de animale munteni, de o generație tină, viguroasă și instruită, de progresele modernizării, de gradul de rentabilitate, de cointeresarea producătorului, de o nouă calitate a vieții la munte, unde existența umană și munca au fost, sînt și vor fi întotdeauna mai grele.

Întinsele pășuni și fînețe montane, mîile de grajduri tradiționale modernizabile, omul de munte — crescătorul de animale adaptat și atașat acestui areal geografic, experiența zoologică microzonală, rasele de animale rezistente, cu bună producție și care mai pot fi ameliorate, toate aceste elemente reunite reprezintă o bază, o temelie pe care se poate crea

Tirolul — un etalon al turismului și zootehniei montane

Așezat în inima munților Alpi, între Italia, Republica Federală Germania și Elveția, Tirolul ocupă ultima parte a „șarpei” austriac, o porțiune de pământ ce se-ngustează pînă-ntr-atît încît țara devine la un moment dat vizibilă între două șiruri de stînci înalte.

De la un capăt la celălalt, de la Kufstein și Kitzbühel și pînă la Landeck, totul este o panoramă montană, cu o fizionomie proprie, tipică și cu variații microlocale, prezente de-a lungul numeroaselor văi. Un cadru de asemănări și deosebiri.

Fizionomia comună a Alpilor tirolezi este dată de vizibilele urme ale perioadelor glaciare. Topindu-se, ghețarii au alunecat treptat înspre văi, în etape, creînd un relief terasat, cu margini abrupte, stîncoase, ce adăugite golașelor și ascuțitelor virfuri numeroase peste 2000 m înălțime, îi dau trecătorului fiorul asprimii și periculozității. ...Și totuși, aproape că nu există loc, cît de mic, unde găsindu-se o poiană în stare să furnizeze iarbă și fin, sînuie așezată și o casă cu grajd lîngă ea. Uneori la asemenea altitudine și pe asemenea înclinații de pantă încît crează senzația, vie a unei sfidări omenști în fața unei prea dure naturi.

O altă curiozitate o oferă prezența simultană a două anotimpuri: pe virfuri, Alpii sînt încărcăți cu pete de zăpadă dar alături, în subalpin, coexistă o vară caldă, blîndă, fără curenți reci și puternici.

Pădurea începe, bogată, imediat de sub piscurl. Mai întîi jnepenișurile, apoi o specie de pin mijlocii în continuitate cu întinse masive de conifere și eu amestecuri de foioase pînă la poale.

Abruptitatea extremă a pantelor face ca rîulețele și piralele bogate în apă să se rostogolească năvalnic, în suvoaie și cascade inșumate și albe, dînd locurilor încă o dimensiune de pitoresc.

Curenți calzi ce adie dinspre Mediterană determină un climat indulc, plăcut și favorabil vegetației, erbacee și implici creșterii animalelor. Rețeaua densă de șosele, de la autostradă la micile drumulețe asfaltate și înguste, adeseori atîrnate lîngă efective prăpastii, unde camioanele se așteaptă neavînd peste tot loc de trecere unul pe lîngă altul, ușurează un trafic intens și dominat cu autoritate de automobilul turistic deranjat doar de tractorașele micilor fermieri.

Comunele sînt variat structurate, centrele civice alternînd cu gospodării zooturistice răsfrînte, după relief și specific local. Casele sînt în cea mai mare parte aol, încăpătoare, cu un singur etaj, uneori

și mansardă, nu foarte mari și nu foarte diversificate ca tip. Contribuie la această impresie și relativa uniformitate a stilului de acoperișuri, largi și înclinate undeva la un unghi de 18—20°, alături de omniprezența balcoanelor încărcate cu flori. Cimpuri de flori multicolore atîrnînd peste toate cerdacurile, surzînd de la toate ferestrele și din toate grădinile nelipsite din fața caselor și concepute estetic, de mîini pricepute de gospodine.

Correspondență specială de la Universitatea din Innsbruck, Institutul de cercetări pentru Alpi TIROL, AUSTRIA

Albul și cafeniul domină autoritar, pastelul întîlnindu-se mai rar și de regulă inspirat imbinat. Această explozie de culoare, preocuparea pentru estetic, constituie unul dintre motivele de atracție esențiale, fiind de subînțeles că în substrat există în fapt un mare efort preparativ ce pleacă de la proiecte de case și cursuri școlare de grădinarit, ornamentare, folosirea obiectelor de artizanat etc. La nînsemnata culoare a băncuței de lîngă ferăstră.

Un mare număr de case mai vechi și mai noi sînt construcții cu funcții triple: turism — zootehnie și habitat pentru crescătorul de animale.

Avalanșa turistică este foarte mare. Un du-te-vino continuu, pentru o zi sau pentru o lună, într-o cameră simplă sau în-

tr-un mic apartament, cu o mașină mai mare sau mai modestă, singuri sau cu familii numeroase, prieteni și vecini — oamenii vin la munte. Apa, aerul și peisajul sînt aici bucurii căutate și remunerate sprînjînd efectiv un sistem agricol sprijinit de șansa rentabilizării prin el însuși.

Poziția geografică a Tirolului și comunitatea de limbă cu țările limitrofe reprezintă aici un factor esențial, determinativ în acordarea unei maxime atenții acestui tip de turism agrar. Căci este agrar!

Crescătorii de animale sînt gazdele cele mai căutate intrucît ei sînt cei ce pot furniza din producția proprie principalele alimente, proaspete și de bună calitate: lapte, unt, brînzeturii, ouă ș.a.

Dotăția sanitară a locuințelor, instalațiile, grija pentru obiectul mîrunt, estetic și aflat întotdeauna acolo unde își are necesitatea, curățenia ca stare de firesc absolut, generată de mina mereu prezentă a gospodinei, dau casei un aspect agreabil iar atmosfera este invitativă la autocontrol comportamental pentru oaspeți.

Este un fapt remarcabil că mirosul de grajd, inevitabilul miros, nu constituie obiect de exagerată repulsie. Aici, unde animalul înseamnă existență primară, grija pentru gunoii de grajd este maximă și considerată ca prima oglindă a unui bun gospodar. Bălegarul și mustul sînt recoltate și depozitate cu grijă, în bazine mici, aferente fiecărui grajd, o întreagă colectivitate turistică conspirînd și suportînd, prefacîndu-se că nu bagă de seamă.

Turistii îi întîlnești pretutîndeni; pe cîmp, în pădure, pe mici alei și cărări, pe băncuțe și în șezlonguri, mai puțin în fînețe, care deși nu abundă în garduri sepațorii sînt totuși atent cruțate, printr-o tăcută înțelegere a necesității necălcării prea prețioasei ierbi. Fînețele sînt naturale, cu mult trifoi, păpădie, patlagină, chimion, mai puține graminee, nutrite aproape exclusiv cu gunoii de grajd, îngrășămintul chimic fiind un adaos cu totul minimal, corectiv și aplicat după minuțioase analize chimice ale solului, nedepășînd 30—50 kg substanță activă/ha, pe rarele suprafețe unde este totuși utilizat.

Ideea de calitate domină cu autoritate, de la fin la lapte, iar cea de a doua preocupare devine varietatea sortimentală și igiena desăvîrsită.

Deși înlocuit pînă aproape de excludere de mîdi și maximașini agricole, calul încă n-a dispărut! Cel care-l mai menține totuși în viață este tot turismul. Tipul de cal Haflinger, specializat pentru munte, rezistent și blînd, ca și poney-i, îl găsim

peste tot în reclană sau la 2500 de metri, doar ca mijloc de agrement pentru vară și iarnă și căutat mai ales de numeroșii copii. Săniile, săniuțe, docare, șarete, hamuri, clopotei — un întreg arsenal de maxi și minibiecte destinate mai scurtelelor sau mai lungilor excursii cu caii.

Țărănul muntean tirolez este un om tăcut și indeobște ocupat cu o muncă ce începe la cinci dimineața și se termină odată cu întinerul și nici un membru al familiei sale nu-și permite să cocheteze cu trîndăvia. N-ar avea loc la masa de toate zilele. Iar mîinile sale sînt atît de bătătorite încît puse alături nu s-ar putea ști dacă sînt ale unui muntean din Carpați sau din Alpi.

Dacă una dintre marile sale mîndrii este casa, următoarea sau poate chiar prima în ordine, este grajdul cu animale. Curățenia, ordinea mai prezintă uneori și mărunt imperfecțiuni. Dar calitatea animalelor, a vacilor mai ales, constituie condiția de testare nr. 1.

Diplomele, medaliile, cupele, clopotele-trofeu etc., sînt așezate în locurile cele mai vizibile, protejate, lustruite, la mare cinste.

Gospodina este și ea ocupată tot timpul zilei. În grajd sau în casă, pentru familia proprie sau pentru turism, în grădină, la fin, femeia — zootehnist — bucătar — mamă, muncește cot la cot cu bărbatul. Mulți foarte mulți agricultorii lucrează ca muncitori în mici industrii apropiate. Fiecare gospodar este un meseriaș. Pregătît riguros prin școala „politehnică” de un an, prin cursuri de iarnă minuțios concepute. Și este de admirat faptul că omul acesta de munte, muncitor al unui neprietos pămînt, își consideră condiția sa de țărăn ca motiv de mîndrie primordială.

Stîmile — almuri-le — sînt tradiționale, simple, din piatră și lemn, mai mari sau mai mărunt — după loc și număr de animale. Așezate în alpin, izolate, legate de lumea civilizată prin drumuri de piatră bine întreținute, stîmile sînt și un permanent punct turistic, deservind vizitatorii ocazionali cu produse lactate și un minim alimentar, la nevoie și cu adăpost pentru noapte.

În acest munte total, de sute de ani s-a gîndit intensiv pentru munte, doar pentru munte. Și totuși fața de astăzi a muntelui tirolez, profunda sa înnoire, este opera doar a ultimilor 30 de ani!

Tirolul — această frumoasă și rafinată enclavă a Alpilor — este înainte de toate un spațiu imbinativ între două mari forme de activitate umană, destinate deopotrivă existenței și sănătății: creșterea animalelor și turismul.

Dr. RADU REY ■

Pornind spre poiana Padina, despre a cărei frumusețe am auzit vorbindu-se nu o dată, am dorit să vă înfățișăm un traseu montan, din punctul de vedere al peripețiilor întâmpinate de cei care iubesc drumeția. Iată faptele!

În fața noastră se deschide, mirifică, poiana. Ialomicioara șipotește, munții întincați de verdele brazilor înconjoară monumental platoul mereu însoțit și, înălțate pe un piept de stincă, cele două cabane ale Padinei. Mai jos, un camping, citeva căsuțe îmbietoare, dar...

În jurul cabanei și în curtea campingului zeci de drumeți care așteaptă un loc de odihnă. Nu-l găsec. Cabanele sînt ocupate în mare parte de elevii aflați în vacanță și de turiștii prevăzători care au închiriat din iarnă cele 10-12 căsuțe ale campingului.

Discut cu recepționera Emilia Dumitrache. Prima rundă de convorbiri: 1-0 pentru dînsa! Șeful, bucureștean, Nicolae Zbircea, este plecat, va sosi abia noaptea, iar delegația mea de reporter „Flacăra” nu îi trezește interesul. Intrarea în bucătărie, marcată de un afiș color: „Accesul turiștilor interzis”, este populată de diverse persoane, rude, încadrați, care iau masa. Desigur, oamenii aceștia trebuie să mănince și ei, dar, ca un făcut, pe la toate cabanele vizitate am găsit personalul în momentele de beatitudine ale orelor de masă: în fața fripturilor care sfîrșiau și-n fața vinșorului; turiștii pot să se infrupte cu fripturi doar seara, la prînz se mănîncă — și nu rău — mîncare gătită.

Sînt condusă, însoțită de un zîmbet categoric, de Ion Dumitrache, șeful recepționerei, bucatar, care mîroșea discret a coniac, prin cabana Padina. Pînă acum, scorul neschimbat: adică, doar figuri morhorite. Mi se spune că nu mai sînt locuri. O știam. Ceea ce ne-a frapat însă a fost mîrdăria: nu agresivă, dar acumulată în straturi, în colțurile îmbesite, în geamurile sparte, în scările nespălate...

Juliana Stan, de la Liceul industrial „Grivița roșie”, împreună cu prietenele și colegile ei, îmi povestesc cum au curățat singure dormitorul comun, cum au măturat, cum au scuturat pături, pentru a trăi cit de cit civilizată săptămîna de vacanță. Al doilea dormitor comun, cel al băieților. Aici află aceleași lucruri: Puiu Mircea, anul III de la Liceul „Nicolae Bălcescu”, și Cristian Coruțan, anul IV, precum și ceilalți colegi de la un liceu industrial au făcut o curățenie generală, neputînd trăi o săptămînă în dormitor așa cum îl găsiseră.

În sala de mese, atmosferă de circumă. Se bea, se bea cam mult. Am văzut tineri îmbrăcați de munte, care se bucurau de natură, urcînd și respirînd aerul binefăcător, și am văzut tineri cu „pălării punk” jucînd cărți, bînd și fumînd ziua toată, în aerul închis al sălilor de mese. Florentina Simionescu, studentă la A.S.E., Adela Negrea și fratele mai mic, Valentin Negrea, așteaptă o minune: un loc de cazare. Nu au corturi și se gîndesc la noaptea pe care o vor petrece, dacă nu vor găsi loc, sub cerul liber. Mîncarea nu li s-a părut rea. „Totuși, mai trebuie să și dormim, îl avem și pe Valentin cu noi, care nu poate rezista afară. Noaptea e frig!”

În fine, află că pot vorbi cu soția responsabilului, Doina Zbircea. Nici dînsa nu pare predispusă la zîmbet și ospitalitate. Îmi spune că personalul muncește foarte mult, că sînt oboșiți, că de dimineața pînă seara n-au o clipă liberă. Acesta va fi, dealtfel, pateticul addagio ascultat la fiecare popas. Este adevărat, nu putem trece ușor peste aspectul de mai sus: oamenii care servesc aceste cabane muncesc, nu negăm eforturile lor. În timpul de vîrf al sezonului turistic, vara, ei fac de toate: gătesc, curăță, cazează turiștii. Dar de ce oare li se pare o corvoadă munca lor? Afirmăm cu toată convingerea că munca de cabanier (nu șef, nu responsabil, ci CABANIER!) trebuie să fie făcută cu pricepere, cu dragoste, cu artă! Că figurile încrunțate, nervii, poziția dictatorială a celui care are în mînă pîinea și cuțitul nu rimează cu muntele, cu tradiția supremă a muntelui:

ospitalitatea și bunăvoința! Chiar dacă unii fac această meserie de 10 ani, ca soții bucureșteni Zbircea, de 11 ori de 16 ani ca soții Dumitrache, cu atît mai mult ar fi trebuit să se simtă experiența lor într-ale ospetelii! Doar cu mîncare bine pregătită nu se rezolvă aspectul extrem de delicat al relației cabanier-turist... Doina Zbircea este, pe bună dreptate, indignată de proastele obiceiuri ale unor turiști, mai ales ale celor foarte tineri, pe care nimeni nu-i învață cum să se comporte pe munte.

Las în urmă cabana „Padina” ale cărei grupuri sanitare se disting prin mirosul lor insuportabil și prin chiuvetele înfundate și mă instalez într-o căsuță, dorînd să trăiesc experiența celor din campingul de care vorbeam mai sus. Și aici există „grup sanitar”. Nu este primul camping unde am poposit, nu este primul „grup sanitar” în aer liber pe care l-am văzut. Dar și de data asta m-am oprit și m-am minunat (dacă se poate spune „minunat”) în fața acestei probe de lipsă de respect reciproc: a celor care construiesc și întrețin mizeria și a celor care folosesc atît de barbar „grupurile sanitare”. Nu se așteaptă nimeni la faianță, dar cabanele par a fi lăsate de veacuri în voia intemperțiilor, scîndurile stau să cadă; acolo unde ar trebui să existe o mină de gospodar care să bată un cui, să spele cu o găleată de apă, să văruiască, nu vedem decît delăsare. În schimb, la doi pași, un spălător din ale cărui țevi curge ziua și noaptea (robinete nu există) prețioasa și cristalina apă de munte, care înundă terenul din fața campingului. Da, există un loc „pentru gunoaie”? Inerent, omul venit cu rucsacul ori portbagajul

printr-o minune în cuie, iar spre punctul terminus — la care e imposibil de ajuns — un podet fărîmat, cu apă rece ca gheața dedesubt. Nu oricine are echipament de speolog, iar cine nu are, se întoarce cu groază să nu i se împline un accident. Ieșim totuși la lumină. Panica, deloc gratuită, veți vedea de ce, mă face să mă adresez zelosului paznic. Refuză să-mi spună cum se numește. Insist. Îmi arată bonierul cu ștampila O.J.T. Dimbovița și, în fine, îmi aruncă ironic numele dumisale, odată cu un damf de țuică bătrînă: îl cheamă Ion Negroi. Adică, s-ar putea să-l cheme Ion Negroi! Iată ce s-a petrecut: ajungînd la prea betonată, prea costisitoare cabană „Peștera”, dorînd să scriu despre cabanieri, despre turiști, crezînd că aici voi găsi figuri zîmbitoare, profesionalitate, ospitalitate, omenie, intrînd în hol, am zărit, printre zecile de turiști în căutarea unor camere libere, un copil inghesuit și abandonat pe o bancă, acoperit, ce-i drept, cu o pătură. Avea o paloare îngrijorătoare, ținea ochii închiși. Mîinile îi erau reci. Lîngă fetița în vîrstă de 13 ani, Magdalena Loghiade, stătea mama și tatăl ei — cu priviri pierdute, încercînd să creadă că se va petrece o minune și fetița își va reveni. Mama îmi spune că fetița a căzut în peșteră, alunecînd într-o porțiune fără lumină, unde nu exista bară de protecție. A căzut pe stîncă, de la 3 m înălțime. A vomat sînge. Nu vorbește și ține ochii închiși. Întreb ce au făcut cei din cabană pentru a veni în ajutorul fetiței. „Ne-au dat o pătură și o pernă... Atît!”

La recepție, în dosul unei uși închise pe care este lipit clasicul „Nu mai avem locuri”, o găsec pe tov. Ligia Iancu, re-

„Ia pleacă de aici, ce cauți în bucătărie șterge-o!” Privesc uimită persoana în vîrstă care mi-a vorbit în felul acesta îmbrăcată cu o jachetă pătată și incinsă cu o cîrpă de nedescris. Reușesc să află că este „o verișoară” a responsabilului din Brașov. O cheamă Zărnoveanu Maria și „ajută”, că e pensionară. Toți au figur ostile, dar nu numai cu mine, care am descoperit neomenia, dar și cu cei din jur cu oamenii oboșiți care așteaptă un loc de cazare. Printre ei, familia Gh. Grideanu din Tohanu-Nou, jud. Brașov. Mîncarea nu este rea, îmi spun dînsii, dar ce ne vom face la noapte?

Reușesc să o urnesc pe tov. Soric de lîngă oala cu ciorbă. Ca prin minune sînt găsește și un medic, în persoana tov. pediateru Elena Paris. O vîd la căpătîiu Magdalenei, mutată acum în camera recepționerei, întinsă în poziție orizontală așa cum trebuia să stea imediat ce a fost adusă. Diagnosticul: politraumatism (s. traumatism cranian cu hematom), stare de șoc. Indicații: transportul imediat la ur spital dotat, transport care trebuie efectuat în stare de maximă securitate. Asist la convorbirea tov. dr. Elena Paris cu Salvarea din Sinaia. Pentru că „Peștera” aparține de jud. Dimbovița, nu de Prahova, Sinaia o sfătuiește să ia legătura cu Bolbocea, urmînd ca de acolo copilul să fie dus la Pucioasa (care nu are condiții pentru a trata astfel de cazuri), ceea ce oricum înseamnă alți 40 km pînă la Tirgoviste! Și asta în situația în care doctorița Elena Paris argumentează că la Sinaia există spital dotat și că își asumă răspunderea acestei chemări! Tov. Moga, apoi tov. Pescaru răspund — din Sinaia — că este necesară aprobarea șefului salvării. Birocrație? Inconștiență? Așteptînd aprobarea, o întreb pe tov. Rodica Soric unde se găsește diagrama cu pasagerii hotelului. Îmi răspunde că a luat-o soțul, la sediul! Mă interesez de conținutul sugestii și reclamații. Tov. Soric mă poartă în biroul soțului, o cameră încluiată, fără nici o tăbliță care să indice cine poate fi găsit după usă, și, într-o foarte mare dezordine (undeva, într-un colț, se află și lucrurile doctorului care părăsise cabana), se face că se uită după conținut, și se face, tot așa, că nu o găsește! Apare tov. Ligia Iancu și îi spune: „Uitați, e chiar în fața dv.!” Conținutul din 1980 are doar 4 pagini complete. Prima filă, cu nr. 1, fiind ruptă, iar următoarea purtînd data de 5 I 1980. La întrebarea mea firească, de ce conținutul stă încluiat într-un birou (și el anonim), tov. Soric răspunde că nu a auzit că aceasta ar trebui să fie la vedere. Cine vrea, să o ceară șefului! Nici eu, îi mărturisesc, nu am întîlnit o astfel de practică: să îți încluiată la loc de taină o conținutul de sugesții și reclamații! Ascult din nou lamentația în legătură cu oboseala, mi se aduce la cunoștință că din cele 20 de oameni care deserveau cabana, doar 3 sînt calificați. Înțelegem că oamenii muncesc mult, dar, repetăm, este o muncă frumoasă, care cere har! Care trebuie făcută cu dragoste pentru om!

Lîngă bucătărie găsim grupuri sanitare de o mîrdărie cumplită. Ni se spune că muncitorii de pe șantier sînt de vină! Motivări, motivări... Vizităm și camera 412, goală. Și totuși la intrare scria: „Nu mai sînt locuri!”

Unde a fost părăsită legea muntelui, în care colț al acestui prea-mare hotel care are o capacitate de 400 de locuri, pe care scară monumentală, dar necurățată, în care oală cu ciorbă a căzut legea muntelui care obligă să dai ajutor celui în primejdie? Care cere să rostești „bună ziua” în calea noilor sosiți, cuvinte pe care nu le-am auzit nici măcar o dată aici?

Ce să mai vorbim de locurile din jurul cabanei? Acest monument sofisticat și greu de întreținut a fost dat în primire acum un an și jumătate, dar moloz, fier vechi, gherete din tablă solidă, găsești la tot pasul. Chiar în picul de brazi de la poalele ei zace un morman de fier vechi, ruginit. Mă despart de tov. Ligia Iancu, recepționera, una dintre cele 3 persoane calificate, singura care a zîmbit totuși și care m-a asigurat că va adăposti copilul traumatizat pînă la sosirea Salvării.

PIA OLARU ■

SCURT CIRCUIT prin cabanele de munte

pline cu alimente, omul care nu își propune să mănince doar la restaurant, trebuie să facă să dispară resturile. Unde? Le aruncă și el acolo unde le aruncă toți: deasupra unui munte de... gunoaie. Atunci? Întreaga poiană este invadată de gunoaie vechi, de cioburi, de conserve ruginite!

Familia Mateescu din București, cu dragoste de munte, familie care a trebuit să plece din poiană din pricina frigului (de ce oare nu confecționăm saci de dormit umpluți cu fulgi, care să fie de ajutor în zonele de înaltă altitudine?) ne-a făcut o propunere mai mult decît interesantă, rugîndu-ne să o dăm publicității: nu s-ar putea prelua sarcina construirii, în locuri de acest fel, a căsuțelor-tip din lemn, de către Ministerul Economiei Forestiere și Materialelor de Construcții? Dat fiind faptul că doborîturile — adică resturile de copaci care nu pot fi transportate și putrezesc în pădure — ar putea constitui material de construcție ideal! O.J.T.-urile, care au în grijă ceea ce s-a făcut pînă acum, s-ar găsi într-o competiție stimulatorie cu adevărații oameni ai muntelui: silvicultorii! O astfel de căsuță, ușor de construit, ar putea fi amortizată într-un timp scurt și nu ar avea de cîștigat decît turiștii. Și muntele!

Intrăm în peștera Ialomicioara după ce plătăm cîte 2 lei — fără deosebire, mari și mici. După primele clipe de extaz nu mai sîntem în stare să admirăm acest miracol al naturii. Trebuie să fii cel puțin inconștient ca, după prima vizită în peșteră, să te întorci a doua oară! Treptele sînt alunecoase (aici umezeala își spune cuvîntul, n-al ce face), dar din cite au fost, puține au mai rămas! Găuri prin care poți cădea în hăul de stîncă, porțiuni fără bare de susținere, trepte care putrezesc, dar și mai rău, trepte care te înșală, țînîndu-se doar

cepționera. O întreb ce a făcut, conform obligațiilor sale de serviciu, pentru copilul care zace de aproape o oră în stare gravă. Îmi spune ceva despre... pătură. Camera? Nu are de unde să dea. Întreb de tovarășul responsabil. Este plecat la Pucioasa, la sediul! Îi ține locul soția sa, Rodica Soric, pe care o pot găsi în bucătăria complexului. Primirea este furtunoasă, deoarece îndrăznesc să-l aduc la cunoștință situația fetiței de 13 ani care zace în hol, în timp ce dînsa servește ciorba! Nu poate să se ocupe decît de ciorbă. Dar ajutoarea, nu poate dînsa servi ciorba? „Nu, că ar putea da ciorba la turiști, în loc să o dea la grupuri! Și cum îndrăznești să intri în bucătăria MEA îmbrăcată indecent?” Este adevărat, purtam un maiu fără mînași, pantaloni lungi și sandale. Pe cînd domnia-sa purta peste o rochie de stradă un halat de nailon roz-bombon, de o curățenie îndoielnică, dar avea cercei de aur grei, artistic lucrați! Îmi pare rău, dar nu m-am putut prezenta cu giuvaericele care să mă pună într-o lumină favorabilă și care să demonstreze „bunăstarea” mea! Încerc să dau eu telefon ca să anunț unitățile sanitare, dar mi se interzice. Nu e timp de conversații particulare. Pînă la urmă tovarășa Soric lasă cîteva minute ciorba și dă telefon la Sinaia. O întreb dacă nu există doctor la cabană. Nu, a existat un doctor, care mai are și aparatura în biroul soțului, dar a renunțat, deoarece Direcția sanitară a județului Dimbovița nu-i asigură cazarea și masa. Cred și eu! Cum poate un doctor stagiar (amator să lucreze în timpul verii în cadrul acestei cabane — fiind util și cabanelor mai mici, din jur) să suporte costul camerei și mesei unui hotel de categoria I? A căutat dînsa un medic în cabană, dar nu a găsit, sînt pe munte...

Trec prin bucătărie, intenționînd să văd ce face fetița, și sînt interpelată cu un:

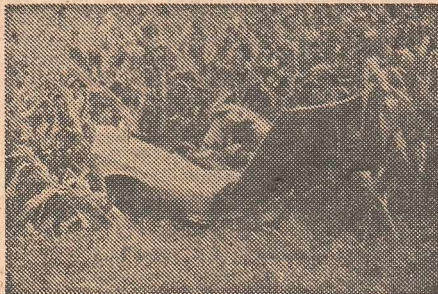
Cronica șoselei

O mașină ruptă-n patru!

Mașini transformate în mormane de fiare torsionate, amestecate cu cioburi de sticlă și resturi de bagaje ori chiar autoturisme rupte în două s-au găsit nu o dată, din păcate, în zona unde s-au produs accidente de circulație. Numai în acest an, de pildă, s-au frînt în două, ca urmare a coliziunilor cu diferite obstacole fixe ori mobile, 17 autoturisme.

În ultimii 10 ani nu s-au înregistrat însă cazuri de autoturisme care să se rupă în patru, cum s-a întîmplat în cazul autoturismului 1-MM-1171, condus de Augustin Sabados din Sighetu Marmăției.

În urma coliziunii cu un dud, la o viteză de circa 120-130 km pe oră, autoturismul s-a frînt în patru părți: 1) rămășițele bordului cu ușa și aripa din stînga față; 2) scaunul pilotului și ușa stînga spate; 3) șasiul cu portbagajul;

4) motorul cu puntea și aripile din față. De subliniat că motorul mașinii a fost găsit într-un lan de pomb la circa 10 metri de pomul cu pricina.

Coliziunea deosebit de violentă a provocat moartea instantanee a lui Augustin Sabados și a tatălui acestuia, Nicolae Sabados, care ocupa locul din dreapta șoferului. Vasile Borz care ocupa un loc pe fotoliul din spate a suferit leziuni extrem de grave (politraumatism cranio-cerebral deschis, stare de comă).

Echipajul plecase la ora 11 din Baia Mare spre Timișoara, unde cei doi tineri, studenți la Institutul politehnic, aveau de susținut cite un examen rezistent. La jumătatea distanței între Arad și Timișoara, respectiv la locul de parcare de pe raza comunei Orșoara,

autoturismul Dacia 1300 a fost văzut de soții Moldovan care se opriseră pentru o scurtă haltă. Ladislau Moldovan, adresîndu-se soției sale, Matilda, nu s-a putut abține să nu remarce: „Ai văzut Dacia aceea galbenă, cu număr se pare de Maramureș, cum gonea de parcă ar fi un reactor?” Soția și-a îndreptat privirea în direcția spre care arăta Ladislau, dar în depărtare nu se mai zărea decît un punct mic cenușiu.

Cînd mașina galbenă a ajuns pe raza comunei Sinandrei, județul Timiș, a început ploaia, care n-a însemnat însă un motiv ca tînărul pilot să ridice puțin piciorul de pe accelerație. În jurul orei 15.30, după trecerea peste un podet de beton, autoturismul nu se mai poate înscrie într-o curbă la stînga, în pofida razei mari a acesteia și a vizibilității perfecte. Dacia galbenă părăsește panglica de asfalt, parcurge circa 40 de metri pe acostament și apoi pe iarbă, după care se izbește cu forța celor peste 100 km pe oră de pomul respectiv.

Curios, toți ocupanții autoturismului, fiul, tatăl și colegul de facultate, posedau permise de conducere. Augustin S. din 31 august 1976, Nicolae S. (tatăl) din 12 ianuarie 1971 și Vasile B. din 1 septembrie 1977.

Dacă Augustin S. conducea în mod responsabil, cel puțin tatăl ori colegul de facultate trebuiau în interesul pro-

priel lor vieți să-l tempereze pe imprudentul șofer.

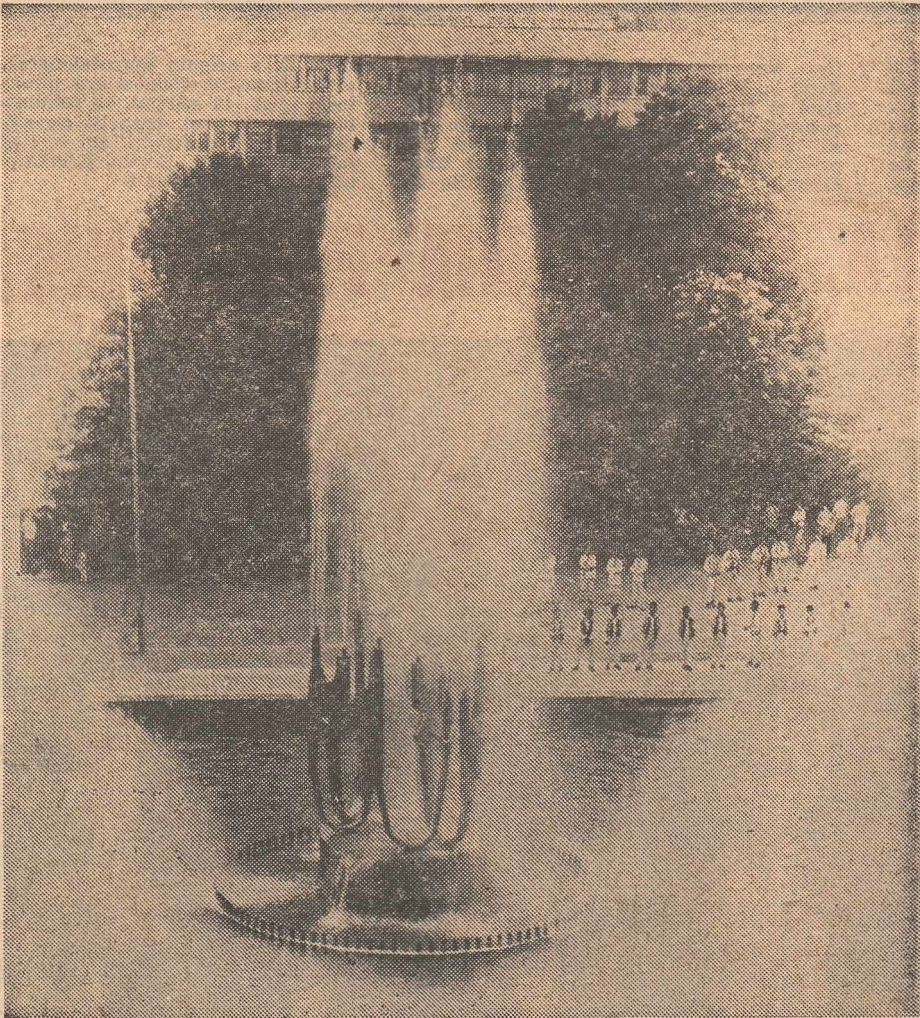
Am întîlnit în ultimii ani părinți care, atenționați despre faptul că odraslele lor (aflate cam la vîrstă lui Augustin) conduc imprudent, agresiv, fac depășiri pe muchie de cuțit, în loc să zică „mulțumesc”, dau replici de genul „Băiatul meu conduce bine, are reflexe bune și e stăpîn pe mașină în orice situație”.

În cazul lui Augustin S. mai trebuie avut în vedere un factor: cu prilejul cercetărilor, asupra șoferului a fost găsită o rețetă eliberată de Policlinica Sighetu Marmăției, din care reieșea că suferă de sindrom nevrotic secundar și disvegetoză. I se recomandau medicamente contraindicate pentru conducători auto înainte de a pleca la drum. Nu s-a stabilit dacă tînărul a consumat sau nu asemenea medicamente înainte de a demara spre Timișoara.

Cînd a venit să ridice obiectele soțului și fiului decedați, Elena Sabados mărturisise: „Eram sigură că așa se va întîmpla, deoarece lui Augustin prea îi plăcea să gonească pe șosele!”

Mulți, foarte mulți șoferi au oprit și au privit, cutremurîndu-se, rămășițele autoturismului rupt în patru. Remarca unuia: „De necrezut ce se poate alege dintr-o mașină!”

Colonel VICTOR BEDA ■

CONSTANTIN LUCACI - Fintină la Drobeta-Turmu Severin

Iubirea de frumos

Tradiția
ca istorie

O carte excepțională publică Editura Eminescu, inaugurând Biblioteca de Filosofie a culturii românești, datorată marelui istoric și cărturar Gheorghe I. Brătianu. Un profund și drept studiu introductiv e semnat de editorul lui Iorga, istoricul literar Valeriu Răpeanu.

Cartea aceasta de aur vine, odată cu Congresul mondial de istorie care a avut loc la București în această vară, să ne readucă aminte de valoarea istorică ce se cuvine să o acordăm tradiției demne de document. Voi spune limpede că după aproape o sută de ani de studiu adesea arid, absolutizând numai izvorul scris după Xenopol până la Giurescu, în istoriografia noastră este reasezată la locul cuvenit tocmai această matcă inepuizabilă care este tradiția orală din care au plecat marile cărți ale umanității.

Il avem prin această carte reasezat în dreptul său istoric pe întemeietorul Negru Vodă din Țara Făgărașului, iar acest adevăr, această restituire pentru cultura noastră, cum voi spune cu toată modestia, este și pentru poezia mea de o importanță covârșitoare: încă o dată Transilvania își spune cuvântul în inima tuturor românilor.

IOAN ALEXANDRU ■

Când nu se îndeletnicesc cu anotimpurile și cu starea vremii, textierii cugetă — cu gravitatea aceea a oamenilor care văd idei — ori dau povețe: „O luptă este viața / Te zbați sau ești înfrânt / Și-o clipă poate să umbrească zorii / Un zbor spre culmi, abisuri / Tristețe sau un cânt / Un drum deschis în calea viselor“ (Cristiana M. Ioan — „Drumul“). „Mergeam și întrebam florile, / Și cimpia, și marea, / Și cerul, / Și soarele / mergeam și întrebam, / și era atât de frumos... / Întrebam și mergeam, / mergeam și întrebam...“ (etc., etc., etc.) (Ion Tudor — „Întrebare fără răspuns“). „Nu te grăbi / Căci nu poți sorbi / Izvorul dintr-o suflare / nu te grăbi / Căci nu poți privi / Fără lacrimi în ochi la soare“ (Valentina Brăneanu — „Nu te grăbi“).

„Un cântec de dor / E simplu, ușor : / n-are nevoie de multe cuvinte / Cînd e vorba de dor / Un cântec de dor / E simplu, ușor, / De vrei, îl înveți să știi într-o clipă / Că doru-i tot dor“, zice Gh. E. Marian în textul său „Un cântec de dor“. În fond Gh. E. Marian nu face decât să mărturisească întrebarea de căpătîi a meseriei de textier: cum să scoți din douăzeci și cinci de cuvinte banii de coșniță pentru o săptămână. Că se poate, o dovedesc broșurile, tipărite cu o generozitate demnă de o cauză mai bună de Uniunea compozitorilor și care se cheamă „Cîntecul preferat“.

Trecînd peste umorul la care ne obligă aceste încercări penibile, să băgăm de seamă că lucrurile sînt foarte, foarte serioase. Cîntecul zic „de muzică ușoară“ află lesne drum către public prin radio și televiziune. Un text mediocre, tipărit în zeci de mii de exemplare și vîrît în urechea tinerilor, are funcțiunea unui text prost. Iar unul agramat este, pur și simplu, un pericol public.

Cuvintele, știm bine, lucrează, rămîn în memorie, nasc obișnuințe; nu ne este indiferent ce obișnuințe creăm prin cuvintele pe care le tipărim și le rostim, nu ne este indiferent cînd vorbăria unor velleitari trece înaintea poeziei autentice.

Nu este pentru prima oară cînd scriem despre penibilul unor valuri de vorbe cu semnătură și stat de plată în regulă. Multe condeie au ostenit tot ridiculizînd și sancționînd proliferarea verbului fără acoperire în gândire. Cum situația e mereu aceeași, cum, de la an la an, se poate observa chiar o tendință de prosperitate a versului șchiop, cum revista Flacăra și-a făcut o cauză de durată din promovarea muzicii tinere cu valoare, ne propunem să stăruiem, în citeva numere de revistă, asupra situației muzicii ușoare, a golului rămas între generații, cam obosită, a compozitorilor ce au făcut, prin opera lor, farmecul unor decenii mai vechi și generațiile mai noi, grăbite nu la calitate, ci mai mult la profit lesnicios.

TUDOR OCTAVIAN ■

P. S. În ultimele două broșuri „Cîntecul preferat“ figurează cu texte: Dragomir Magdin — 12 (douăsprezece) bucăți, Gh. E. Marian — 10 (zece) bucăți, Flavia Buref — 10 (zece) bucăți, Corina Brăneanu — 9 (nouă) bucăți, Angel Grigoriu și Romeo Iorgulescu — 6 (șase) bucăți.

Ctitorul
Dumitrescu-Bistrița

La 15 septembrie, Gh. N. Dumitrescu-Bistrița, ctitorul aceluia monument de osirdie în slujirea culturii poporului care a fost revista de folclor „Izvoarașul“, a împlinit 85 de ani. 85 de ani de viață și peste 60 de activitate folcloristică, petrecuți în cea mai mare parte în Bistrița Mehedinților.

Se poate spune despre Gh. N. Dumitrescu-Bistrița (și n-o spunem doar noi, ci toți aceia care-l cunosc, care au poposit ca vizitatori-pelerini la altarul de trudă și strălucire a spiritului al „Academiei din Bistrița“, cum a numit cineva casa ctitorului) că face parte dintre acei oameni rari care n-au vîrstă, ei nefiind, la ceasul frunții incununate de vechi și blajin argint, decît niște înalte piscuri cu creștete ninse într-o geografie spirituală pe care, alături de alții, o luminează, o scot din cețuri, o innobilează.

Un idealist, un om de acțiune. A scos cu banii lui de slujbaș mărunt, cu sacrificii grele, „Izvoarașul“, „revistă de muzică, artă națională și folclor“, vreme de 21 de ani, din 1919 pînă în 1940. (Un record de longevitate, uimitor pentru epocă, uimitor pentru gen: doar „Șezătoarea“ lui Artur Govei a trăit mai mult!) A scos, între timp, două „foi pentru popor“, „Alarma satelor“ și „Opaițul satelor“, suspendate de stăpînire, ca și mai tirziu „Izvoarașul“ pentru „refuz de integrare în ordinea politică“. Un muncitor, un mare muncitor, înjugat din fragedă tinerețe canonului unei trude aspre, cu atât mai aspru cu cît capacitatea fringerii greutăților (a „neînchipuitelor greutăți“, cum scria, comentînd „Izvoarașul“, N. Iorga, greutăți care însemnau, spune același, și „lipsa banilor“, și „indiferența celor din jur“) devenea mai robustă, cu cît imperativul ascezel era mai clar, mai deliberat. Redacția care a publicat „Izvoarașul“, cum și sute de cărți, broșuri, almanahuri, culegeri și studii folclorice, n-a fost într-o clădire cu arhitectură savantă și interioare capitonate, ci în grădina casei din Bistrița, sub un pilc de gutui. Redacția aceasta a avut un redactor (Gh. N. Dumitrescu-Bistrița), un redactor-corector (Olimpia, soția lui) și trei tipografi (trei săteni din Bistrița, ce se improvizară astfel între două munci ale cîmpului). Truda a însemnat, în același timp, adunarea, în vechea casă din Bistrița, a unei arhive folclorice fabuloase, compusă din peste 40 000 de piese, un corpus de documente imense, care-și așteaptă încă cercetătorii. „Un adevărat institut de folclor în miniatură“, scria despre acest tezaur Sabin Drăgoi. (Da, un adevărat institut de folclor, dar nu în miniatură! Institutul bucureștean ce, pînă mai ieri, avea aceeași titulatură, institut cu zeci de cercetători, cu sute de colaboratori, cu condiții și instrumente moderne de lucru, a adunat pînă azi doar de două ori și ceva mai multe piese. Fapt ce nu scade meritele institutului, ci le amplifică pe cele ale lui Gh. N. Dumitrescu-Bistrița.)

Un mare muncitor, un modest. „Izvoarașul“ a fost temă de examene de stat și de doctorate, despre revistă, despre ctitorul ei și despre lucrările lui (20 de cărți, nenumerate articole și comunicări publicate în zeci de reviste) s-au scris peste 800 de studii, recenzii, cronici, corespondența primită de-a lungul anilor de Gh. N. Dumitrescu-Bistrița înglobează aproape 50 000 de scrisori, multe din ele venite de peste hotare, de la cercetătorii de pretutindeni ai folclorului românesc, dar omul, acolo, în Bistrița lui, a rămas un modest, el trece printre oamenii zilei de azi, cum a trecut și printre cei de ieri, cu o sfială de parcă s-ar rușina. Trece prin satul lui, pe ulița mare, salutîndu-l el, cel dinții, pe toți, ferindu-l și din drum ca să le facă loc. (Am zis un modest, nu un necunoscut, deși în casa-tezaur, transformată în arhivă folclorică și în muzeu istoric și etnografic al satului, nu prea pășesc cei de azi, mulți tineri din Bistrița nici n-o cunosc, dar asta e altă poveste, nu-i timpul acum și nici locul să-i despăcim niște înțelesuri pe care, de fapt, cei de-aici, factorii de cultură în primul rînd, ar trebui să le limpezească și să le caute rezolvările.) Cel despre care Ramiro Ortiz vorbea ca despre autorul unei mari „opere naționale, artistice și științifice“ e o structură discretă, blîndă, sensibilă și sfiată, el n-a trudit și nu trudește (căci trudește și astăzi, adunînd mai departe comori ale folclorului și culturii poporului) cu scopul vreunei răsplăte. necum al gloriei, ci doar în beneficiul unui ideal. De aceea, poate, el pare că n-are vîrstă, n-o are, oricum, pe cea a senectuții. Pentru că el, muncind cum a muncit, muncind pentru ce a muncit, a respins mereu, instinctiv, cu sinceră modestie, aura grea a meritului, cununa grea a elogiului, care adesea apasă, care adesea îmbătrînesc.

Pe om, unii l-au cam uitat. Numele lui, în schimb, a devenit o legendă, legenda unui truditor cum puțini au fost pentru salvarea comorilor unui neam, acest nume s-a desprins de mult de purtător, care trăiește stingher într-un sat de pe dealurile mehedințene. Și căruia îi urăm să rămînă alături de noi ani cîți mai mulți, în sănătate și în putere, sub acest nume care i-a furat nemuririi un semn: Gh. N. Dumitrescu-Bistrița.

ILIE PURCARU ■

Cine sînt textierii
și ce fac ei

După calculele cercetătorilor, vocabularul lui William Shakespeare cuprinde douăsprezece mii de cuvinte. Canibala Ellocika se descurca foarte bine, spun Ilf și Petrov, cu treizeci. Există oameni care se descurcă și cu mai puține. Aceștia se numesc textieri. Deși revistele de literatură publică o mulțime de versuri proaste, textele acestea sînt niște compuneri pe care nu le-ar tipări nici chiar revistele de literatură care publică versuri proaste. Dacă ar fi să ne întrebăm ce e totuși un textier, am putea spune că este o persoană care se pricepe să potrivească din douăzeci, maximum douăzeci și cinci de cuvinte orice text de muzică ușoară. După trebuință, textierul e sprintar ori adînc, suav ori categoric, inocent ori imperativ, didactic ori abscons, festiv ori intimist. Vocabularul lui, în care toarnă fel de fel de idei și sentimente, numără următoarele vorbe: vis, lumină, chemare, aripă, gînd, chip, noapte, soare, nor, clipă, primăvară, ploaie, floare, dor, taină, strop, zîmbet, tril, basm, izvor, iubire, tînar, ușor, bucurie. Cînd textierul e o persoană mai citită, el trece pe radicale: maniac, hazardați, destin și a întrefese. Compozitorul își plimbă degetele pe clapele pianului, iar textierul bate tactul și-noepe să le-așeze: aripă de vis, strop de noapte, tril de iubire, gînd de soare, aripă de floare. Cînd simte că lucrurile se leagă, pune chestiunea cu mai mult aplomb: visul chemării de lumină, dorul tainei unui basm, floarea clipei de iubire, zîmbetul ușor al bucuriei, lumina gîndului unei primăveri în soare. Și așa mai departe. În viziunea textierului, tînarul zilelor noastre e un cetățean care n-are altă treabă decît să țese aripi de vis pe trilul de iubire al primăverii tainice în timp ce florile își șoptesc basme de dor pe chipul de lumină al unui strop de gînd. Asta, bineînțeles, dimineața, intrucît seara, cînd tinerii cu chip zîmbitor se cheamă pe aripi de dor, problema e de a-i face să viseze clipa de iubire a unui tril de taină.

Textierilor le e foarte drag tîneretul. Știînd ce greu află junetea adevărurile mari ale existenței, textierul nu ostenește la îndemnuri: „Cine trece / Singur / Prin viață / Va culege / Ceată!“ Observație plină de miez care o reclamă, vezi bine, pe aceea care urmează: „Cine-nvață / Puiul să zboare / Are-n față / Destin de soare!“ Și ca să fie limpede unde bate, iată poezia la minut: „Cînd valurile te încearcă, / Vislește, nu sîri din barcă! /.../ Cînd vezi că singur te-ncovoii / Și vine vremea să fiți doi — / Nu da-napoi, nu da-napoi!“

Orice om de bun-simț va pricepe din cugetările lui Dragomir Magdin, autorul textului intitulat de justete: „Nu da-napoi!“, că unii tineri se încovoale singuri exact în vremea în care ar trebui să fie doi și să dea înainte. Aceasta nu e deloc bine.

Dealtfel, Dragomir Magdin, un textier, dacă ne este îngăduit să ne exprimăm astfel, în plină afirmare a unui vocabular cu accent paremiologic și meteorologic, este autorul a mai multor texte citabile, aproape, în întregime. Iată cum scrie el în numele unui tîneret cu care ne mindrim, căruia îi sintem datorji o mare poezie și la virtuțile căruia ar merita să gîndească de zece ori pînă a scrie o dată: „Tineri sintem, cum tînară ni-l țara, / Dar nicidecum naivi sau hazardați.“ (Generații). „Visele căzute pe jos / Din ramurile tinereții / Pot fi mai tirziu de folos / Cînd ne vor apăsa pe-reții...“ (Fructul înălțimii). „Se-nfiripă / Doruri de-o clipă — / Cine poate / Le-adună toate / Fără teamă de risipă / Intr-un vis / Nemalscris / Nici în tomuri celebrate!“ (Doruri). Ce-o fi știînd Dragomir Magdin — persoana care e de părere că tinerii nu-s naivi sau hazardați și care nu încheie un vers fără semnul exclamării — că înseamnă „celebrate“ e greu de spus. Cum, de asemenea, tînarului care ascultă cîntecul „Păsări carpătine“ nu-i va fi prea simplu să priceapă ce gîndește Gheorghe Tiplea cînd glăsuiește așa: „Să înălțăm aceste păsări / Pe colonne de soare / Pentru că ele-au învățat / Și doru-n cer să zboare“.

Verba lui nenea Iancu: cum, adică, în cer, musii?

Ieșind din registrul grav și venind în registrul voios, vivace, hazliu, ghidus, drăcos, mehenghi, hitru, suguior, jovial poznaș și, cu toate acestea, afit de profund, riguros, tmeinic, scrupulos, adînc, matur, așezat, lucid și grav al creatorilor cunoscutului text despre broșura Oac, care pe lac, împreună cu un brotăc făceau tica-tac, să vedem cum folosesc aceștia — Angel Grigoriu și Romeo Iorgulescu — cele douăzeci-douăzeci și cinci de cuvinte în chestiune într-o producție recentă, intitulată „Grădina cu flori“: „Odată, / Înima la grădina mîndră era...“ (A se băga de seamă subtilitățile topicii, cu nuanțe din cronica cea veche a lui Guță Dinte, zis Știrbul, acela care n-apura niciodată să facă acordul fiindcă-l stinghereau complementele.) Și, în continuare, pentru frumusețea pură a combinației, pînă la capăt: „...Apoi, din senin, o furtună a venit... / Grădina s-a otilit! / Toți pomii roade au dat, / De floare s-au scuturat, / E timpul să uiți de furtuna de ieri, / Din mîine, noi primăveri, / Grădina fără flori / Culori va prinde iar / Și sub cerul ei / Va alerga versul dragostei. / Grădina fără flori / Va ride-n soare iar / Va veni cîntînd al clipelor alai / Și va-nflori la fel ca-n luna mai. / Lumina, pasăre-n zbor, / De taină, cîntec și dor, / Din nou va zbură în grădina de vis, / Ce-o poartă inima ta“.

Vedeți, exact douăzeci și cinci de cuvinte!

Acest loc de muncă se cheamă, fiind ceea ce este și luind nume de la peretele stîncos ce-l străjuiește, din spate, ca o santinelă, apărîndu-l de invazia pădurii, Observatorul seismologic Muntele Roșu. Aparține Centrului de fizică a pămîntului și se găsește la 1360 de metri altitudine, într-un loc în care munții par să-și fi dat unii altora înțietate, din temenelele Bratocei și Babeșului, ale Gropșoarelor și Zăganului născîndu-se o căldare, săpată la periferia Vrancei. Se ajunge aici, de regulă, din Cheia. Asfalt de 12 kilometri încolăcit în primejdioase serpentine, urcus de 90 de minute implicînd antrenament și bărbăție.

Primul lucru pe care-l aflăm de la Constantin Fântână, șeful observatorului, e că vara a trecut. Ea s-a obișnuit să vină aici într-o joi și să plece, 5 săptămîni mai tîrziu, tot într-o joi, dînd dovadă, iată, de consecvență, grăbită însă să nu scape o întîlnire importantă. Joia cu pricina a fost și, odată cu ea, s-a dus și vara, se scuză parcă omul din fața noastră, justificînd astfel un pulover gros și verde. Așa au stat lucrurile, zice, în toți acești 7 ani de cînd sîntem aici, joi vine, joi pleacă, spre regretul colectivului nostru format din 7 persoane, din care 3 copii. Clar, aici vara nu durează decît cît durează, foarte puțin. În rest, frig, ceață, zăpadă și, mai ales, vînt, din cauza căruia așa-zisa sală de ședințe, așezată în calea rafalelor, mai e numită și ghețaria, jumătate din an ea fiind, în ciuda celor 6 scaune și 4 fotolii ce-o populează, ultimele destinate unui prezidiu ce încă nu s-a întrunit, nefolosită, deși clădirea observatorului are încălzire centrală. Cel mai mare dușman al oamenilor de aici, al căror domiciliu e creierul munților, e însă izolarea. Nu s-a întîmplat încă iarnă în care, din cauza zăpezii, observatorul să nu fie rupt de restul lumii cu zilele, ba chiar cu săptămînilor, ceea ce a creat, firește, mari greutăți. Primul dintre băieții familiei Fântână, Costin, a venit pe lume într-o astfel de situație, mama sa, Dumitra, de profesie operator, ajungînd la maternitatea din Văleni în ultima clipă, după ce viața îi fusese, ore în șir, amenințată. Dacă primul băiat și-a ales o zi complicată spre a veni pe lume, celălalt, Andrei, a nimerit-o mai bine, seara de 12 mai 1976 fiind, din cite își aminteste tatăl, friguroasă, dar fără probleme. Așa sînd lucrurile, Costin și Andrei Fântână s-au maturizat și se maturizează mai repede, vorba lor ușor cîntată, amintînd de originea vasulană a părinților, avînd la bază o tulburătoare seriozitate. Deși crescuți în izolare, ei sînt sociabili, prietenoși și, de cum intri, te întrebă cît râmii, intristîndu-se brusc cînd descoperă că zăbovești puțin. Invățăta de-o fostă colegă, devenită învățătoare, Dumitra Fântână se joacă cu ei, cînd timpul îi permite, de-a grădinița și-l învață poezii, pe care copiii, adunați de la joacă, se grăbesc să le recite. Asta e însă partea frumoasă a vieții. La anul, de pildă, Costin va merge la școală și va avea de străbătut pînă la Cheia 12 kilometri. Cum îi va face, e greu de spus, deși tatăl înclină să creadă că nu va exista altă soluție decît scurtătura. Observatorul are, e drept, o mașină, un Aro botezat, nimeni nu știe de ce, Ilie, dar Costin va trebui să se descurce singur, cu o bărbăție sosită înainte de vreme.

Constantin Fântână a venit aici, în urmă

cu 7 ani, ca să plece, recunoaște deschis acest lucru, încercînd să aprindă o pipă mereu stînsă. N-a plecat însă și, în ciuda propunerilor de a se muta în Capitală, nu va pleca, avînd de gînd să lase la pensie de la Muntele Roșu. Matematician de profesie, cu facultatea terminată, la Iași,

ține, vaca ține, uneori, loc de alimentară, după cum femeile de aici, Dumitra Fântână și cumnata ei, laboranta Elena Porosnicu, țin loc de bucătărese, deprinse să gătească, iarna, din conserve și să primească laude, specialitatea casei fiind chiftelele din carne scoasă din cutiile de

nicu, de a asigura aprovizionarea. În vizitei noastre, cămara era plină. Și însă, pusă la afumat, se terminase, prădută de urși, oaspeții nepoftiți să fie aspru pedepsiți, am înțeles, p neobrăzarea lor, Costin și Andrei p tindu-se de răfuială!

DE VEGHE LA CUMINȚENIA PĂMÎNTULUI

în 1971, după ce va fi lucrat un timp ca electrician la Piața Neamț, a înțeles că greutățile se petrec ca să fie învinse și nu s-a tras înapoi. Deși, după acte, șef al observatorului, el a făcut și face de toate, înțelegînd prin asta nu doar interpretarea seismogramelor, ci și dresul burlanelor, ba chiar mulsul vacii. La 1360 de m înăl-

Valea Călugărească. La o aruncătură de băte de observator se găsește cabana Muntele Roșu, la care gospodinele de sus apelează în cazuri de forță majoră, numai că amabilitatea responsabilului Vasile Bucurescu e una și prejurile practicate sînt alta, de unde obligația celor 2 bărbați ai observatorului, cel amintit și Ion Poros-

Observatorul seismologic de la Muntele Roșu e însă, înainte de toate, un loc de muncă, în care 4 oameni, cărora adaugă uneori un al cincilea, electrician Victor Munteanu, stau de veghe la cumințenia pămîntului. Se culeg și se prelucresc date, prima seismogramă citindu-se la 7 dimineața, ultima la 11 noaptea,

DRĂGĂȘANII NU SÎNT AZI NUMAI O CAPITALĂ A VINULUI

Vasile Suciu, tînrul primar al Drăgășanilor, unul din cei mai tineri primari ai țării (33 de ani, dar cu veche experiență în muncă de conducere, fost pînă nu demult prim-secretar al județenei U.T.C. a Vilcei), s-a întors de la București, de la Congresul consiliilor populare, cu un blocnot plin de însemnări și cu subiecte de meditație, zice, cît pentru șapte ore și ca acela pe care îl păstorește. Expunerea secretarului general al partidului, cu vastele orizonturi deschise muncii celor aleși de obște ca s-o exprime și ca să-l facă eficiente demersurile și dăruirea, i-a dat, ne spune, o perspectivă nouă, o încredere nouă a țelurilor, dar și, adaugă, o evaluare mai exigentă a succeselor dobîndite (ce i se par acum ceva mai mici...) ca și a neîmplînirilor (crescute invers proporțional cu primele...). I-a dat, cu alte cuvinte, o situație mai clară în timp și în spațiu a problemelor vii, reale, adesea grele, nici-odată insolubile, ce se includ devenirii unui oraș, a unei comunități. Cele mai mari, mai presante probleme, în Drăgășanii acestor zile, țin de refacerea din temelii, printr-un amplu program de construcții, a centrului civic, ca și a altor întinse zone, țin, mai exact, de transformarea unui tîrg de provincie, prea mic și prea strîmt față de noul industrial plantat masiv în anii din urmă, într-un

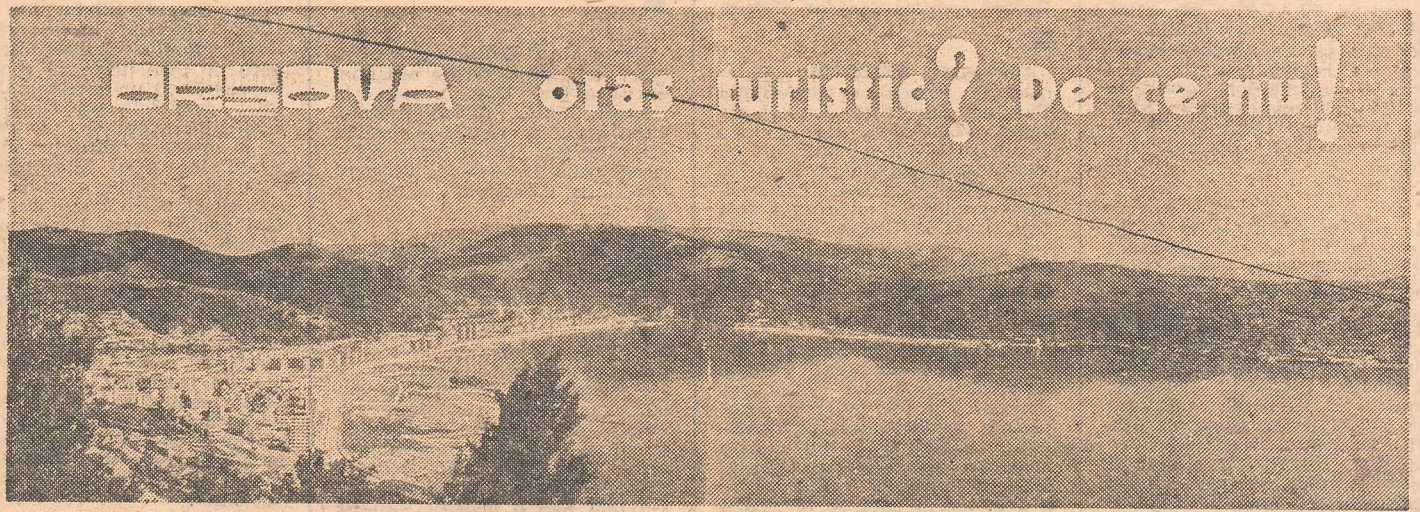
oraș modern, cu largă deschidere spre viitor. Evident, convine tînrul primar, Drăgășanii, în peisajul de astăzi al țării, nu e un caz, întîmplările prin care trece el nu sînt decît o variantă locală, originală, a cronicii devenirii țării. Rostul sau rolul așezării din podgoriile Olteului, pe acest plan, nu pot fi, așadar, decît, zice primarul Suciu, să investească trăirea sau evoluția generală a orașului românesc cu un indice personal, să destăinuie această trăire cu o vigoare sau o culoare proprie, să pună motivele generale pe cheia de portativ a locului, să obțină o echivalență generală pentru trăirea ei și sau, altfel spus, să constrîngă generalul pînă la a-l face echivalent cu ea însăși.

Sîntem într-unul din cele mai vechi și mai frumoase orașe ale românilor cîndva, cum spuneam, un mic tîrg de provincie, dar nu unul uitat și încremenit, ci unul viu, animat, prosper și efervescent, neocolit de drumuri și de oameni, ca „vad al vinurilor” și al comerțului de cereale și vite din Nordul oltean, celebru în toată țara. Șansa acestui oraș au fost, cu deosebire, întinsele și bogatele sale podgorii, dar tot ele, în timpuri mai vechi ca și în cele foarte apropiate nouă, i-au fost, într-un fel, și neșansa, neșansa izvorului generos din care toți

iau cu conștiința că „este”, că este chiar din belșug, că este fără primejdia istoriei, și, în subconștient, cu ideea că de acolo de unde lei, de unde poți lua orice, n-ar mai fi chiar nevoie să mai și dai. Moșierii și negustorii de vinuri au supt din acest pămînt cît au putut, edilii orașului (mai toți încurcați în afaceri cu moșierii și negustorii) n-au ostenit să arunce în mlaștinile ce invadau așezarea nici măcar o lopată de prund, ca să nu mai vorbim de igiena asfaltului, iar cei cîțiva savanți și specialiști care, în timpuri mai vechi sau mai noi, au avertizat asupra pericolului unei economii închise, bazate pe monocultură și pe o exploatare irațională, au fost priviți ca niște sumbri profeți, veniți să incurce niște bugete sau (fiindcă sîntem în țara vinurilor) să strice chefuri. Urbanistic, orașul s-a dezvoltat haotic, ca o aglomerare de mahalale, fapt ce-l făcea pe un Gib Mihăescu, scriitorul originar și trăitor în această vatră, să-și instaleze în cerdacul casei un telescop, cu care să caute cerul, refuzînd perspectiva plată a locului. Unica preocupare constructivă de amploare au fost pivnițele și beciurile, uriașe ca niște bolgii, ce adineau orașul pe dedesubt, înfundîndu-l mereu, tot mai mult, în pămînt. (Recentele demolări operate în vechiul „centru”, adică în verbina de prăvălii și locanțe sugrumate una într-alta, s-au

lovit, ni se spune, de aceste mari și cunse carti ale pămîntului, care au probleme constructorilor de temelii pentru noile edificii!) Retezată în anii cialismului, această stare de lucruri e nomică și edilitară și-a prelungit tot un timp, niște consecințe, nu prin înecul al locului, ci printr-o canalizare fondurilor, a forțelor constructive, ales spre orașele-ședințe de regiuni, dauna celor de la „periferii”. Și, po în subsidiar sau în subconștient, menținîndu-se și ideea că Drăgășanii un izvor generos, din care merită d să lei.

Nouă destin al orașului, ca al alt altor așezări românești, s-a d în acești ultimi ani, anii care s scurs de la Congresul al IX-le partidului, avînd drept piatră temelie temelii unei industrii derne, complexe, care să valori plener avuțiile locului, inclusiv bogat capital uman, o forță de m că pe care evoluția economică u terală n-o folosise decît puțin și cidental, stăvilind-o în etapa virtualității. Lîngă I.A.S.-ul din Drăgășani, stăpî vililor și al vinurilor (el însuși, în ac ultimi ani, extins și modernizat), li un C.A.P. cu faimă în Vilcea (anul ace locului întii la recolta de orz și locul al c lea la cea de grîu), s-au ivit, așadar, p tru prima oară, într-un „oraș” ce eco mic rămăsese un sat, reglîndu-și vi după calendaristica agriculturii și v culturilor, supusă exclusiv regiei ca cicioase a anotimpurilor, acel ferment noului industrial, singurii apți să-l c fere unei așezări citadine și rațiunea d fi, și certitudinea devenirii. O mare treprindere de talpă și încălțăminte cauciuc, una din cele mai mari ale br șei, a cărei amploare s-a decis în 15 cu prilejul unei vizite de lucru a sec tarului general al partidului, și, mai cent, o întreprindere de mase plast inaugurată anul trecut și cotată și printr cele mai impozante ale don niului, alcătuitele o platformă industri

Ideea acestui reportaj ne-a venit când, într-o seară a acestei veri, drumurile ne-au dus la Orșova. La singurul hotel din oraș am aflat, spre înfrigurarea noastră, că nu mai sunt locuri. De fapt — ne-a spus recepționera de serviciu — ca să poți obține un loc măcar pentru o singură noapte este neapărat necesar să faci, cu multe zile în urmă, o comandă telefonică. Soluția? Una singură. Cale întoarsă și să-ți cauți norocul la un hotel din Băile Herculane sau la Drobeta-Turnu Severin.

A doua zi, cu noaptea-n cap, ne-am reîntors la Orșova.

— Este una din problemele care ne frământă zi de zi, spune primarul, Nicolae Stolojescu. Știi cum consider, personal, Orșova? Un oraș în roză vinturilor. Este un nod turistic, amplasat la o răscruce de drumuri între Oltenia și Banat. Pe lângă toate acestea, drumul de la Drobeta-Turnu Severin până la Orșova, iar apoi până la Moldova Nouă, urmărește întregul fir al Dunării. Zona este foarte frumoasă, iar zilnic mii de turiști trec pe aici; pot fi vizitate Cazanele Mici, Cazanele Mari și întregul defileu al Dunării. Ceea ce ne deranjează cel mai mult este faptul că pe șoseaua, de peste o sută de kilometri, ce leagă Orșova de Moldova Nouă, în zona Svinia și Berzeasca, lucrările de construcție sunt abandonate de ani de zile. Din acest motiv, factorii de resort din Ministerul Turismului nu ne ajută în dezvoltarea bazelor de agrement.

Ce se poate face? O mulțime de lucruri. La multe se dăruie și consfătuiri nu numai că s-a indicat, dar s-a și „hotărât” ca Orșova, în cel mai scurt timp, să devină unul din cele mai mari orașe turistice ale țării. Dar una se discută în se dăruie și alta este situația pe teren. Toate propunerile și analizele au rămas pe hirtie, în mapele celor care ar trebui să urmeze dezvoltarea Orșovei din punct de vedere turistic. Dacă îmi permițiți, v-aș spune câte ceva despre orașul nostru, cum este el pregătit la ora actuală să-și primească mușafirii, iar apoi să discutăm ce s-ar mai putea face cu minimum de investiții.

— Desigur. Chiar vă rugăm. Problema necesită o analiză profundă și luarea imediată de măsuri.

— Orșova, în ciuda faptului că este atestată documentar de 1800 de ani, este un oraș nou, inaugurat oficial în anul 1974. Populația — 17 000 de locuitori, iar media de vîrstă nu depășește 29 de ani. Așadar, un oraș tânăr atît la propriu cît și la figurat. Oameni tineri, oraș tânăr, totul amplasat într-o zonă pitorească. În cele peste 22 de hectare care formează spațiul verde al orașului sînt plantați peste 80 000 de trandafiri, iar florile depășesc cifra de două milioane. Este, cu alte cuvinte, o coborîre a vegetației către oraș. Fiind o zonă de influență geografică s-a căutat în noile construcții, menținerea unei arhitecturi specifice, Orașul este așezat între poalele dealului „Moșul” și golful Cerna, cu un luciu de apă de peste 60 de hectare. Turismul, socotit eu, trebuie ridicat în această zonă la gradul de industrie. Ce se poate face? În momentul de față golful Cerna cît și cursul Dunării, de prin părțile noastre — formînd un imens lac de acumulare — nu sînt valorificate cum se cuvine de Ministerul Turismului. Nimeni nu se preocupă nici măcar de dotarea cu simple ambarcațiuni. La ora actuală, pe lac, cele 50 de hidrociocle și bărci cu rame, folosite prin baza noastră de agrement, aparțin consiliului popular. Dar ele nu sînt suficiente și nu avem mijloacele necesare ca să ne extindem. În momentul de față, în oraș există un singur hotel. Atîta tot. În diverse planuri și proiecte se dau soluții pentru construirea, din loc în loc, pe întregul fir al Dunării, de sate de vacanță și de moteluri, dar nimeni nu știe cînd și cum vor funcționa.

— Golful Cerna mai are o particularitate, ne spune Ioan Iacob, președintele Consiliului de educație fizică și sport al orașului Orșova. Apa nu îngheață niciodată. Este poate singurul lac de apă din țară cu asemenea particularitate. Prin grija C.N.E.F.S.-ului, în oraș, nu demult, s-a început construcția unei baze nautice — lucrare abandonată în timp. Trecînd în revistă cîteva din rezultatele obținute de sportivi la Orșova, ne putem da și

mai bine seama de necesitatea amenajării unei puternice baze sportive. Numai în anul care a trecut s-au obținut aici 5 titluri de campioni naționali la caiac-canoe și canotaj, 11 sportivi au fost selecționați în loturile naționale de juniori, iar 2 în lotul olimpic. Și încă un lucru pe care tovarășul primar a uitat să vi-l spună. Sînt zile cînd mii de turiști se opresc în port și solicită o excursie, numai pentru cîteva ore, pe firul Dunării. Nu numai că nu avem posibilitatea și capacitatea, prin vaporaze, de a organiza excursii, dar nu avem nici o formă legală. Așa că mulți vin, se uită, privesc cu nostalgie cum Dunărea curge la vale, își imaginează ce se ascunde după munte și pleacă mai departe. De fiecare dată cînd sîntem puși în situația de a rețuza turiștii vî spun sincer că mă doare inima.

— Ca unul născut și crescut în Orșova — ne arată Emerik Rujitka, pensionar fost activist de partid — cunosc tot ceea ce s-a discutat și s-a planificat să se facă în noul oraș. Dar mai totul a rămas pe hirtie, din cauza dezinteresului pe care-l manifestă Ministerul Turismului. În proiect era prevăzută și construirea unei telecabine care să transporte turiștii din zona stadionului pînă în vârful muntelui. De asemenea, tot ce s-a excavat de la construcția orașului s-a depozitat în golful Cerna, unde s-a format o insulă artificială, pe care își desfășoară activitatea un complex de alimentație. În acea vreme s-a propus ca tot aici să se construiască săli pentru jocuri mecanice, iar la poalele muntelui să se amenajeze terenuri de sport. În oraș, cum s-a mai spus, în momentul de față își desfășoară activitatea un singur hotel cu 200 de locuri. Foarte puțin. Este, de fapt, singurul lucru pe care Ministerul Turismului l-a făcut în această zonă, pe care nouă ne place s-o numim turistică. Vă spun, ca un om cu experiență, că Orșova ar putea deveni, cu eforturi minime și investiții mici, unul din cele mai importante puncte turistice ale țării. Dar, pînă cînd cei din Ministerul Turismului nu vor înțelege acest lucru, toate propunerile noastre vor rămîne în dosare.

SORIN POSTOLACHE

VIDIU IOANIȚOIAIA
Fotografie de GH. AMUZA

care încheagă o altă privesc, o altă forță și, într-un fel, o altă intimitate a locurilor, stringînd energiile risipite într-o încintă de muncă și de creație care le valorifică și le duce mereu mai sus. În cifre, aceasta înseamnă, la scara orașului, o producție industrială globală a lui '80 în valoare de 1,5 miliarde lei (de cinci ori mai mare ca acum un deceniu și jumătate) și o populație de oameni ai muncii de 11 250, din care 7 500 dedată exclusiv treburilor industriale (față de circa 1 500, acum 15 ani!), reprezentînd jumătate din numărul total al locuitorilor. Cifrele, desigur, sînt în plină expansiune, noile întreprinderi ce se vestesc la orizontul anilor (hidrocentralea Drăgășani, întreprinderea de jenți auto, întreprinderea de mașini și unelte pentru viticultură și pomicultură etc.) vor face ca la sfîrșitul viitorului cincinal să se dea o producție a industriei în valoare de 3,3 miliarde lei.

Noua condiție, industrială, a orașului a făcut să se ivească peste noapte cel puțin cîteva contradicții presante. Orașul s-a trezit dintr-o dată, precum spuneam, prea mic, prea strîmt, prea izolat. A trebuit să se restructureze totul, să se demoleze întregul centru, să se construiască, masiv, locuințe în blocuri, într-un ritm în vertiginosă creștere (anul trecut: 300 de apartamente, anul acesta: 500, în anul ce vine: 1 500), învălmășindu-se un întreg peisaj, desfîndu-se străzi, săpîndu-se pretutîndeni, înălțîndu-se schele, ridicîndu-se, lângă blocuri, o serie de obiective sociale și culturale, inutile poate cîndva, în mica și pașnică urbe a podgorienilor, dar imperios necesare azi, într-un oraș al muncitorilor, inginerilor și specialiștilor de cea mai înaltă calificare. De prisos să mai precizăm cît de preocupată sînt edilii de rezolvarea unui veritabil lanț de probleme, multe și grele, soluționabile însă în viitor, prin dezvoltarea progresivă a orașului. Privite în lumina recentului statut național al așezărilor obștii, a cuvî-

tării secretarului general al partidului, cu apăsător accent pus asupra îmbinării judicioase a criteriilor economice cu criteriile sociale, cu criteriile bunăstării și calității vieții, aceste probleme își revelează niște aspecte noi, niște laturi încă nevăzute, indicînd deseori latențe de energii nefructificate, resurse pline de bogate promisiuni. O problemă majoră, la ceasul de față, este aceea a aprovizionării orașului, ale cărei pretenții depășesc prevederile planurilor. Planurile s-au corelat, firesc, nevoilor celor 20 000 de locuitori statornici ai Drăgășanilor, dar într-un Drăgășani aflat în plină explozie industrială și demografică ele, aceste planuri, rămîn, fatal, în urma cerințelor. Pe lângă locuitorii „statornici”, alți vreo 10 000 (muncitori navetiști, dar și oameni ai satelor dintr-o vastă zonă, o zonă în care, la 55 km de Rm. Vilcea și la 38 km de Slatina, singurul oraș e Drăgășanii) vin să-și facă cumpărăturile aici. Grijă pentru deschiderea de noi magazine (un mare magazin cu două nivele și cu o suprafață utilă de 4 000 mp este în plină construcție) se împletește cu măsurile luate pentru ca sectorul agricol al Drăgășanilor să răspundă mai prompt, mai eficient cerințelor, asigurînd aprovizionarea orașului cu mărfurile agroalimentare de trebuință. O altă problemă, de fapt problema problemelor într-un oraș dominat de patosul constructiv al Drăgășanilor, este, ne spune primarul Suciu, ca omul ce se mută în casă nouă să i se asigure, de la început, tot confortul, toate utilitățile, inclusiv elementele care țin de aspect, de frumos, de înseninare a frunții, rupîndu-se deci acea trenă (devenită, ai zice, tradițională, devenită, ai zice, obligatorie!) de sechele ale construcției, pe care locatarul o trage cu sine vreme îndelungată. Gropile de canalizare sînt astupate îndată ce și-au sfîrșit menirea, trotuarele noi (ca și cele vechi) își anexează prompt acostamentele necesare, darea în funcțiune a unui bloc coincide cu apariția rondurilor de flori din față. Pe străzile Drăgășanilor, în primăvara aceasta, s-au plantat 15 000 de pomi fructiferi, alți 5 000 îi vor urma în astă

toamnă, vor fi deci (sădiți într-un singur an!) tot atîția pomi tineri cîți oameni ai Drăgășanilor se vor plimba pe sub umbrelile și mireasma lor. Sînt, poate, „lucruri mici”, amănunte, dar amănuntul, precum se știe, este esențial în expedițiile colosale, iar a refăce din temelii un oraș este o astfel de expediție. Vom mai adăuga, la acest capitol, și grija pentru specific, pentru păstrarea personalității orașului, a trăsăturilor lui perene, distilate de efemer, integrate prezentului, în semnificativă vecinătate cu valorile noului. Drăgășanii sînt o capitală a vinului, deci un „Muzeu al vinului” (aflat în plină amenajare) și o „Stradă a viilor” (o inspirată și delicată idee arhitectonică, o stradă „de promenadă”, excentrică traficului mașinilor, străjuită de viță-de-vie, cu boltă de viță acoperindu-l cerul) își găsesc aici, mai mult, își reclamă cu prisosință locul. Drăgășanii, în același timp, a devenit, prin noile și marile lui întreprinderi, un oraș al tinerilor, deci un „club al tineretului” și un „magazin al tineretului” sînt și ele, aici, la locul lor. Inseși construcțiile noi, ni se spune, încearcă și, după credința edililor, reușesc, să rimeze cu locul, cu frumusețea naturii ce-l înconjoară, neaberînd de la liniile lui, ci prelungindu-l desenul, de fapt refăcîndu-l într-o alcătuire mai inspirată. „Ghicirea” acestei alcătuirii n-a fost ușoară, niște mai vechi caiete de exerciții, ce din păcate nu se mai pot ascunde, nici suprima, o probează, transcrișe în piatră. Blocurile construite cu ani în urmă, într-o vreme în care esențial era doar acoperișul deasupra capului, îi cam nemulțumesc pe cei de azi. Ele au fost ridicate într-o epocă dominată încă de platitudinea, de orizontala umilă a vechiului tirg, de sub care nici gîndul, nici fantezia, nici robustețea marilor inițiative nu se puteau emancipa. (Nu se pot naște, observa cineva, un Palladio sau un Brunelleschi între niște cocioabe de pîiantă. Nu se putea naște în orașul orizontal nici o idee zveltă și îndrăzneată!) Noua arhitectură drăgășenească, o soluție ei moderne, elegante, armonioase,

este un prim cadru de formare a artistului viitorului. Se fac intense preparative pentru primirea lui. (Un detaliu semnificativ la acest capitol, pe care ni-l relatează Viorel Barbu, secretar cu propagandă al Comitetului orășeneș de partid: un grup de studenți al Institutului de arhitectură „Ion Mincu”, invitați de edilii locului, au constituit aici, în vara aceasta, o tabără de creație, ale cărei lucrări s-au concretizat în patru frumoase propuneri pentru amenajarea arhitectonică ale celor patru intrări în oraș.) S-au făcut multe în Drăgășani, sînt încă și mai multe de făcut, dar, zice primarul Vasile Suciu, există, pentru înfăptuirea celor mai temerare planuri, o chezășie, acea chezășie pe care secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a subliniat-o din nou la recentul congres, revelîndu-i caracterul de veritabilă forță motrice a dezvoltării pe toate planurile. Oamenii Drăgășanilor, continuă Viorel Barbu, s-au dovedit, în acest sens, clar o forță, orașul, cu economia și cu civilizația lui de azi, resimțîndu-se adine de prezența lor, de efortul lor colectiv, de darul de hărnicie și pasiune pe care-l includ în devenirea acestei vetre. O probează, printre multe altele, faptul că toți indicatorii economiei, în primele opt luni ale anului, au fost atinși, că o serie de amenajări, arhitectonice și edilitare (între care două mari parcuri, „23 August” și „1 Mai”, cum și un complex sportiv dotat cu lac, cu debarcader, cu ștrand, cu teren de tenis, cu un amfiteatru de 800 de locuri) s-au făcut în covîrsitoare proporție prin munca patriotică a localnicilor.

Este, încheie interlocutorii noștri, o grăitoare promisiune, mai mult, o certitudine dintre cele mai ferme că marile sarcini de viitor, așa cum ni le trasează partidul, conducătorul său, sînt, practic, în mîinile noastre, în posibilitățile noastre, spre împlinirea noastră.

ILIE PURCARU

Primim din partea Ministerului Educației și Învățământului: „Referitor la scrisoarea adresată revistei FLACĂRA de către Gabriela Peștean din Brăila, vă informăm că s-a aprobat înmatricularea în învățământul superior a candidaților care la concursul de admitere din iulie 1980 au obținut media egală cu ultimul candidat declarat admis”.

În revista ALBINA nr. 8 din august 1980 a apărut articolul „Cinzecele inimilor românești” (Viața capodoperele) de George Sbarcea, în care s-au strecurat unele erori în ceea ce privește cele două imnuri „Des-teaptă-te române” și „Pe-al nostru steag”. Tovarășul Sbarcea numește ca autor al primului imn pe Iacob Mureșan, care a fost compozitor și a trăit între anii 1857 și 1917. Deci s-ar fi născut cu zece ani mai târziu după apariția acestei lucrări! Or, se știe, textul aparține lui Andrei Mureșianu, unul dintre fruntașii Revoluției de la 1848, profesor din Brașov, muzica fiind compusă de Anton Pann. Menționez de asemenea că lucrarea „Pe-al nostru steag” a lui Ciprian Porumbescu apare la 1880, la trei ani după ce autorul a fost internat pentru activitate revoluționară contra statului habsburgic în cadrul societății studențești „Arboroasa”, al cărei președinte era. Autorul articolului spune textual: „cauza condamnării sale politice la temniță a fost și acest Imn al Unirii, care apare cu trei ani mai târziu”. (Prof. Vasile G. Ploiești)

Din partea Procuraturii Generale a R.S.R.: „Referitor la scrisoarea adresată redacției de către Aglaia Craioveanu din București, în care se plinge că I.I.S. Frigocom, unde lucrează fostul soț, nu-i achită alocația de stat, vă facem cunoscut că s-au luat măsuri ca pe perioada I XI 1979 — 31 I 1980 să i se plătească lui A.C. suma restanțată. În continuare, A.C. urmează să primească alocația de la întreprinderea unde lucrează, în măsura în care îndeplinește condițiile legale”.

Revenim la cererea muncitorilor din satele Rugi, Ohabița, Delinești, Apadia, Valea Denii, județul Caraș-Severin, referitor la drumul județean 587 care trebuia să fie gata în acest an. Încă din anul 1972 în ziarul local „Flamura” din 14 aprilie a apărut harta desenată și planificarea pe ani, ciți kilometri urmând a se face. Nu este vorba de asfalt, ci de pietruit, ori pe noi cad pietrele de pe dealuri, dar singuri nu putem face nimic. Dacă cei de la Direcția județeană de drumuri și poduri ar trece măcar o singură dată pe aici, sigur ar repara drumul pe care trec zilnic patru autobuze cu câte 200 muncitori la un schimb, plus un autobuz care duce copiii la școală la Brebu. Considerăm că mai ușor, mai economic ar fi să repari acest drum decât să uzezi 5 autobuze a câte 17 curse în 24 de ore. Mai ales acum, când iarna bate la ușă, situația este deosebit de presantă. Încă de acum doi ani, tovarășul prim-vicepreședinte al Consiliului popular județean ne-a promis sprijinul, oare să ne fi uitat atât de repede? (În numele concetățenilor din Ohabița, semnează Ion Dala, secretarul comitetului comunal de partid, și educatoarea Didi Lungu.)

Scriu în numele mai multor navetiști din comuna Săcădat, județul Bihor, și a consătenilor mei mai bătrâni, care au mult de mers pe jos de când s-a desființat stația Săcădat, stația I.T.A. veche de peste 20 ani. Toți sătenii și străinii care vizitează braseria „Săcădat” s-au bucurat când au citit în ziarul „Crisana”, pe care vi-l anexez, că între comuna Săcădat și intrarea în comuna Săbăleni se va înființa o stație I.T.A., la jumătatea distanței dintre cele două localități, acolo unde este și centrul. Din păcate promisiunea făcută în ziarul sus-menționat nu s-a realizat, stația continuând să funcționeze la intrarea în satul Săbăleni, obligându-ne astfel pe noi, navetiști, să parcurgem pe jos o distanță însemnată. Atât în scopuri turistice, cât și din necesitățile noastre,

ale celor ce fac naveta, solicităm înființarea respectivei stații pe locul în care s-a promis. (Ioan Bocioc, comuna Săcădat, Bihor)

Din partea UCECOM: „Referitor la scrisoarea Gheorghiei Dan, din București, adresată revistei FLACĂRA, care solicita încadrarea într-o unitate cu munca la domiciliu pentru a-și putea îngriji cei doi copii mici, vă comunicăm: tovarășa a fost repartizată la Cooperativa „Trioctextil” în vederea calificării sale, sesizarea ei fiind astfel rezolvată favorabil”.

Vă scriu în numele a 215 țesătoare din Cooperativa „Arta populară” cu sediul în strada Smirdan nr. 11, având ca președinte pe tovarășul ALEXANDRU SCRIBAN. Rugămintea noastră este următoarea: în ședința de comitet executiv care a avut loc în data de 30 august a.c. s-a hotărât, printre altele, mutarea șefei noastre de brigadă, Constanța Stanciu, cu care am lucrat împreună timp de 10 ani, dând produse de bună calitate, covoare solicitate în cel mai înalt grad de către cumpărători. Solicităm ca prin publicarea acestor rânduri să atragem atenția celor în drept că dorim din tot sufletul ca această tovarășă să rămână la noi. Vrem să se știe că noi, muncitoarele, dorim ca să ne fie lăsată aceeași șefă de brigadă cu care ne-am obișnuit să muncim, în care avem deplină încredere și pe care o stimăm ca pe un părinte. (Scrisoarea este semnată de Aurica Mănăilă, împreună cu 121 muncitoare țesătoare)

Consiliul popular al județului Brașov: „Numita Maria Lascu din Brașov a revenit cu o scrisoare la redacția FLACĂRA solicitând încadrarea în muncă deoarece la prima scrisoare a fost încadrată numai temporar. Întrucât și la prima încadrare a lucrat ca dactilografă în cadrul Direcției sanitare județene, la spitalul de pediatrie, în ziua de 20 august a.c. Direcția sanitară județeană Brașov a reînscris-o la Spitalul județean tot pe un post de dactilografă, dar de data aceasta pe un post cu termen nedefinit”.

Mă numesc Ergica Gileă, locuiesc în Galați, microraion 17, blocul H, ap. 30, și mă adresez, în numele a 30 de familii care locuiesc la etajul IV, în următoarea problemă: plătim apa pe care ar trebui să o primim și nu pe cea pe care o avem, mai exact pe cea care ar trebui să o avem, pentru că la baie și bucatărie, la nivelul etajului nostru, aceasta nu ajunge. Am traversat canicula acestei veri fără a avea condițiile sanitare necesare, printre noi sunt familii cu copii mici. Credem că de vină este termocentrala electrică SC 23 de care aparținem și căreia ne-am adresat în mai multe rânduri, astfel ca apa caldă și rece să ajungă și la noi, așa cum ajunge la primele trei etaje, dar degeaba. (Scrisoarea mai poartă semnăturile a încă 22 de locatari)

Consiliul popular al municipiului București: „Referitor la scrisoarea adresată redacției de către asociația de locatari din strada Sf. Nicolae Tei nr. 1, sectorul 2, prin care se solicită executarea lucrărilor de reparații la imobilul respectiv, vă informăm: în urma verificărilor făcute s-a constatat necesitatea executării lucrărilor solicitate, astfel încât I.C.R.A.L. Colentina, prin șantierul 3, va executa aceste lucrări conform programării în perioada 10.09 — 15.11 a.c.”.

Există o lege a comerțului intern care este încălcată, în anumite situații, de ani de zile: legea privind obligația menționării datei de fabricație a produsului alimentară. În câteva luni am colecționat ambalajele pe care vi le trimit alăturat: Ciocolata cu lapte și cremă vișinată, Ciocolata vanilie cu rom, Ciocolata lapte cu cremă de fructe, Ciocolata vanilie cu cremă de portocale „Desert” etc. Consecințe: consumatorul cumpără uneori produse degradate, uneori se produc intoxicații. Consider că legile noastre sînt aceleași pentru toate întreprinderile producătoare și că scuze de genul „a fost doar o simplă neglijență” nu pot îndrepta

situația. (Laurențiu Bălăsoiu, București)

Regionala C.F.-București: „Urmare scrisorilor adresate redacției de către Ion Dinu încadrat la Depoul C.F.R. București-Triaș, vă comunicăm că i s-a aprobat acestuia, așa cum a cerut, folosirea locuinței șefului de gară din stația Ciorogirla”.

În urma sesizării făcute de Asociația de locatari a blocului A 3, strada Marinescu Nicolae nr. 5, sector 4, București, apărută în revista FLACĂRA din 1 mai 1980, vă aducem la cunoștință că în perioada următoare s-a prezentat o echipă care nu mai după multe rugăminti s-a îndurat să vîdanjeze canalul din stradă și să fixeze capacul protector provizoriu. În ceea ce privește starea subsolului nu s-a luat nici o măsură, situația devenind de nesuportat, apa bălînd aici din plin. Noi am solicitat o comisie care să constate greșita orientare a instalației sanitare. Revenim acum în același sens, avînd rugămîntea ca acea comisie să se deplaseze în zilele de duminică dimineața, cînd poate fi găsit comitetul de bloc, gata să dea toate explicațiile necesare (semnează membrii comitetului asociației).

Din partea I.T.A.-București, Autobaza 3 călători: „Urmare articolului „ÎN LOCUL SURSULUI DE DRUM BUN”, apărut în revista FLACĂRA nr. 27 din 3 iulie a.c., vă comunicăm: încă din ziua de 18 iunie a.c., ca urmare a raidului efectuat de către tovarășii ziaristi în autogara Filaret, constatînd aspecte ce au nemulțumit publicul călător, s-au luat măsuri de sancționare a celor care au încălcat obligațiile de serviciu și disciplina muncii. Victoria Dumitru, de la casa nr. 1, pentru întîrzierea la program și lipsa eusonului, precum și pentru eliberarea biletelor la cursa Tr. Măgurele pe locurile vindute cu anticipație de agenția de voiaj, a fost sancționată cu diminuarea retribuției cu 10 la sută pe 30 de zile și mutarea disciplinară la punctul fix de taxare din autogara Mihăilești—Rahova; Ilie Gogu, șeful autogării, care a făcut de serviciu în ziua precedentă controlului și care nu s-a îngrijit de aspectul gospodăresc și curățenia autogării, cu diminuarea retribuției cu 5 la sută pe 30 de zile, iar șoferul Marian Rublea care s-a prezentat la peron cu autobuzul nespălat, cu diminuarea retribuției cu 10 la sută pe 30 de zile. S-a reorganizat, de asemenea, activitatea personalului muncitoresc auxiliar, în tură de 12 cu 24 de ore, pentru asigurarea în permanență a curățeniei din autogară, peroane și incintă”.

Sintem locuitori ai comunei Văgulești—Gorj, ne-am plîns în mai multe rânduri că pămîntul nostru atât de roditor de pe valea Motrului rămîne ani în șir fără a fi valorificat așa cum se cuvine. Pămîntul gras din fața S.M.A. Văgulești, pînă peste apa Motrului și la o distanță de câteva sute de metri de consiliul popular, a fost în acest an plantat abia în luna iulie cu pătlăgele roșii care zac în buruieni și nu cresc, iar în toamnă poate nici de murături nu vor fi folosite. Noi am vrut ca în primăvară terenul să fie semănat cu griu sau chiar cu porumb, tot am fi avut timp să obținem o recoltă furajeră folositoare pentru C.A.P. Este vorba de sute de hectare de pe Valea Motrului și de pe culme, teren care stă nefolosit și de pe urma cărui sectorul zootehnic ar putea profita din plin. (Constantin Drulă, comuna Văgulești, județul Gorj)

Din partea M.I.C.M.: „Referitor la scrisoarea adresată revistei FLACĂRA de către Marin Crețu din București, prin care acesta solicită o locuință corespunzătoare — apartament cu trei camere — vă facem cunoscut: scrisoarea sus-numitului a fost analfată cu factorii de răspundere din CIUEMMR și IMGB. Ca urmare, cererea fiind întemeiată, s-a dispus repartizarea apartamentului nr. 35 din strada Cetatea Veche, bloc 3/5 A, sectorul 4”.

Consiliul popular al comunei Supur, Satu Mare: „Urmare scrisorilor adresate redacției de către Scurel Silvia din Baia Mare, referitor la situația văduvei Emilia Lobonț din Supuru de Sus, primarul comunei împreună cu un lucrător al miliției comunale s-a deplasat la domiciliul acesteia, constatînd că în marea majoritate cele sesizate sînt reale. Fiica bătrînei, Ana, și gineretele acesteia s-au comportat necuviincios cu E.M. fapt pentru care li s-a pus în vedere să nu se mai întîmole așa ceva, de atunci certurile dispărînd. Totodată, văzînd situația familială a acestei femei, Consiliul popular comunal a hotărît să o ajute punîndu-i la dispoziție, contra cost, lemne de foc din parchetul comunal, totodată urmînd ca ea să fie propusă pentru a primi ajutor ocazional de la Oficiul de asistență socială al județului. Situația lui E.M. va fi de altfel urmărită periodic”.

Mă numesc Ilie Blaj și domiciliiez în Timișoara, strada Birzava nr. 10. Una din pasiunile mele este creșterea ciuperelor, pentru care am condițiile necesare. Mă lovesc însă de greutăți în aprovizionarea cu sporți. Am luat legătura cu ciuperăria din Arad, de aici am aflat că singura sursă de obținere a sporilor ar fi C.A.P. Stoicănăști — Olt, m-am adresat aici în scris, nu am primit răspuns, am aflat apoi că ciuperăria de aici, deși a costat cîteva milioane, în acest an nu a funcționat. Aradul produce numai pentru export. Oare micii producători nu pot fi încurajați prin vreo manieră oarecare să cultive acest iefțin și hrănitor aliment?

Inspectoratul județean Covasna al M.I.: „Referitor la scrisoarea adresată revistei de către Mihai Șerban din Bacău: din verificările efectuate rezultă că cele sesizate sînt reale. Organele de ordine aflate la fața locului au luat măsuri de sancționare a numitului Alexandru Lorincz cu o amendă de 1 000 lei pentru folosirea de expresii jignitoare la adresa unor cetățeni și perturbarea bunei desfășurări a programului cultural din tabăra Balvanroș, fapte incriminate de Decretul nr. 153/1970 art. 2. În același timp a fost informat și biroul organizației de bază P.C.R. din cadrul C.A.P. Turia, din care acesta face parte, pentru a fi luat măsuri și pe linie de organizație”.

Sintem un grup de locatari, vecini de bloc și buni prieteni, care așteptăm împreună cu familiile duminica pentru a ne întîlni și pleca cu totii la iarbă verde. Așa am făcut și în ziua de 29 iunie a.c., cînd am plecat în zona de agrement Bragadiru. Luni 30 iunie, Informația Bucureștiului relata în articolul „Un responsabil în conflict cu igiena”, pe bună dreptate, doar unul din aspectele neplăcute din această zonă. Noi am constatat pe viu mai multe: berea se vinde cu supra-preț de 1 leu — 1,25 sticla; prețurile nu sînt afișate niciunde. Întreaga zonă, plus cele două lacuri, nu are un punct medical, nu are o barcă de salvare. În plus, 5 derbedei înarmați cu cuțite au terorizat pur și simplu populația venită să se destîndă, au luat obiectele oamenilor, au luat lansele de pescuit ale copiilor. Am aflat, prin bunăvoința unor localnici, numele a doi dintre acești huligani: Ghiță Vasile, zis Vali, și Muscă a lui Reclamă. Menționez că postul de miliție era închis, nu am putut apela la nimeni care să ne dea o mină de ajutor împotriva acestor huligani. (Scrisoarea este semnată de către un grup de locatari din Șoseaua Alexandriei, blocul 12, nr. 7 A, sectorul 5)

Pagină realizată de HORIA PATRAȘCU

Poșta redacției

SOCIAL

Lucaci Sinziana — București: Procese colaterale. În cauza principală, sentința n-a fost pronunțată ● Sirgu Petre — Bușteni: Faptele sînt într-adevăr asemănătoare. Diferă pericolul social ● Domnica Stroe — București: Exact se numește folos necuvenit; în realitate, tot de mită este vorba ● Floroiu Constantin — București: Testamentul este inatacabil ● Pirogov Alexandra — Oltenia: Între timp s-a modificat încadrarea juridică ● Lică Gheorghie — București: Vi s-a recomandat mai multă omenie; spuneti: „ceea ce înseamnă că pînă acum n-am avut. Nu e o jignire, cel mult o părere, dacă nu un indemn ● Sincraiel Ion — București: Afirmațiile nu sînt susținute de probele de la dosar ● Pandrea Ionel — București: Avocatul nu va apărea onest. Argumentele dv. sînt de ordin sentimental. Nu e de ajuns ● Ganea Vasile — București: Vă contraziceți. Pretindeți că ați fost acuzat pe nedrept că aveți procese peste procese. Afirmați: Nu am procese. Pentru ca în continuare să urmeze un lung șir de procese ș.a.m.d. ● Ion Burlol — Călărași: Nu ne-a parvenit memoriul ● Stana Virgil — București: Eroare. Ancheta n-a fost încheiată ● Velicu Trandafir — Neamț: Deocamdată nu e cazul să revenim ● Silvestru Alexandra — București: Așteptați rezultatul de la recurs ● Dacu Ion — București: V-am mai răspuns; procedul dv. nu e unul pe care să-l aplaud.

NICOLAE CRISTACHE

ADMINISTRATIV

Elena Gogan și Lidia Golovatiuc — București: În cazul cînd ambii soți sînt încadrați cu contract de muncă pe durată nedeterminată sau pensionari, beneficiar al alocației de stat pentru copil este soțul, soția poate beneficia de alocație la locul său de muncă numai în perioadele în care soțul nu este încadrat în muncă, sau indiferent de situația soțului, dacă este despărțită în fapt și obține o hotărîre judecătorească din care să rezulte că soțul a fost obligat la plata pensiei de întreținere pentru copil ● Catița Boiș — comuna Remetea (Bihor): Nu îndepliniți condițiile legale de a obține pensie de urmaș, pentru că la data decesului (31 oct. 1978), soțul dv. nu mai era încadrat în muncă din data de 4 iulie 1977 ● Maria Dunca — București: Apartamentul care vi s-a atribuit de către Întreprinderea administrativă locative este anexă la contractul de muncă. În cazul că vă hotărîți să plecați de la această unitate, aveți obligația legală de a pune la dispoziție apartamentul pe care l-ați primit ● Violeta Andreiaș — comuna Poiana Lacului — Pădureni (Argeș): Transferul de la o cooperativă meșteșugărească la o alta se face cu acordul celor două unități și cu aprobarea uniunii județene. Dacă obțineți acordul celor două cooperative, solicitați aprobarea U.J.C.M. — Argeș, urmînd ca unitatea care vă primește să preia cheltuielile de școlarizare suportate de Cooperativa „Unirea meșteșugarilor” — Curtea de Argeș ● Gheorghe Nicolae — București: Personalului muncitor din unitățile socialiste de stat i se repartizează locuințele pe baza propunerilor colectivelor de muncă în care își desfășoară activitatea, aprobate, după caz, de consiliile oamenilor muncii sau de alte organe de conducere colectivă. Deci, adresați-vă conducerii întreprinderii unde sînteți încadrat.

MARGA NEDELEA

● „FLACARA” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi.

PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

„Opera de artă are întotdeauna un mesaj“

— Atelierul sculptorului Lucaci, aflat pe strada Pangrati, apare în fața vizitatorului puțin schimbat. Îl știam încărcat de lucrări mari, în luciul cărora lumina își găsea în voie odihna. Aici omul părea mic alături de păsările gigant și formele ce sugerau o mișcare interplanetară. Acum, în spațiul larg al atelierului au apărut alte lucrări de proporții mai mici, necunoscute, care stăpinesc cumini în întreaga atmosferă de lucru a acestui laborator de creație și muncă. Ce s-a întâmplat cu atelierul dumneavoastră?

— Majoritatea lucrărilor care erau puse în fața celor aflate acum aici sunt la Veneția, unde are loc Bienala internațională de artă, bienala care urmărește să prezinte activitatea artistică din ultimii 10 ani, fapt care mi-a dat posibilitatea să particip și a doua oară la expoziție, prima oară participând în 1974.

— Ce alte țări mai sunt prezente la bienală?

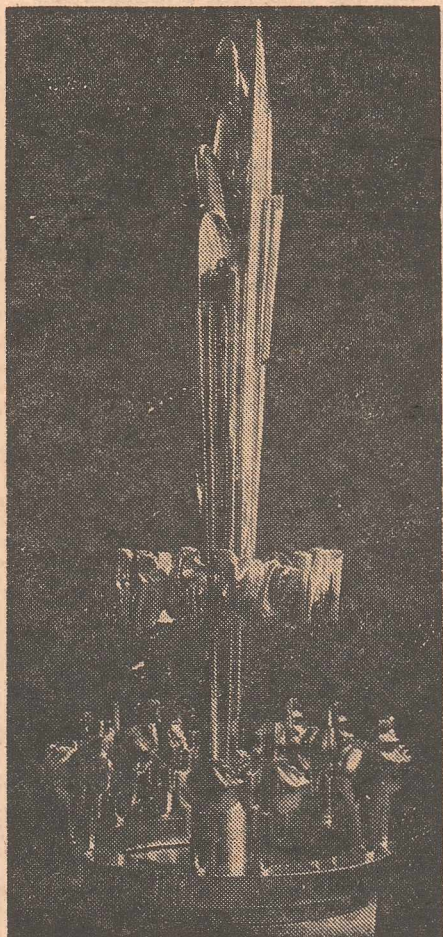
— La Veneția există o parte foarte frumoasă și pitorească a orașului, numită Giardini, spațiu în care sunt așezate și cele 33 de pavilioane, la care se adaugă pavilionul central ocupat de țara gazdă. Așadar, sunt 33 de țări participante. China participă pentru prima dată. România este reprezentată de pictorii Octav Grigorescu și Horia Bernea, de sculptorii Ovidiu Maitec, George Apostu și de mine.

— Cum a fost primită arta românească?

— Încep prin a spune cite ceva despre atmosfera generală a Bienalei de la Veneția. În ceea ce privește Pavilionul central, deschis sub egida unui colectiv de critici, a suscitat foarte multe discuții. Ei au vrut să demonstreze posibilitatea unor noi mijloace de expresie în arta contemporană, insistând, după părerea mea, prea mult asupra mijloacelor în detrimentul comunicării și transmiterii emoției estetice. S-au pierdut prea mult în tehnică și demonstrații, nefinalizând aproape nimic. Desigur, cele 33 de pavilioane au reprezentat școli și credințe artistice foarte diferite, pavilionul românesc, compus din reprezentanți ai unor stiluri diverse, contradictorii chiar, s-a bucurat de un foarte mare succes. Armonia pavilionului a rezultat tocmai din contraste. Cum a fost primită de presa italiană de specialitate este lesne de văzut răsfoind revista *La vernice*, de exemplu, apărută după deschiderea Bienalei. În articolul din prima pagină criticul de artă Mario Dall'Aglio menționează faptul că dintre cele 33 de pavilioane, cel puțin 10 țări au trimis artiști geniali, de o mare vitalitate. Pavilionul României este menționat ca integral cu participarea a doi pictori și trei sculptori de primă mână. În același timp, Enrico Buda, critic de artă și director al revistei sus citate, după ce face unele considerații generale destul de critice asupra bienalei, continuă prin a sublinia valoarea prezentei artistice a pavilionului românesc.

M-am bucurat că în acest context s-a putut demonstra seriozitatea artiștilor români care se bucură în țară de o mare libertate de expresie și care-și pot manifesta individualitatea și personalitatea. Bienala dovedește încă o dată valoarea artei românești. Această confruntare într-un larg context cu mentalități, modalități diferite despre artă a supus arta noastră plastică la un examen greu.

Nu numai afluența publicului la pavilionul nostru a fost mare. Remarc solicitările presei, televiziunii internaționale precum și articolele apărute în revistele de specialitate semnate de Domenico Manzella, Aristide Ballis, dar mai ales de dr. Maurizio Vitiello din Neapole care

s-a interesat în mod special de participarea românească.

— Cu câte lucrări participați?

— Bucurându-mă de un spațiu generos am putut să mă prezint cu lucrări ce reprezintă o gamă mai largă a preocupărilor mele artistice. Astfel, am prezentat sculpturi cu caracter simbolic, precum și o machetă de dimensiuni destul de mari a unei fântini arteziene, o ultimă lucrare, o sinteză a celorlalte fântini realizate de mine.

— După închiderea expoziției ce destinație vor avea aceste lucrări?

— Vedeti, deși fac sculpturi de dimensiuni destul de mari, care pot fi folosite ca atare, pentru mine ele reprezintă totuși machetele unor posibile lucrări în viitor, destinate unor spații arhitectonice de mare anvergură pentru marile noastre centre urbane.

— Realizați aceste machete fără o comandă anticipată?

— Am ajuns la o etapă în creația mea în care consider că nu trebuie să-mi sincronizez elanul creator în funcție de necesități și posibilități imediate. Consider că artistul, prin gândirea lui, trebuie să o ia înaintea necesităților, iar necesitățile să fie determinate de o operă anumită. Înlăturăm astfel anumite erori care se fac prin comenzi precise, care pot fi elaborate de oameni de bună-credință dar neinițiați. Personal, nu pot accepta să-mi treacă timpul „în așteptare“. Consider atelierul meu, cu toate lucrările realizate, propuneri. Desigur, nu sunt lucrări necunoscute. Le expun în București, în orașele importante ale țării, după cum vedeți și la Veneția.

Sunt bucuros să afirm că ultimele mele lucrări realizate din '70 încoace au fost comandate de beneficiar direct din atelier, prin selecție, la mulți ani după ce au fost create „machetele“.

— Care sunt acestea și în ce orașe au fost amplasate?

— Este vorba de fântina arteziană de la Constanța, de aceea de la Turnu Severin, lucrarea așezată în fața televiziunii „a prins viață“, cum spuneți dumneavoastră, pe baza unei machete făcute de mine și propusă la un concurs inițiat chiar cu acest prilej.

— Cum au ajuns beneficiarii să selecționeze lucrările direct din atelierul dumneavoastră? Care a fost calea?

— La început a fost mai greu. După cum spuneam, toate propunerile mele le expun în orașele țării în cadrul expozițiilor personale sau de grup. După executarea fântinilor din Constanța și Turnu Severin am devenit destul de cunoscut și calea s-a mai netezit. Aveau adresă.

— Nu sînteți, se pare, cunoscut și în București.

— Din păcate, nu cunosc motivul pentru care Capitala nu are nici o fântină modernă și, așa adăuga, nu neapărat realizată de mine. În orice caz, motivul nu este lipsa de informare și de cunoaștere a mișcării și posibilităților artistice contemporane, la care să mai adăuga o durere mai demult exprimată — că forțele și posibilitățile artistice ale artei românești nu sînt nici pe departe utilizate.

(Continuare în pagina 20)

CORNELIA BARBU ■

Imperativul identității

Nu faptul că fiecare generație își are idoli ei, printre poeți și romancieri, naște valorile clasice, ci un fenomen de selectare cu mult mai adînc și mai încărcat de gravitate, care scoate la iveală factorul de continuitate. Acesta însuși, dincolo de mit și tradiție, dezvăluie firea unui popor, pe coardele de expresie ale limbii, de unde incintarea pe care o produce de pildă fiecare izbîndă literară de genul Eminescu sau Arghezi.

Dînd glas tradiției, au făurit înaintașii, într-un veac și mai bine, literatura noastră modernă care, în acel moment istoric, s-a inspirat mai puțin din modele străine și mai mult din zestrea de năzuințe și virtuți, atîta vreme comprimată și silită la tăcere. Temele esențiale ale renașterii istorice, pe de o parte, ale vieții sociale a poporului nostru, pe de alta, n-au fost ocolite de marii scriitori, într-o asemenea măsură încît fiecare perioadă a literaturii române îngăduie, în text și subtext, o luminoasă reconstituire istorică a vieții noastre spirituale.

Experimentul pentru experiment n-a caracterizat nicînd literatura românească, întrucît fenomenul respectiv implică, după cum ne situăm, fie saturarea din prea, plin, fie oboseala unui capăt de drum. Obișnuit, de altfel, arta nu se poate stabili în experiment, fără a cădea victimă unui impas. Termenul de mesaj are a fi înțeles, prin urmare, într-o constelație ce presupune o mai mare densitate de teme, în raport cu opțiunile de stil și de construcție literară, adică integrarea într-o lume în care, prin efortul colectiv de depășire, realitatea nu oferă prețexți, ci pur și simplu largi arii de investigare. În acest sens, terminologia curentă a criticii noastre literare tinere și mai mature înfățișează un oarecare exces — de subtilitate aparent — iar în profunzime, o dificultate de a da verdictele unitare, justificîndu-și telul orientativ al criticii. Sînt articole care relansează într-atît calitatea unor produse literare, încît înlocuiesc cu promptitudine lucrarea cercetată, după ce au copleșit-o cu daruri. Desigur, istoria literaturii reține din multitudinea de tentative acele clare reușite care duc arta cu un pas înainte, și acestea sînt întotdeauna puține și cu atît mai entuziasmate.

Cuvîntul tovarășului Nicolae Ceaușescu, de la recentul Congres al consilierilor populare, de a avea mereu în vedere cine sîntem, cui aparținem, ce vrem, ce ne doare și ce putem, așadar și cum sîntem și cum tindem a fi, se referă la cea mai firească delimitare, ce nu implică de fel incompreensiunea față de alte culturi, ce-și au și ele specificul și istoria lor, instructive, însă care nu cheamă la imitație, ci la o nobilă confruntare. Cunoașterea reciprocă este o necesitate a zilelor noastre, iar adăparea la propriile noastre izvoare, condiția originalității, ca și a autenticității. Apelul atrage atenția asupra imperativului identității, în care citim și un îndemn la sinceritate, cuprindere și aprofundare.

Existăm fiindcă sîntem români și fiindcă așa au luptat să fie părinții și toți înaintașii noștri. Nu ne-am închis între ziduri, dar nici porțile vraște nu le-am deschis. Pentru fiecare vorbă rostită în românește, generații multe au plătit cite o lacrimă și cite o boabă de sudoare. A uita prea repede aceasta e tot atît de trist ca și rîurile acoperite de iarbă, ca și mormintele părăsite.

În trecut, omul nu se putea depărta de casă cale de mai mult de o zi. Astăzi încă, pentru noi, pămîntul nu e chiar atît de mic, încît să-i dăm ocol de mai multe ori într-o zi. Dar chiar de va veni ziua aceea, tot românii vom fi, iar literatura va reclama tot clasicității — limpedea apă de izvor, care dă tinerețe fără bătrînețe unei culturi și ne împărtășește și nouă harul nemuririi. Iar cînd ne mulțumim cu mai puțin, trebuie să fim cu atît mai exigenți, gîndindu-ne că oricare reușită literară a fost obținută cu același zbor peste codri, bîntuiri de duhuri ostile, ca și eroiul basmului care, la urmă, își jertfește o bucată de carne vie.

ȘERBAN CIOULESCU ■

Debut excelent de stagione

Paul Everac în două premiere

[Teatrul Foarte Mic și Teatrul Giulești]

Vine într-o seară un bărbat vehement, pus sub scutul de bronz al unei cheii celebre, cu un cioc englezesc, cu o privire incomodă, ca să ne strige, să ne cheme pe noi, cei din loji, din staluri, la un proces de conștiință. Judecător sarcastic, aproape cinic și aproape sadic, profesor de teatru și de contrapunct, cu subînțeleșuri bine trucate, Paul Everac smulge pur și simplu de pe stradă o femeie și un bărbat buimaci și crispați, îl așază sub reflectoare și vreme de două ore și jumătate ne trage la răspundere necruțător și îndurerat pentru viețile lor. Autorul face din piesa sa cu titlu de bar (în cel mai bun caz), **Paharul cu sifon**, o senzațională operație pe creier și pe cord deschis, demontând cu o răbdare aproape diabolică mecanismele derulate a două ființe care s-au iubit probabil cindva și s-au urit, care au trecut în orice caz unul pe lângă altul, fără să se atingă, din cauza unei tresăriri inexplicabile și asincrone a cărnii și a sensibilității ultragiutate. Până cind totul devine un imens reproș. O femeie care devoră, o femeie care nu mai încapă în societate, visind inițial un confort decent și meritat, alunecând treptat într-o cascadă de compromisuri, într-o criză de isterie luxuriantă, cu mobilă stil, vilă la țară pentru escapade descurte, dolari unșuroși, mototoliți într-o poșetă scumpă și în trădare de țară; un bărbat egal, monoton și indezirabil, modest pînă la imbecilism, absent din cotidian și inert în sentimente, adorabil în dezordine și zăpăceală, trist în sacrificiul său de om excepțional, de inventator și savant amestecat printre nonvalori. Acestea sînt personajele care timp de două ore și jumătate ne macină nervii, incredibil, aruncindu-și în văzul lumii rufe murdare, conversind dramatic și pînă la urmă tragic despre viața noastră de fiecare zi. Trebuie admis faptul că niciodată tragedia nu funcționează mai bine, mai percutant ca avertisment pentru restul lumii decît în sfera moralei. Și, în acest sens, Paul Everac este un moralist cu suflu de tragedian. Prin tragedie oamenii se eliberează, respiră uneori ușurați dar iau aminte mai acut de ei înșiși decît prin orice final de piesă confecționat și roz bombon.

Piesa lui Paul Everac are tensiunea conversațiilor noastre zilnice, are conflictul petrecut în imediată noastră vecinătate, poate chiar în viața noastră, cu ecuatorul trecînd fierbinte printre noi, are finalul pe care îl refuzăm pentru că

ne sperie pînă la paroxism dar care trage toate semnalele de alarmă posibile prin conștiințe. Piesa lui Paul Everac este o tragedie a nepuinței!

Spectacolul debutează oarecum banal, cum încep aproape întotdeauna evenimentele neașteptate, accidentale promisi, cu unele scene telefonate, dar se dezlănțuie mistuitor, ca într-o incinerare pregătită minuțios, prin răsturnări abile de situații și concentrare latentă de elemente tensionale. Regizorul Cristian Hadjicula a avut de condus un spectacol aparent de muzică de cameră care sparge pînă la urmă pereții și aruncă bătai de inimă fierbînti, zgomotoase în noaptea bulevardului, printre pașii grăbiți ai trecătorilor, sub plonjonul violent al limuzinelor cu femei la volan, în friele brutale de la intersecție. Spectacolul e bine gîndit, bine elaborat. Regizorul a restituit exact sensurile piesei și a acordat magistral dimensiunile văzute și nevăzute ale textului. Dar uluitoare a fost înălțuirea celor doi actori, Leopoldina Bălănuță și Nicolae Dinică în arderea pe rug de pe scenă. Leopoldina Bălănuță joacă tragedia eroinei sale deusolate cu naturalețe și perplexitate. Pare un personaj cunoscut de noi îndeaproape, un personaj pe care l-am întilnit cindva, care a trecut prin biografia noastră lăsînd în urmă mari sfîșieri și catastrofe. Alunecările sale brutale de la o stare de spirit la alta, traducînd contradicțiile și disperarea personajului sînt jucate pe viu, fără anestezie, fără figuri de stil și complicații de tehnică actoricească. Sînt infinite nuanțele care compun acest personaj în interpretarea pe viață și pe moarte a Leopoldinei Bălănuță. De aceea uluiala noastră în fața extraordinarei sale dăruiri în timpul unui suspin care a fost actul artistic. O dăruire care merge pînă la jertfă de sine, Nicolae Dinică a fost în această reprezentație un actor de rezonanță și de bun-simț rar în tîlnite pe scenele noastre. Actor cu aplomb, cu nenumărate fețe și cu un registru tonal extrem de variat, neluminat încă bine în rolurile interpretate pînă acum, Nicolae Dinică a fost personajul în care s-au regăsit pe ei înșiși mulți eroi lași din experiența noastră comună. Culoarul posibilităților sale de interpretare a fost anume lăsat mai strîmt de autor, dar cu puține piese de șah pe tablă el a jucat ca un mare maestru al discreției și retragerii în anonimat cu o vultă savantă de prinț efemer al castelelor de nisip.

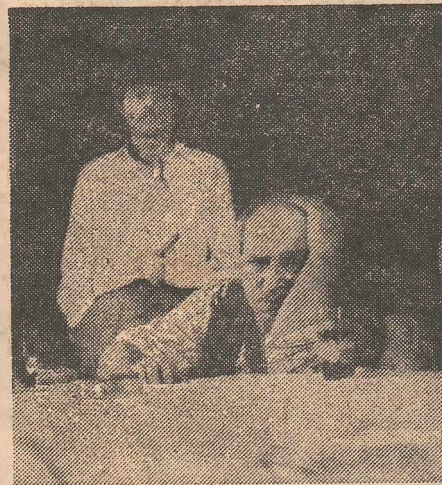
Decorul arhitectului Virgil Luscov, plăcut la vedere, frumos, policrom a agățat uncori actorii și a virit degetele în ochii spectatorilor cu senzația că se află prinși într-o plasă, într-o capcană.

Mergeți să vedeți spectacolul **Paharul cu sifon** de Paul Everac la Teatrul Foarte Mic; aveți nevoie de experiența sa pentru viața de toate zilele.

ADRIAN DOHOTARU ■

★

Ordinatorul de Paul Everac consemnează istoria unui reportaj ratat. Un ziarist descinde într-un sat în care emblemele bunăstării sînt pretutindeni vizibile. N-a mai fost aici de șase ani. E cazat o noapte chiar în casa fostului său socru, Marin Druscă. Nu poartă ranchiună nimănui din familie deși soția l-a părăsit pentru un

altul. E plin de entuziasm și de importanță. Vrea să realizeze un articol excepțional în care să se reflecte cit mai emoționant viața nouă a meleagurilor reinfilnite după atîta vreme. Îl copleșește în special gîndul că munca oamenilor de aici va fi ușurată de un ordinator. Acesta va introduce o deplină obiectivitate în raporturile interumane. Ziaristul are naivitatea să creadă că odată cu computerizarea și ultimele probleme ale satului vor dispărea. Or, situația nu e deloc așa cum e prezentată în frazele generale și lipsite de seva concretului pe care le tot rostogolește cu impetuozitate reporterul. În fața unor cuvinte atît de bombastice Marin Druscă manifestă la început o mirare politicoasă pentru ca apoi să ridă fățîș de ele și să le anuleze una cite una sub un noian de fapte năucitoare. Un pahar de zăibăr în plus îl declanșează gustul pentru vorbă și îl face sincer. Ziaristul înțelege că dincolo de fațada strălucitoare

pe care o sesizează un vizitator grăbit se ascund drame grave. Pricepe că nu e de ajuns să ai o lustră de preț în casă și pe bufet să se lăfaie sticle de whisky și cartușe de țigări scumpe pentru a fi fericit. Iluziile îi sînt risipite fără menajamente în confruntarea cu pulsația năvalnică a victiei a cărei curgere nu poate fi înghesuită în scheme rigide. Nu vrem să deconspirăm ce lucruri dureroase află trimisul de la ziar care îi ultragiază sufletul, în fond pur și sensibil. Pînă la urmă acesta renunță să-și mai scrie articolul și-și azvirle ca pe o inutilitate carnetul unde își notase atît de scrupulos date privind „parametrii“ existenței celor printre care poposise. Tînrului și inocentului gazetar i s-a servit o lecție aspră și nu poate închide ochii și să confecționeze pagini mincinoase, așa cum îl sfătuieste cineva. El rămîne singurul personaj al piesei, de care chiar dacă la început se ride fiindcă e imbecil de idei generale și se exprimă în clișee, la sfîrșit nu poți decît să-l privești cu simpatie și să-i aprobi gestul. Confruntat cu o realitate pe care n-o știa decît din adăpostul șabloanelor gazetărești, eroul iese totuși invingător deoarece îi deslușește treptat-trept adevăratele impulsuri și nu acceptă s-o poleiască și să se lase manevrat ca un mecanism inert.

Paul Everac a scris parcă dintr-o suflare un text scilicet și plin de vervă. Nimic nu pare elaborat, căznit și nimic nu mai are uscăciunea unei demonstrații didactice așa cum se mai întilnește uneori în dramaturgia sa. Piesa oferă senzația unei autenticități depline. Personajele sînt parcă „luate din viață“. Ele nu rostesc cele mai mari adevăruri despre existență. Dar eroii spun lucruri pe lingă care nu putem trece deloc indiferenți fiind vorba totuși de ceea ce trăim cu toții.

Regizorul Tudor Mărășcu a avut o sarcină dificilă: aceea de a trece neobservat. Spectacolul său pare că desfășoară secvențe ale existenței cotidiene care nu mai au nevoie de intervenția cuiva pentru a se derula. El a imprimat reprezentăției o doză perfectă a momentelor astfel încît, în final, să se ajungă la o creștere a tensiunii la paroxism care să justifice hotărîrea reporterului.

În scenografia exactă a Eugeniei Bassa Crîșmaru au evoluat inspirat **Olga Bucătaru** (Stana Druscă), **Constantin Cojocaru** (reporterul Cornel), **Mircea Dumitru** (directorul Gheorghe Turcu), **Mirela Nicolau** (Sofia). Însă greul spectacolului a fost dus cu brio de acest inepuizabil și impresionabil actor care este **Ștefan Mihăilescu Brăila**. A fost un adevărat recital pe care el ni l-a oferit și în care l-am urmărit atît în ipostaze dramatice cit și în altele comice, toate realizate cu o mare risipă de talent.

Cu **Ordinatorul** de Paul Everac Teatrul Giulești a pășit cu dreptul în noua stațiune.

A. GEORGE ■

Tanasis Fappas:

„Sînt dator României, ca om și ca pictor...“

Tanasis Fappas. Născut în Volos (Grecia), la 15 noiembrie 1922. Școala superioară de Arte Frumoase (Atena), Institutul de arte plastice „Nicolae Grigorescu“ (București). Expoziții personale: 1971, 1972, 1974, 1975, 1978 (București, Brașov, Timișoara, Sfîntu Gheorghe, Constanța, Tirgu Secuiesc), 1972, 1973 (S.U.A.), 1976 (Geneva), 1978 (Volos). A mai expus la Atena, Beyrouth, Buenos Aires, Montevideo. Combatant antifascist și în războiul civil din Grecia. După trei decenii, refintors în țara natală, pentru a veni la prima sa expoziție din spațiul grecesc, reușind să-și reconstituie documentele de stare civilă, a aflat că, de fapt, s-a născut la 1 Ianuarie 1922. Cîteva ecouri în critica de artă: „...Fappas a revelat o viziune a cărei spiritualitate, încărcată de emoție profund umană și elevat artistică — a constituit un fel de eveniment“. (Nicolae Argintescu-Amza); „Este o pictură puternică, cu culori care par a fi stôarse din pămînt, cu armonii delicate și fine“ (Guy Northrop, S.U.A.); „Pictura sa este o emoționantă confesiune, o cronică scrisă cu singele unei tinereți sfîșiate de anii războiului“ (Vasile Drăguț); „Tanasis Fappas este astăzi un artist angajat cu gravitate în efortul unei direcții a artei europene de restructurare a imaginii plastice“ (Constantin Prut). Înainte de a pleca spre Atena, unde va vernisa în octombrie o nouă personală, la galeriile Zygos, pictorul ne-a acordat cu amabilitate acest succint interviu.

— Ați călătorit în străinătate, ați expus în galerii europene și americane, cunoașteți puișul valorilor artei plastice într-un plan mult mai larg decît cel național. De ce audiența se bucură pictura românească, astăzi, în lume?

— Nu mi-ați propus un subiect de discuție din cale afară de simplu. Dacă ne referim la un trecut nu prea îndepărtat, este limpede că și în acest domeniu s-au înregistrat succese notabile, și faptul acesta nu este străin de prestigiul de care se bucură România însăși în lume. Însă adevărul este că pictura românească de

astăzi încă nu este cunoscută la nivelul pe care l-a atins ca mesaj și expresie plastică. Avem pictori remarcabili, dar audiența lor internațională nu se poate impune exclusiv prin intermediul schimbărilor culturale periodice. Aceste schimburi culturale, fără îndoială utile, prin

însuși modul organizării lor, nu se ridică totuși de prea multe ori, deasupra mecanicii amabilităților reciproce. Din acest punct de vedere, gheața poate fi spartă numai prin efortul personal al artiștilor, conjugat cu efortul breslei din care fac parte... Înainte de toate printr-o prospecție lucidă și responsabilă...

— Ce înțeles acordați acestui prospectiv...

— Îi acord un dublu înțeles. În primul rînd, pictorii înșiși sînt dator să cunoască în detalii gusturile și preferințele dominante în spațiile de cultură spre care tentează o breșă. Mi s-a oferit posibilitatea să mă conving personal cit de crase sînt prejudecățile onora dintre noi cu privire la modalitatea de a ne înscrie într-un circuit fertil al artei europene. Este fals că putem bate cu succes la porțile Europei depersonalizîndu-se pictura pînă la a o desprinde de orice tradiție a artei plastice românești, naționale. Nu o dată am fost atenționat, de impresari care știu

ce vor și știu ce se poate, asupra faptului că publicul și amatorii de artă din străinătate preferă cu prioritate pictura care include în ea un mesaj cert al spiritualității românilor, care poartă amprenta unei sensibilități unice, inconfundabile. Succesul nu se apropie prin aderența la formule vidate de un înțeles autohton. La fel de grav mi se pare și faptul că unii pictori trimit spre expunere, peste hotarele țării, lucrări deficitare din punct de vedere profesional, pur și simplu nemchinate, defectuos și inestetice prezentate. Am fost de față cînd galeriile Tanasis Panseinos din Salonica, în 1978, au crezut de cuviință că nu-și pot permite să expună cîteva lucrări semnate de artiști români, într-o expoziție care se dorea reprezentativă pentru pictura românească. Și cazul lor, din păcate, nu este singular.

— Și al doilea înțeles al prospecției la care v-ați referit? Încep să bănuiesc o misiune a breslei din care faceți parte de un sfert de veac încheiat...

— Într-adevăr, așa este... Aș începe însă prin a spune că propria mea experiență m-a condus spre convingerea că cei mai mulți dintre pictorii noștri își pot afla un loc sub soarele artei europene, se pot bucura de audiența pe care o merită, dacă se vor implica și vor fi ajutați să se implice competitiv în acest circuit. Repet, avem o pictură excelentă, dar implicarea ei într-un sistem de comunicație internațională, evident, rămîne o misiune care se cere asumată, în egală măsură, și de uniunea de creație din care fac parte. Trec peste adevărul că această uniune, de prea mult ori, procedează discriminatoriu, favorizînd propulsarea spre expozițiile organizate în străinătate a unei așa-zise „elite“, aleasă dintr-un grup restrîns de artiști. Trec și peste adevărul că participarea noastră la manifestările internaționale de gen este abordată de prea multe ori printr-o optică servilă, conțindu-se pe succes prin afirmarea mesajului și specificului nostru național, ci prin convertirea puterii de creație a pictorilor noștri la formule ocazionale, efemere, care ar fi în vogă într-un moment sau în altul. Dar nu pot să nu așez un accent cuvenit asupra unei probleme de ordin practic: uniunea noastră de creație, deși dispune de mijloace, nu dezvoltă un efort suficient pentru a face cunoscută peste hotare diversitatea de stiluri din pictura românească de azi. Galerile au pînă și continuă să fie rampele de lansare ale picturii, dar tocmai aceste galerii nu primesc de la noi nici un fel de material in-

formativ privitor la amploarea și cuprinderea mișcării noastre plastice. Și chiar atunci cînd există, acest material informativ ajunge sistematic în altă parte, la diverse organisme care nu au nimic comun cu promovarea concretă, aș zice chiar comercială, a picturii. Din acest punct de vedere, este bine să spunem că în străinătate există o piață a picturii, cu legi și criterii precise, și nu ne ajută la nimic să le ignorăm.

— După cite imi dau seama, aveți motive temeinice să fiți nemulțumit de o anumită stare de lucruri, sesizabilă în practica de toată ziua a Uniunii artiștilor plastici...

— Părerea mea, în acest sens, este limpede. Accesul în organismele de conducere ale uniunii oferă citorva oameni puteri excesive, care nu sînt exercitate în folosul tuturor, mai mult, care se exercită uneori prin sfidarea celui mai elementar spirit democratic. În relație cu anumiți membri ai acestei conduceri, eu însumi am traversat întîmplări neplăcute, despre care prefer să nu-mi mai aduc aminte și nu le invoc. Rămîne un deziderat acut al breslei noastre consolidarea unei concordanței demne de o Uniune...

— Înțeleg foarte bine că nu sînteți dispus să roștiți nume sau să descrieți impurjări. Vă rog, însă, să așezăm discuția noastră, chiar dacă ne apropiem de sfîrșitul ei, pe un teren mai concret.

— Este cert că pictorii care beneficiază de popularizarea lucrărilor lor prin intermediul revistei **Arta** încă se recrutează dintr-un grup prea restrîns. Întru depășirea acestui impas, as avea o propunere: **Arta** să inițieze o trecere în revistă alfabetică a tuturor artiștilor plastici un dicționar al artelor plastice, însoțit de reproduceri revelatoare. Potențialul estetic al criticii noastre de artă nu poate fi ignorat, însă, în ceea ce mă privește, l-aș dori antrenat în promovarea tuturor stilurilor și tendințelor viabile din pictura noastră contemporană. Rostul criticii de artă rezidă în a opera o selecție dar selecția, în concepția mea, nu se confundă cu discriminarea Rostul criticii de artă este acela pe care s-au strădui să-l imprime profesiei lor un Nicolae Argintescu-Amza, un Petru Comarnescu, un Eugen Schileru, deasupra oricăror dispute meschine sau interese de grup...

MIHAI PELIN ■

Să nu mai tencuim peste tencuială

Drama fotbalului nostru rămâne legată și de mentalitatea multor cluburi de a pasa responsabilitatea, din an în an, unor inși a căror preocupare, uneori, nu are nici măcar coerență cu fotbalul! „Navetiști” recrutați — eventual — chiar din alte localități, cu vîrstă de muncă zilnică sau pensionari, rămîn de fapt instrumente ale iluziilor, ale așteptărilor fără acoperire; prezența lor în fruntea cluburilor noastre (azi aici, miine-n...) se materializează mai mereu printr-o activitate care transformă fotbalul românesc într-o piesă politistă! Prin aceste blamindu-se competiția, trădindu-se pe față spiritul de responsabilitate competițională, acești samari, clubucarii, făcînd ca, pînă la urmă, totul să fie fictiv și plin de neprevăzut, un neprevăzut „fabricat” însă, sfidînd regulile morale ale întrecerii.

A sosit timpul să declarăm, deschis, că singurul om care are contract aproape pe viață cu clubul este CONDUCĂTORUL. Marile echipe ale lumii sînt expresia unor figuri celebre. Cînd spui, de pildă, Real Madrid te gîndești, automat, la Santiago Bernabeu ș.a.m.d. Antrenorii vin și, normal, pleacă la expirarea contractului. Jucătorii dispar și ei, conducătorii însă rămîn sau ar trebui să rămînă.

O mare echipă, construcția ei reclamă ca relațiile să fie dezvoltate în concordanță cu cerințele competițiilor și nu în funcție de interese departamentale zonale sau pe capricii. Căci nu poate fi vorba de forma-

rea unei coeziuni dacă nu există creată comunitatea de interese, promovarea simțului de răspundere nefiind un drept al unora și o datorie a altora. De aceea ocuparea „abuzivă” a funcției de conducător a făcut ca arbitrajul să aibă adesea cîștig de cauză, în dauna fotbalului, care a ajuns să crească jucătorii „tigrizi” la drepturi și „cîrțițe” la rezultate!

Fotbalul nostru nu mai poate fi lăsat pe mina oricui și, mai ales, nu trebuie uitat faptul că una este CONDUCĂTORUL și alta antrenorul sau jucătorul. Dacă ultimii doi, obligatoriu, se cer profesionalizați (ca regizori și actori), primul îi se cere aptitudinea de a putea să dezvolte puterea economică și socială a clubului; de a crea condițiile concrete „productiei nete”; de a nu lăsa la voia întâmplării rolul reușitei; să pedaleze și să acționeze ferm pentru introducerea unui statut ferm, adică pentru dreptul de a munci competitiv-responsabil toți factorii.

Fotbalul românesc poate crește vertiginos dacă în locul tuturor ISPRAVNICI vom aduce în fruntea tuturor organismelor lui autentice personalități, pasionate, care să inoculeze tuturor simțul de răspundere și nu să învețe arta conducerii după numirea la club. Cum actuala optică s-a dovedit un exemplu de permanente nereușite, de eșecuri în lanț, nu ne rămîne decît să o luăm de la cap. Nici măcar să nu ne mai gîndim la altoire. Să nu mai tencuim peste tencuială, fiindcă decalajul dintre noi și marile forțe fotbalistice mondiale se mărește rapid! Pentru asta e nevoie de o intervenție energetică de îndreptare, energetică și mai ales urgentă.

CONSTANTIN TEAȘCA ■

Mateianu este un punct de plecare

Ce este fotbalul nostru? Ce reprezintă el? Cum, cînd și de către cine poate fi făcut competitiv? Sînt întrebări la care pasionații fotbalului încearcă să răspundă fără a cunoaște multitudinea de probleme care frămîntă un fotbal și așa ros de prea multe fricțiuni și dispute, de rivalități și întâmplări, care îl fac greu accesibil nouilor, ideii, progresului.

Dacă cineva, antrenor, jucător sau conducător, dorind și mîncînd, este pe cale să aibă un anumit succes, se găsesc cu siguranță alte zeci sau chiar sute de persoane gata să i-l conteste, să-l pună sub semnul întrebării, să-l explice ca fiind independent de acea persoană și de munca lui și nicidecum să i-l analizeze constructiv pentru a lua ce-i mai bun din el și a-l transmite altora. Nu mai departe, lată, cazul Mateianu. Acum cînd citeva rezultate — ultimele — îl dezavantează, deși eu le consider efemere și cu adevărat de conjunctură, se vor găsi destul de mulți aceia care se vor repezi asupra lui, certîndu-l, admonestîndu-l, susținînd sus și tare că „v-am spus că așa se va întîmpla”, „n-a fost decît un foc de paie”, „unde-l Mateianu, unde-i celebrul lui pressing”, „unde-s traiecițiile lui de des-fășurare a jocului”? etc., etc.

Un astfel de om este rău, meschin și invidios. Mateianu reprezintă mai mult decît un antrenor. El reprezintă o idee. O idee nesusținută, așa cum se cuvine, de oamenii pe care i-a avut și-i are la dispoziție. Totuși o idee care a pus deosebite probleme multora, care a făcut să tremure Craiova, Steaua, Dinamo și Argeș. O idee

care a făcut victime și pe terenuri străine căci Baia Mare a ajuns să cîștige, jucînd și atacînd, fără a avea nume sonore și jucători de marcă. Dacă lumea sportului l-ar fi văzut, așa cum l-am văzut eu și echioa mea, într-o simbătă după amiază, înaintea unui joc important, la Petroșani, făcînd un antrenament de 60 minute, pe teme tactice, ar fi spus despre el că este un fenomen. Să ai puterea să împui, asemenea unui fachir, unei echipe întregi un anumit fel de mișcare, aceeași, luînd-o mereu și mereu de la capăt, asta ține de partea sănătoasă, de fanatismul meseriei. Iar pe Mateianu tocmai asta îl caracterizează: ideea, munca, seriozitatea, toate traduse într-o înverșunare în pregătire care a revoluționat și a răsturnat, pe alocuri, însuși conceptul de antrenament. Mateianu este, după mine, un punct de plecare.

Baia Mare este, în primul rînd, Viorel Mateianu, antrenorul care a scos din letargie și imobilism o întreagă oleiadă de tineri antrenori care au început, de la el, să-și pună probleme. El este un deschizător de drumuri, iar pe aceștia trebuie să-i stimăm și nu să-i bagatelizăm. Sper din toată inima ca Viorel și Baia Mare să aibă puterea să treacă peste aceste două înfrîngerii. Ele, sînt convins, nu sînt decît de circumstanță. Potențialul pasional și profesional ale lui Mateianu vor găsi puterea să dea noi lumini jocului acestor echipe care a fost, fie și numai pentru o perioadă, „benjaminul” fotbalului nostru. Rămîne doar ca jucătorii și suportorii bîimăreni să-l ajute și să-l înțeleagă. Pentru că și Mateianu, mai ales el, omul asupra căruia s-au fixat privirile devorațoare ale multor colegi de breaslă în ultimii ani, poate să obosească. Iar oboseala, după cum se știe, este un fenomen trecător. Fii tare, Viorele!

MIRCEA LUCESCU ■

Opinii

Tovarășe redactor-șef,

Citînd cronică jocul Corvinul Hunedoara — Jiul Petroșani în ziarul Sportul din data de 1 septembrie 1980 am constatat cu surprindere că, sub semnătura tov. Aurel Neagu, opinia publică din întreaga țară este informată în mod greșit asupra unor aspecte privind jocul în cauză.

Ne referim în primul rînd la nota 4 cu care cronicarul etichetează publicul prezent la joc, care în majoritate absolută este compus din oameni ai muncii, furnaliști, oțelari, cocsari, constructori, mineri etc., susținători ai echipei îndrăgite, Corvinul Hunedoara.

Nota 4 acordată celor peste 10 000 de spectatori ne deranjează, indignînd întreaga opinie publică a orașului nostru. Nu negăm faptul că un număr de 15—20 de spectatori certăți cu disciplina s-au comportat în afara normelor de etică sportivă și cetățenească. Dar aceștia pot face obiectul unui comentariu separat de aprecierea pe care trebuie să o primească publicul cald și corect al stadionului Corvinul.

Nu putem fi de acord cu tov. Aurel Neagu nici în alte privințe.

Să începem cu manșeta-titlu publicată în același ziar: „O proaspătă promovată (Corvinul) — Noul Lider”. Ce-ar fi fost ea formularea să fi fost făcută fără a trece numele clubului nostru în paranteză. Excluzînd pluralitatea, excluderea și speculațiile ce se pot face pe tema ei.

Impărtășim un punct de vedere diferit și în ceea ce privește aprecierile asupra jocului.

Porînd de la faptul că F.C. Corvinul a cîștigat jocul pe merit cred de cuviință să amintesc că ideile care trebuiau subliniate în articol erau: prezența în formația hunedoreană a opt jucători crescuți în pepinieră proprie; aceștia au abordat jocul într-un spirit ofensiv, constructiv și într-o deplină sportivitate.

Sîntem de acord că Jiul a jucat în unele compartimente mai bine decît ne așteptam, dar pînă la urmă a triumfat tot spiritul ofensiv cultivat cu atîta convingere de tînărul nostru antrenor Mircea Luceșcu și prin această Corvinul și-a asigurat atît de disputata intimitate în derbiul hunedorean.

Apoi aprecierea pe care o face tov.

Aurel Neagu cu privire la condițiile eliminării jucătorului petroșencan Miculescu în care îl implică și pe sportivul hunedorean Gălan nu este exactă. Intregul stadion a văzut că în urma unui fault de joc sancționat de arbitru, Miculescu, jucătorul faultat, l-a lovit cu pumnul pe Gălan, fără ca acesta să mai poată riposta deoarece Miculescu fugise de la locul incidentului. Arbitrul C. Szilagy, cu spatele la fază, l-a văzut în fracțiunea următoare de timp pe Gălan lovit. Consultîndu-se cu tușierul C. Ghiță au apreciat vinovăția lui Miculescu care a fost eliminat din teren în mod justificat. Dacă ar mai fi ceva de comentat cu privire la această eliminare este că ea trebuia făcută mai devreme.

Referitor la aprecierea făcută de tov. Aurel Neagu asupra arbitrajului prestat de brigada condusă de Carol Szilagy (Baia Mare), considerăm că nota 6 acordată este nedreaptă. Nu sîntem de acord cu această notă, jocul avînd asigurată o desfășurare regulată, brigada de arbitri oferind o prestație bună, ce merita un calificativ mult mai mare, jocului asigurîndu-i-se continuitatea și neinfluențînd rezultatul final.

Sîntem siguri că sîntem de vorbă mai mult și cunoscînd mai indeapărate munca noastră, aprecierile tov. Aurel Neagu vor fi filtrate printr-o optică mai complexă, constructivă.

ȘTEFAN TRIPȘA ■
Erou al Muncii Socialiste

Tovarășe redactor-șef,

Prin natura profesiei am cultivat întotdeauna respectul pentru veridicitatea cuvîntului scris.

Din păcate, cred că nu așa stau lucrurile cu unele întrebări și răspunsuri formulate în „consemnate” de Ovidiu Ioanițoia în pag. a 21-a din nr. 36 (1317) al revistei pe care o conduceți, în interviu cu Dobrin. Ca unul care cunosc „problema Dobrin” din interior (am participat la ședința biroului F.C. Argeș din 26 august a.c., ca redactor al ziarului care a făcut publică decizia clubului — deloc unanimă — în cazul cererii insistente a sportivului Nicolae Dobrin de a i se acorda dezlegare pentru C.S. Tirgoviște), vă cer îngăduința să aduc următoarele precizări:

1. Nu, Nicolae Dobrin n-a declarat nici „unui ziarist de la ziarul din Pitești” —

pentru simplul motiv că nu i s-a pus o asemenea întrebare — „că nu mai face față în divizia A” și nici „Secera și ciocanul”, deci, n-a publicat o asemenea declarație-interviu. Doar dacă cererea înaintată de Nicolae Dobrin conducerii clubului, luată în discuție în ședința mai sus-amintită și, ulterior, publicată integral în gazeta noastră din 29 august 1980, nu e considerată drept răspuns la o întrebare ipotetică a unui ziarist ipotetic.

E locul să precizăm, de asemenea, că absolut TOȚI membrii biroului F.C. Argeș (procesul-verbal stă măturie în acest sens) au cerut explicații președintelui clubului Ion Barbu și antrenorului Florin Halagian cu privire la oportunitatea satisfăcînd cererii lui Nicolae Dobrin. Cu această ocazie, tovarășul Ion Barbu a spus, printre altele (citez din propriile însemnări): „Am încercat, insistînd, să-l conving să nu plece, dar el n-a vrut să renunțe la hotărîre. Sînt de acord cu cererea sa, numai din respect pentru contribuția lui hotărîtoare la afirmarea fotbalului argeșean, dar cu condiția acordării dezlegării numai pentru un singur an”. De asemenea, Florin Halagian a spus: „Eu sînt de acord cu tot ce vrea Dobrin: fie de a activa la noi ca antrenor secund, fie ca jucător, fie cu plecarea sa, dacă el vede în asta un nou mijloc de realizare. Îl prețuiesc prea mult ca să-i refuz această dorință. Am stat îndelung de vorbă pe această temă, dar nu l-am văzut niciodată mai hotărît să plece”.

Bine, bine, vor zice cititorii, dar Dobrin ce-a spus? Să facem o altă paranteză, pentru a arăta că ședința respectivă s-a aminorat, ca oră de început, în ziua aceea (în care Dobrin își serba a 33-a aniversare a zilei de naștere, prilej cu care a fost călduros felicitat, îmbrățișat și i s-au adresat cele mai bune urări), pentru a-l convinge, prin discuții în dol, în trei, în patru (tovarășul Ion Alexandrescu, secretarul Federației Române de Fotbal, poate confirma, dinșul aflîndu-se în acea zi la sediul F.C. Argeș) că cererea lui nu e oportună, că și clubul, și publicul îl doresc în continuare la Pitești.

„Hotărîrea mea este definitivă și nu cer altceva decît înțelegere în soluționarea favorabilă a cererii de plecare la C.S. Tirgoviște. Ați văzut că v-am ascultat și am scris cu mina mea și cu cuvintele mele cererea (i s-a cerut acest lucru, pentru că prima cerere era scrisă, după cum singur a mărturisit, de o per-

soană din conducerea C.S. Tirgoviște — n.n.). Și apoi, eu vreau să las loc tinerilor de la F.C. Argeș să se afirme. Satisfacția mea va fi la fel de mare, dacă echipa va merge bine și fără mine, căci odată și odată faptul tot trebuia să se consume”. (Și prezenta declarație este redată tot din însemnările făcute atunci.) După care N. D. a mulțumit pentru cuvintele deosebit de frumoase rostite la adresa sa și a dat toate asigurările că tot la F.C. Argeș se va întoarce, că de aici și numai de aici, se va retrage.

2. Nu, Nicolae Dobrin n-a făcut această cerere pentru a da posibilitatea clubului să aibă justificări față de public, ci a oferit din proprie inițiativă un document legal, bază de discuții și de decizie pentru colectivul de conducere.

Ca unul dintre miile de argeșeni (și, firesc, nu numai argeșeni) care-l prețuiesc sincer pe Dobrin, am încercat în acea ședință regretul profund că „diamantul din Trivale” a hotărît să-și părăsească clubul, împotriva tuturor demersurilor care s-au făcut ca el să renunțe la plecare. Dobrin a cerut însă insistînd dezlegarea, drept recompensă pentru cei aproape 18 ani de activitate la F.C. Argeș. Ca întotdeauna, Dobrin s-a bucurat de sprijin și înțelegere și în această dorință a sa, deși aprobarea cererii s-a făcut cu stringere de inimă.

În încheiere, iată și cererea lui Nicolae Dobrin, care se află în original la F.C. Argeș, și care a fost publicată textual în „Secera și ciocanul” nr. 6543/1980.

„Subsemnatul Dobrin Nicolae, jucător de fotbal la F.C. Argeș Pitești, aduc cunoștința conducerii clubului următoarele: Dintru-mi seama că fotbalul a progresat foarte mult și cerințele sînt din ce în ce mai mari în fotbalul de performanță, consider că nu mai pot face față ritmului cerut de divizia „A”. Dorința mea este să-mi acordăți dezlegarea pentru C.S. Tirgoviște, pentru un an de zile, ținînd cont că această echipă activează în divizia „B”. Țin să menționez totodată că această hotărîre nu a fost luată în urma vreunui conflict cu conducerea clubului sau cu antrenorii echipei. Țin să mulțumesc pe această cale anticipat tuturor celor cu care am colaborat și doresc de asemenea ca retragerea mea din fotbal să se facă la Pitești. Nicolae Dobrin”.

GHEORGHE MACANEATA ■
ziarist, Pitești

Divizia A

RÎMNICU VILCEA: Chimia — F.C.M. Brașov 1-0 (1-0). La Vilcea, ne-am convins încă o dată fotbalul e la el acasă, iar echipa antrenată de Figulea și Dinescu se arată, fată, capabilă să răsplătească pasunea și competența publicului, a organelor locale. Meciu în sine a fost plăcut, tonul fiind dat de gazde, în fața unui adversar care, chiar dacă n-a mai repetat bunele prestații de pînă acum, și-a vindut scump pielea. Vilcenii au atacat mai mult și mai variat, dar atacul lor n-a prins o zi prea inspirată, doar Carabageac pîrînd în apele sale. Chimiiștii și-au mai trecut în cont și două bare. Teleșpan și Carabageac, dar jocul a fost, în general, lipsit de faze de poartă, șuturile fiind și ele destul de rare. Foarte bine au jucat, de la gazde, Cheran și Carabageac, cu un cap peste coechipierii și adversarii, de la oaspeții plăcîndu-ne, în mod special, zbaterea lui Paraschivescu. Lipsit de sprijinul colegilor, siliți să-și păstreze pozițiile în apărare, virtul de atac brașovean n-a reușit mare lucru. Singura ocazie a vizitatorilor fiind ratată de Chioreanu, al cărui sut a fost

blocat de Cheran. În rezumat, meci plăcut și victorie meritată. Arbitrul Vasile Topan (la linie, T. Crisan și G. Retezan) a fost corect. El a anulat un gol Chimiei, decizie justă, sancționînd faultul comis de Basno asupra lui Manciu, folosit de Nicolae Proca pe postul lui Pescaru, accidentat. (Ovidiu Ioanițoia)

BUCUREȘTI: Sportul studentesc — Jiul Petroșani 2-1 (1-0). În primele minute ale acestei partide, disputată pe stadionul Autobuzului, studenții își încîntă puținii suporteri cu faze rapide și două ratări. Vine și golul, prin minutul 8, în urma unui penalty acordat cu destulă ușurință de suceveanul Mihai Fediuc, la un pretins henț în careu al fundașului petroșencan Vinătoru. Echipa bucareșteană slăbește ritmul, pare mulțumită, dar arbitrii nu. Or fi crezînd că-i prea puțin o gafă. În minutul 22, arbitrul de linie Gh. Arhire (ce coincidență! I, tot sucevean) lasă ne-semnalizat un ofsaid pe care-l putea vedea și de-acasă, numai că portarul Caval a reușit să se opună și scorul a rămas neschimbat. Imediat după pauză, oaspeții egalizează prin Giuchici în urma unei acțiuni personale prelungite, plină de execuții de mare rafinament, sare și pipe-uri oricărui dispute fotbalistice, mai exact spus, dobrinisme. Echipa mineri-

lor din Valea Jiului, mult schimbată în bine față de campionatele trecute, nu numai că echilibrează jocul, dar trece la cîrmă lui și mai trece pe lângă ocazii mari ratate cu seninătate de Sălăjan, Șumulanșchi și Varga. Cel care înscriu sînt totuși bucareștenii, prin Mircea Sandu, cu largul concurs al tînărului fundaș Romeo Rusu. În final, oaspeții forțează egalarea, sînt foarte aproape, Sălăjan este împins în careu, penalty clar, dar Fediuc se face că nu vede bine și astfel își incununează opera cu încă o gafă, aducîndu-ne aminte de alte apariții ale sale pe stadioanele din Capitală. Dinamo sau Republicii. Penalty văzut de toată lumea ar fi adus echipei tînărului antrenor Petre Libardi, probabil, un punct muncit și meritat. (Ion Predoșanu)

Divizia B

ORADEA: F. C. Bihor — U.T.A. 0-0. Un meci de angajament total, cu o imensă risipă de energie la mijlocul terenului și cu încleștări care, pe alocuri, au depășit limitele regulamentului, drept pentru care arbitrul N. Georgescu din Bucu-rești a împărțit un pumn de cartonaș galben, reușînd ca pe lângă imblînzirea

spiritelor să aibă o prestație de calitate. La capătul celor 90 de minute, localnici au pierdut un punct prețios, în timp ce oaspeții au cîștigat un punct și mai prețios. Această împărțea, nici pe departe frățească, s-a datorat ineficienței liniei de atac a F. C. Bihorului, linie în care au evoluat pript Dianu, Doja și Florescu. Cel trei, mai cu seamă Dianu și Doja, au avut câteva bune infiltrații prin compacta și bine organizată apărare a arădenilor, dar au ratat deschiderea scorului. De cealaltă parte, am remarcat jocul inteligent al lui Șchiopu care și-a îndeplinit cu succes sarcinile de coordonator, sancționînd cu numeroase pase lungi, în adîncime, spre Tisa și Cura, avansarea mult prea riscantă a apărătorilor localnici și, pentru că l-am amintit la mijloc pe Șchiopu, să precizăm că el a fost bine secundat de Vaczi, care a pendulat cu folos între atac și apărare. Dar punctul forte al arădenilor l-a constituit atacul alcătuit din Tisa, Ciordaș și Cura, ultimul zburînd realmente cu mîinga la picior și stîrnînd numeroase momente de panică. O notă bună pentru sportivul public orădean care a recunoscut, prin aplauze, călătările ambelor echipe, desprecare se poate afirma că pot face față exigențelor diviziei A. (Victor Niță)

Punți ale înțelegerii și apropierii

Economia mondială actuală, economie ce cunoaște vertiginoase prefaceri și asupra căreia dinamismul tehnic și științific, ca și criza energiei și a materiilor și-au pus cu putere amprenta, determină ca toate statele, mari sau mici, dezvoltate sau mai puțin dezvoltate, producătoare sau consumatoare de materii prime să fie, deopotrivă, puternic interesate în fluxul neîntrerupt al schimburilor de bunuri materiale. Determinant este, firește, mobilul economic, dar dezvoltarea schimburilor economice trebuie privită și dintr-o perspectivă mai amplă — din punct de vedere al imperativelor dezvoltării contemporane, al cerințelor asigurării unei reale conviețuirii pașnice între state, al creării unui climat de încredere între națiuni libere, suverane și egale în drepturi.

Este un adevăr pe care viața, realitățile continentului nostru l-au confirmat: dezvoltarea relațiilor economice între toate statele de pe continent, indiferent de orinduirea lor socială, favorizează soluționarea în spirit constructiv a multor probleme politice acute, poate favoriza cursul spre destindere. Comerțul, pe o bază de reală egalitate și avantaj reciproc, creează punți ale înțelegerii, apropie popoarele, întărește pacea. Această orientare profund realistă, acest punct de vedere exprimat cu claritate de președintele țării noastre, tovarășul Nicolae Ceaușescu, — inclusiv la semnarea Actului final al Conferinței general-europene de la Helsinki —, își găsește pe deplin confirmarea în promovarea cu consecvență de către România socialistă a dezvoltării neîngrădite a schimburilor și cooperării economice.

După cum se știe, România întreține largi legături cu toate țările socialiste, cu țările în curs de dezvoltare, cu toate statele lumii fără deosebire de orinduire socială, acționând consecvent pentru lărgirea și perfecționarea continuă a schimburilor comerciale și a cooperării în producție, inclusiv în domeniul tehnico-științific. În ultimii ani, dispunând de un potențial crescând, datorită rezultatelor remarcabile obținute în toate ramurile economiei naționale, România a reușit să-și lărgască permanent schimburile economice externe. Țara noastră întreține, în prezent, relații economice, comerciale și de cooperare cu 143 de state, adică de peste patru ori mai multe decât în anul 1949.

Element definitoriu pentru aceste relații este faptul că la baza lor, a cooperării cu alte state, țara noastră situează ferm principiile respectării independenței și suveranității naționale, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne, avantajul reciproc. Aceste principii s-au dovedit a fi singurele capabile să răspundă imperativelor actuale ale evoluției internaționale, să asigure desfășurarea normală a relațiilor de cooperare economică dintre toate statele indiferent de orinduirea lor socială.

Consecvență orientărilor generale ale politicii sale externe, România a situat și situează pe prim plan dezvoltarea relațiilor economice și tehnico-științifice cu țările C.A.E.R., cu toate țările socialiste de care țara noastră este legată prin aceeași orinduire socială, prin unitatea țelurilor și aspirațiilor fundamentale, prin idealurile socialismului și păcii în lume.

O amplificare deosebită au cunoscut în același timp schimburile comerciale, precum și cooperarea economică cu țările în curs de dezvoltare, în game și forme diverse, urmărind sprijinirea eforturilor comune ale țărilor respective și ale țării noastre în direcția grăbirii eliminării rămănelor în urmă, pentru un progres economic accelerat. România are legături cu peste 100 de state în curs de dezvoltare, numai în ultimii cinci ani încheind peste 140 de acorduri guvernamentale și înțelegeri de cooperare cu țări arabe, cu țări africane și țări latino-americane, cu state asiatice.

S-au lărgit, de asemenea, relațiile economice ale țării noastre cu celelalte țări, indiferent de orinduirea lor. România consideră că există încă largi posibilități pentru amplificarea schimburilor și cooperării cu aceste state pe o bază trainică și echitabilă.

În scopul dezvoltării continue a colaborării și cooperării economice cu toate statele lumii, țara noastră a militat și militază cu consecvență și fermitate pentru afirmarea noilor principii ale cooperării economice internaționale, pentru eliminarea obstacolelor din calea comerțului mondial, pentru instaurarea noii ordini economice internaționale și dezvoltarea unei colaborări egale și echitabile între toate statele, fără deosebire de orinduire socială. În acest sens, România s-a pronunțat atit la Sesiunea specială a O.N.U. consacrată noii ordini economice internaționale, ca și în toate organismele și reuniunile internaționale, în favoarea adoptării unor măsuri concrete și eficiente pentru lichidarea decalajelor economice, înlăturarea discriminărilor și obstacolelor de orice gen din calea comerțului internațional și a transferului de tehnologie, pentru stabilirea unor raporturi juste și echitabile între prețurile materiilor prime, energiei, produselor alimentare și cele ale produselor industriale.

Așezând raporturile sale externe pe fundamentul trainic al noilor principii de relații între state, România contribuie nemijlocit prin numeroasele sale propuneri și acțiuni concrete la afirmarea acestor principii, la o amplă conlucrare europeană, la asigurarea progresului tuturor statelor și, astfel, la consolidarea cursului spre destindere și pace în Europa și în întreaga lume.

AL. PINTEA ■

Simultaneitate cu valoare de simbol

Știri de acest fel se transmit zilnic. O pensionară de 80 de ani este înjunghiată, taxatorul unui tren de metrou este închis în compartimentul său, căruia apoi i se dă foc. doi frați, de 15 și 16 ani, asasinază alți doi frați, de 13 și 17 ani. Un tren este luat cu asalt de o bandă de tineri; rezultatul — doi morți și numeroși răniți. Un primar este ucis, pe stradă, în plină zi. Astfel de crime, la care se adaugă numeroase delicta, făptuite în diferite părți ale globului, sunt înregistrate cu o frecvență din ce în ce mai mare, fie că este vorba de asasinatele „crime organizate”, fie de omuciderea „de zi cu zi” fie de alte crime și delicta: spargeri, furturi, trafic de stupefiante ș.a.

Este deci explicabil de ce o anchetă efectuată de Organizația Națiunilor Unite ajunge la concluzia că în zilele noastre criminalitatea este în continuă creștere. Potrivit datelor anchetei, între 1970 și 1975 rata generală a criminalității pe plan mondial a crescut cu 15 la sută. În cadrul acestei creșteri, omuciderea voluntară reprezintă un spor de 20 la sută, furturile — 46 la sută, furturile calificate

— 197 la sută, infracțiunile legate de traficul de stupefiante — 114 la sută. În cursul anului 1979, numai la New York s-au comis 1747 omucideri, mai mult decât în orice an de după război și cu 16 la sută mai mult decât în 1978. Având aceste proporții, omuciderea reprezintă la New York principala cauză a morții bărbaților între 15 și 44 de ani; nici accidente de circulație, nici diferitele boli nu fac atâtea victime în rândul acestor categorii de vîrstă a populației masculine. Situații asemănătoare se întîlnesc în multe alte metropole și orașe ale lumii, atit în ceea ce privește crimele, cit și referitor la celelalte infracțiuni.

Creșterea criminalității a determinat, firește, intensificarea măsurilor de combatere a ei. În unele țări, accentul a fost pus pe reprimarea crimelor după ce au fost comise, prin pedepse tot mai grele aplicate autorilor lor. Asemenea măsuri n-au dat rezultatele scontate. Astfel, în S.U.A., rata criminalității în statele federale unde s-a introdus pedeapsa cu moartea a rămas la fel de ridicată ca și înainte, la fel de sumbră ca și în statele în care această pedeapsă

nu există. Fiindcă fenomenul criminalității este produsul unor condiții social-economice concrete, cum sînt șomajul, lipsurile de tot felul, accesul la arme, carentele în domeniul educației ș.a., și el persistă atit vreme cit se mențin cauzele lui. Pornind toamla de la acest adevăr, în ultima vreme s-a afirmat tot mai puternic curentul de opinie potrivit căreia cea mai mare eficacitate în combaterea criminalității o au acțiunile de prevenire a infracțiunilor, și nu pedepsele. Iar prevenirea înseamnă măsuri de lichidare a șomajului, a celorlalte fenomene generatoare de crime și delicta.

Abordînd aceste probleme, cel de-al VI-lea Congres al Organizației Națiunilor Unite pentru prevenirea infracțiunilor și tratamentul delinvenților, desfășurat recent la Caracas, a subliniat că pentru combaterea criminalității, pe lângă folosirea din plin a factorilor educaționali pe care îi reprezintă familia, școala și munca, e necesar să se ia și măsuri de altă natură. Și e semnificativ că, potrivit „Declarației de la Caracas”, adoptate de congresul menționat, măsurile concrete de luptă împotriva fenomenelor antisociale trebuie să constituie o parte integrantă a strategiei generale de dezvoltare a fiecărei țări. Dealtfel, faptul că O.N.U. a programat desfășurarea simultană a congresului privind prevenirea crimelor și a Sesiunii speciale consacrate noii ordini economice internaționale capătă valoare de simbol.

ION D. GOIA ■

Mondo umano ?

Armistițiul

Misteriosul agent dublu, Herman Stroehlin, deși este informatician în viața de toate zilele, și-a jucat bine rolul. Rui și Schultz au fost arestați cu probe concludente, bine întocmite de Ralf Elsener. Nu prea s-au aflat multe despre cele două sprezece zile cit au fost reținuți în secret și acuzați de spionaj economic de autoritățile elvețiene. În schimb, cu diverse prilejuri publice abundă declarațiile tăioase. Se știe deja că ministrul francez al bugetului, Maurice Papon, a vorbit despre faptul că „a fost o provocare pentru a atrage cei doi funcționari pe teritoriul elvețian”.

Potrivit revistei franceze „Le Point”, care sintetizează toate contramăsurile adoptate în semn de represalii de Franța: Michel Debré, fost premier, a propus în Parlament interpelarea numeroșilor reprezentanți ai băncilor elvețiene care se deplasează cu regularitate la Paris; sindicatul vameșilor, revoltat de ceea ce li s-a întimplat celor doi, decide blocarea, în trei reprize, a frontierelor cu Elveția; vizibil încantați, niște specialiști de la D.N.E.D. întreprind percheziții fulger în imobilele societății Sopad, la sediul parizian al Societății Băncilor Elvețiene (S.B.S.) și, mai mult decât atit, în piața Concorde este arestat un om de afaceri din Geneva.

Tensiunea a atins un adevărat punct culminant. Unii spun că s-a ajuns la un adevărat „război al băncilor”, alții cred că e vorba tot de un „război” dar „al religioșilor”, unii sînt total dezamăgiți că mitul secretului total al băncilor elvețiene a fost străpuns și, astfel, afacerile lor dubioase, ce au dus la acumulări consistente de fonduri, au fost demascate; alții sînt vizibil satisfăcuți că au reușit această demistificare iar misterele conturilor numeroase și ale seifurilor, numerotate cu tot mai multe cifre datorită suprasolicității lor, au fost risipite.

Altfel zis, unii exultă iar alții sînt minioși. Cei mai mulți par a fi cei din urmă, de regulă posesorii de bani murdari, culeși prin intermediul a tot felul de afaceri la fel de necurate, prin șantaj, speculă, droguri vindute și revindute la suprapreț, trucări de pariuri etc. Cu alte cuvinte, se vorbește că, uneori, conturile sau seifurile respective reprezintă echivalența activității mafiei, a gangsterilor (lyonzie, de pildă). Respectivii posesori, scrie revista citată mai sus, merg „pe mările lacului Lemana pentru a face o... cură de proprietate”.

Cei doi — Rui și Schultz — sînt eliberați în schimbul sumei de 125 000 de franci francezi, dar rămîn, în continuare, acuzați de spionaj economic și de nerespectare a legii asupra băncilor. Armistițiul se încheie iar după citva timp tezaurului francez îi este returnată suma respectivă. Teama de noi represalii, se spune, ar fi dus la acest gest de bunăvoință. Pentru că, vorba cuiva, „cine poate ști cine se ascunde în spatele unei societăți din Liechtenstein, care deschide un cont la Geneva și care este, ea însăși, o filială a unei societăți cu sediul în Panama și ale cărei acțiuni sînt deținute de o societate din Bahamas?” E vorba de „paradisurile bancare”, dar acestea nu-i prea preocupă pe oamenii obișnuiți din lumea respectivă, ce au alte griji serioase și mari, cu adevărat de viață.

DUMITRU CONSTANTIN ■

Ultimele vestigii

„Supunerea popoarelor unei subjugări, unei dominații și unei exploatare străine constituie o încălcare a drepturilor fundamentale ale omului, este contrară Cartei Organizației Națiunilor Unite și compromite cauza păcii și cooperării pe plan mondial”. Pentru a pune rapid și necondiționat capăt colonialismului, sub toate formele și în toate manifestările lui, este necesar să se ia măsuri imediate „în toate teritoriile de sub tutelă, în teritoriile neautonome și în alte teritorii care n-au obținut încă independența, pentru a transmite întreaga putere popoarelor din aceste teritorii, fără nici o condiție sau rezervă, conform voinței și opțiunii lor liber exprimate, fără nici o deosebire de rasă, de credință sau de culoare, cu scopul de a le permite să se bucure de o independență și de o libertate complete”. Aceste excepționale prevederi sînt cuprinse în Declarația O.N.U. privind acordarea independenței țărilor și popoarelor coloniale. De la adoptarea istoricului document se implinesc anul acesta douăzeci de ani.

Că evoluția politică de după al doilea război mondial impunea ca necesitate obiectivă decolonizarea este adevărat. Practic însă, obținerea independenței de către teritoriile coloniale a fost rezultatul unei lupte îndelungate, duse cu dirzenie și sacrificii de popoarele din aceste țări,

sprijinite de forțele progresiste din întreaga lume. Cu un bilanț însemnat: din 1960 și pînă în prezent au obținut independența 66 de țări, cu o populație de 80 de milioane de locuitori. Ca urmare, sistemul colonial mondial este acum de domeniul trecutului.

Dar aceasta nu înseamnă că procesul de decolonizare s-a încheiat. Mai există încă vestigii ale colonialismului, pentru lichidarea cărora sînt necesare acțiuni ferme pe plan internațional.

Este vorba, mai intii, de 22 de teritorii coloniale și neautonome, — între care Namibia, Sahara Occidentală, Belize, Falkland —, cu o populație de trei milioane și jumătate de locuitori. Lichidarea colonialismului în aceste teritorii, respectarea dreptului inalienabil la autodeterminare și independență al popoarelor care se mai află încă sub dominație colonială constituie o problemă prioritară a zilelor noastre. S-a obiectat că multe din cele 22 de teritorii neindependente — mai ales insule — fiind mici, n-ar putea să aibă o existență de sine stătătoare. Combătînd această optică, secretarul general al O.N.U., Kurt Waldheim, a arătat că nici dimensiunile reduse ale teritoriului, nici numărul mic al populației, nici caracterul limitat al resurselor naturale, nici depărtarea geografică nu trebuie să con-

stituie motive de tergiversare a acordării independenței, în conformitate cu Declarația adoptată acum douăzeci de ani.

În al doilea rînd, prin vestigii ale colonialismului se înțeleg fenomene ca rasismul, apartheidul, exploatarea de tip colonial a resurselor naturale din unele țări de către trusturile transnaționale, agresiunea și războaiele pentru suprimarea mișcărilor de eliberare națională, pentru impunerea în anumite țări a unor regimuri care nu reprezintă voința popoarelor din țările respective.

Fidelă prevederilor Cartei O.N.U., Declarației universale a drepturilor omului și Declarației de acum 20 de ani privind acordarea independenței țărilor și popoarelor coloniale, aplicînd consecvent în relațiile sale externe principiile respectului independenței și suveranității naționale, deplinei egalități în drepturi, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc, dreptului inalienabil al fiecărui popor de a-și hotărî singur soarta, fără nici un amestec din afară, România a sprijinit și sprijină activ lupta de eliberare a popoarelor de sub dominația colonială și neocolonială. În acest cadru, țara noastră se pronunță și acționează practic pentru lichidarea deplină a colonialismului și neocolonialismului, împotriva politicii rasiste, de apartheid, pentru făurirea unei lumi mai bune și mai drepte, în care nici un popor să nu mai fie asuprit de altul, nici o țară sau un teritoriu să nu mai fie sub dominația altei țări, sub nici un motiv și sub nici o formă.

ION CODRU ■

Lumea se amuză

— Directorul este foarte ocupat, domnule doctor; încercați mai tîrziu, poate o să vă primească. (După „THE NEW YORKER” — S.U.A.)

Ochii și urechile lumii

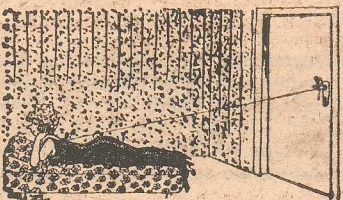
Rîzi?

Una din cele mai importante cărți ale vieții mele a fost — crede-mă, fizi? — la sfîrșitul adolescenței „Insula pinguinilor“ de Anatole France, la care azi, dracu' știe de ce nu mă mai uit — de deștept ce m-am făcut?, de adult ce-am devenit?, de serios cum mă vreau? — dar uite ce se-ntimplă pe o altă „insulă a pinguinilor imperiali“, pe care azi o studiază echipe de savanți deștepti, adulți și serioși, care or fi citit și ei cartea lui Anatole France.

Pinguinii imperiali sînt tot palmipede, ca pinguinii neimperiali, păsări de cite un metru înălțime, în greutate de 20—40 de kilograme, cu aripi prea scurte pentru a zbură, trăind în Antarctica, în colonii care numără pînă la 300 000 suflete. De prin '52, biologii au rămas perplexi urmărind mecanismele de reproducere și viețuire ale acestor păsări. Cuplurile se formează prin aprilie, pe vară antarctică, să zicem, și ouăle lor apar prin mai. Masculul ia oul între ghearele sale și se așază pe el, acoperindu-l cu o cută specială a pielii sale ventrale. Femeia pleacă la 200-300 kilometri de colonie, spre marea neînghețată și bărbatul rămîne pe blocul de gheață, încălzind și păzind oul, fără hrană, căci în Antarctica doar marea conține elemente nutritive. Pinguinul imperial va posti — rizi? — pînă în iulie, abia mișcîndu-se, pe un frig crescînd, căci se lasă iarna, pe un vînt tot mai nebun. Cînd temperatura scade sub —10 grade, masculii aceștia se vor îngrămădi unii în alții, mergînd așa, încet-încet, pe gheață, fiecare vîrîndu-și capul între capetele celorlalți, cite 9 pe metru pătrat, ocrotînd ouăle, încălzindu-se unii pe alții, înaintînd ca o amibă, zic unii, ca o falangă romană, zic alții, cite 100 metri în 24 de ore. Dacă ar sta pe loc — ar îngheța, dar nici de gheață nu se pot lipsi, ea e singura suprafață pe care pot viețui și, mai ales, apăra oul. Mișcarea lentă le economisește energiile. Rizi? Ei pierd cam 115 grame pe zi, dar au mecanisme termice și digestive ca să reziste pînă în iulie, cînd oul dă cap. Puiul apare și, mai cu seamă, apare mama, femeia. Ea s-a hrănit copios în marea neînghețată, a stoecat — mulțumită unei digestii inhibate — tot ce trebuia pentru alimentarea micuțului imperial, ea recuperează oul sau puiul și-l ia — cum să-ți zic? — între labe? între gheare?, la sin? Atunci, masculul — ajuns la 20—25 de kg de la 40 cite avea în martie — pleacă cu 1,4 km pe oră, mișcîndu-se mai ușor, vezi bine, spre marea liberă, bună, hrănitoare, să mănince și el peștișori și crustacee, pentru a se întoarce cam pe la sfîrșitul iernii antarctice, să-și ia familia și să plece cu mama și puii spre marea dezghețată, unde vor începe din nou îngurgitarea, crăpelnita care-i va ține în viață. Biologii studiază metabolismele pinguinilor imperiali, jocul proteinelor, al grăsimilor, mecanismele de autoconsum, compoziția lipidelor lor bogate în acizi grași — vrînd să tragă un ce profit pentru om, pentru anorexiiile sale și ateroscleroză. Mie — brusc anatolefrancian pe blocul meu de gheață — îmi place cu deosebire momentul epic cînd masculul, tot slăbind și așteptînd întoarcerea dumneaei, își poate permite, se pare, pe baza unui mecanism la fel de ocult, să plece, fie ce-o fi, să se salveze pe sine, dacă a slăbit sub 20 de kg în greutate... Ea vine, nu-l găsește și înțelege! Există limite și în ceea ce potei cere unui bărbat. Rizi tu, rizi, Harap Alb!

RADU COSAȘU ■

Lumea se amuză

(După „EULENSPIEGEL“ —

ȘOMAJ — NOMINA ODIOSA

Există în lumea occidentală 23 de milioane de șomeri. O atestă statisticile O.E.C.D. — organizație ce grupează principalele 24 de țări capitaliste industrializate. De la 15 milioane în 1975. Un salt spectaculos. În țări ca Anglia, Italia, Danemarca, Olanda, Irlanda, Franța, Turcia procentele șomajului amintesc pe cele ale anilor '30. Autopersiflindu-se, specialiștii în căutarea de soluții se întreabă: este acesta preluul unei societăți a șomajului sau al uneia a timpului liber?

Cu peste 150 de ani în urmă economiștii englezi anunțau „era de aur“ — în care mașinile vor elibera pe oameni de muncă. Acum, în pragul acestei ere, promisiunile lor sînt privite drept amintiri: în loc de a fi „eliberați“ de muncă oamenii sînt „privați“ de ea. Și cum încă, în S.U.A. 7,3 la sută din forța de muncă activă șomează; în Australia 7,5 la sută; în Anglia peste 6 la sută; în Franța aproape 7; în Italia 7,6, și exemplele pot continua.

Același raport O.E.C.D. menționează: „lumea occidentală, care în 1980 va înregistra o creștere economică nulă sau foarte apropiată de zero, este în imposibilitatea de a oferi, pentru aproape 7

la sută din populație, dreptul la muncă, în fond cel mai elementar dintre toate drepturile omului.

Cifrele, cu limbajul lor sec, demonstrează că șomajul — fenomen de esență pur capitalistă — nu mai este de mult conjunctural, ciclic, doar o umbră fidelă a perioadelor de criză. El a devenit un element al sistemului, ține de structura sa și afectează însăși esența modului de producție care l-a generat și care-și dovedește, o dată în plus, incapacitatea cronică de a-l putea controla. Este de altfel, profund semnificativă tendința acestui fenomen de generalizare la cote alarmante în toate țările societății de consum — paradoxal în aparență, și în cele cu un grad înalt de industrializare — vulnerabile pe planuri diferite la virusul șomajului. Așa cum aprecia săptămînalul american „Newsweek“, „pentru milioane de oameni șomajul a devenit un modus vivendi“. Revista consideră că, cu toate eforturile guvernărilor, soluții imediate nu există. Scăderea ritmului de creștere în majoritatea economiilor occidentale se soldează cu tot mai puține locuri de muncă, cu noi armate de candidați la șomaj. Și asta nu e totul. Departamentul comerțului al S.U.A. arată că în 1978 peste 24

de milioane de oameni aveau un venit anual sub pragul minim de subzistență stabilit oficial pentru o familie de patru persoane. Sub pragul „oficial“ al sărăciei trăiesc 3 milioane de persoane în Canada, și 15 la sută din populația Franței și Belgiei. În Marea Britanie și țările scandinave, între 3 și 5 la sută. Fenomenul polarizării bogăției și mizeriei „în societățile cele mai îmbelșugate“ se accentuează. În Franța 10 la sută din cele mai bogate familii dispun, din totalul veniturilor la scară națională, de 21,8 ori mai mult decît aceeași proporție din cele sărace. În Spania coeficientul de inegalitate este 19, în Australia 15,8, în Canada 15,7, în S.U.A. 15,6, în R.F.G. 10,9. Discrepanțele sociale se accentuează, crește numărul celor lipsiți de posibilitățile unui trai decent, raportul prețuri salarii erodează permanent puterea de cumpărare a maselor, standardul de viață scade, se extind zonele de sărăcie.

Din păcate, ceea ce nu se înțelege întotdeauna este faptul că venitul ridicat pe cap de locuitor, în aceste țări mult elogiata ale așa-numitei societăți a „bunăstării“, este de fapt o medie statistică. Potențialul economic uriaș al țărilor capitaliste dezvoltate slujește, după cum se vede, în măsură diferită oamenilor care, se spune, au drepturi egale.

IOAN ROȘCA ■

Rapoarte oficiale și statistici care îți îngheață singele în vine atestă, fără drept de apel, că Europa a devenit un arsenal militar, aici înregistrîndu-se, printr-o acumulare fără precedent, cea mai mare cantitate de militari pe unitatea de suprafață, de explozibil pe cap de locuitor, avioane de luptă pe metru cub de aer, de submarine pe metru cub de apă s.a.m.d.

În Europa domnește o pace puternic înarmată sau un război nimicitor ținut încă în friu. Celelalte continente sînt și ele, chiar dacă nu atît de militarizate, suficient de marcate de ceea ce am putea numi recordul mondial de viteză spre explozia nucleară generalizată. Stratosfera, atmosfera, apa, solul și subsolul lumii sînt poluate ireversibil și costisitor de o cursă a înarmărilor la care participă întreaga omenire în dauna intereselor ei directe și a propriului viitor.

Evident, nu popoarele pun la cale bugetele militare, ele doar achită nota de plată a militarismului extravagant. Termenul de „militarism extravagant“ este extras dintr-un recent document care face lumină, dacă mai era nevoie, în cavele destul de umbrite ale arsenalelor înarmării. Documentul, elaborat de experți americani, britanici și canadieni este intitulat concis „Cheltuielile militare, sociale mondiale“. El demonstrează formidabila propulsie a bugetelor de înarmare spre un plafon al nebuniei complete și iremediabile. Anul trecut s-au aruncat în vînt 460 de miliarde de dolari, anul acesta se vor arunca, în aceeași direcție, 500 de miliarde, iar în anii următori se va

atinge 600 de miliarde ba chiar mai mult. Așadar, un milion de dolari pe minut era prea puțin, armele și armamentul pot costa mai mult, „garderoba nucleară“ a zeului Marte fiind gata să înghită oricît. În documentul amintit se evidențiază

Garderoba zeului Marte...

că intensificarea cursei înarmărilor „va face și mai nesigur controlul asupra situațiilor de criză, care vor evolua spre un război nuclear general. O asemenea evoluție va fi ultima mare aventură militară a țărilor antrenate pentru că, la capătul ei, vor fi, practic, toate anihilate. Nici un alt indicator nu poate arăta mai plastic incredibila putere distructivă care se acumulează în armele nucleare din ce în ce mai numeroase și care totalizează, în prezent, peste 50 000 încărcături. În timp ce bugetele

militare cresc, nivelul de viață scade. Prețurile cresc din ce în ce mai repede, resursele energetice se reduc, sporește numărul șomerilor, tot mai mulți oameni sînt lipsiți de hrană, apă și de minimul necesar pentru o viață civilizată“.

Documentul atrage atenția asupra faptului că „militarismul extravagant a contribuit deja la deteriorarea situației economice și la creșterea tensiunii sociale“. Se atrage atenția că, în prezent, peste 25 milioane de oameni sînt înrolați în forțele armate regulate, cu șapte milioane mai mulți decît în 1960, că forțele paramilitare și de rezervă totalizează cel puțin 50 de milioane, că angajații civili în serviciile cu profil militar, în munca de cercetare și producția de arme sau în activități adiacente totalizează peste 100 milioane...

Așadar, fie în oameni sau bani, povara militară conține grupe de șase și nouă zerouri. Acestor lungi coloane de bolnavi și infomețați care-și pot echivala lipsa de piine și de speranță în grame de explozibil, spre exemplu.

„Porția“ pe cap de locuitor se măsoară însă acum nu cu gramul ca odinioară, ci cu tona. Fiecare viețuitor al Terrei a ajuns, știind sau nu, să dețină în banca înarmărilor mondiale 15 tone de trinitrotoluen, adică suficient pentru a muri de 50 000 de ori...

RADU BUDEANU ■

Se-ntîmplă ceva cu opera

Rolf Liebermann: „Problema care se pune nu este aceea dacă arta lirică e scumpă, ci dacă este necesară și merită să-i acordăm mijloacele de care are nevoie. Și dacă este necesară — lucru probat, de altfel, de voga sa în continuă creștere — va trebui să găsim resursele cu care s-o finanțăm, pe seama altor lucruri, cum ar fi armamentul, de exemplu“.

În 1971, Jacques Duhamel — pe atunci ministru al culturii — îl căuta pe Rolf Liebermann la Hamburg, unde acesta crease una din cele mai înalte scene lirice ale Europei, pentru a redresa instituția găzduită de Palais-Garnier. A avut aici succese răsunătoare. Dar și eșecuri de același calibru. Înainte de a-l ceda locul lui Bernard Lefort, el a recapitulat în două luni toate triumfurile septenatului său, cu aceeași strălucire, cu aceleași spectacole și aceiași artiști. A vrut să aibă ultimul cuvînt și l-a avut. „Acum, spune el, voi avea timp pentru a iubi calm Parisul, fără a ambiționa să-l seduc sau să-l șochez“.

Să urmărim traseul zburcîmii acestui om, traseu ce exprimă ceva din starea operii. Nu înainte însă de a sublinia că, în ciuda necazurilor cu care s-a confruntat în anii în care a condus-o, opera pariziană n-a cunoscut decît două antracete dramatice, adică și-a închis fortuit numai de două ori porțile (o coincidență tristă a făcut ca una din aceste seri, în 20 martie 1976, să fie aceea în care președintele invitase 1 500 de „francezi merituoși“ la „Răpirea din Serai“, în timpul alegerilor cantonale). Acest muzician prin vocație și organizator prin pasiune, acest mare senior al artelor, cum îl numește presa, care abordează bătrînețea cu un aer de adolescent, totdeauna gata să se

consume în vis și entuziasm, se vede, pe la mijlocul mandatului său, lipsit de 5 milioane de franci, retrasi, fără nici o explicație, din bugetul operii. Aceasta a lovit în primul rînd nu administrația, ci zona artistică a instituției, care a trebuit să ocolească multe din creațiile indispensabile repertoriului unui mare teatru internațional cum e Opera din Paris.

Multe necazuri i-au pricinuit apoi lui Liebermann pletorică administrație de la Palais-Garnier, pe care o sancționează fără menajamente: „O armată de generali fără trupe, de mici șefi, de regizori orgolioși de prerogativele lor. Aș da fiecare director pe două secrete, ceea ce ar fi mult mai util pentru mersul instituției. Pentru că toată lumea comandă și nimeni nu execută, iar hotărîrile separate nu fac decît să strice angrenajul“. În timpul mandatului său Liebermann a schimbat șase miniștri ai culturii, dar niciodată nu s-a putut gîndi că o să ajungă să-i trebiască semnătura mai multor persoane pentru a cumpăra o savonieră!

Este opera pariziană o instituție deschisă tuturor? Nicidecum, din moment ce la ea pot veni numai cei ce au în buzunar două, trei sau chiar patru sute de franci pentru un bilet. „Există aici, comentează cu amărăciune Liebermann, o segregare literalmente insuportabilă, total antidemocratică, pentru că statul nu-i ajută decît pe cei ce sînt deja privilegiați“. În altă ordine de idei, Liebermann ne asigură că e mult mai ușor să călătorești la Washington decît să faci turnee prin orașele franceze. Convențiile colective prevăd în acest sens cheltuieli atît de importante, încît e o adevărată nebunie să te angajezi într-o asemenea aventură. Și încă un fapt. Muzicienii ope-

rei sînt plătiți cu 3 000 de franci mai puțin pe an decît cei ai Orchestrei din Paris, de unde și fuga de prima din aceste instituții și de provincie. Reversul în plan artistic al unei asemenea situații este cît se poate de clar.

Opera pariziană are 2 000 de locuri, vindute în fiecare seară de zece ori din cauza cererii. Un secretariat special funcționează tot anul pentru a trimite la expeditori cererile ce însoțesc cererile de locuri ce nu pot fi onorate. Acest fenomen de cultură care este teatrul liric tinde să devină din ce în ce mai mult obiect de cult. Există astăzi milioane de discursi și milioane de casete cu muzică de operă, o piață paralelă cu înregistrări-pirat, numeroase filme, emisiuni radiofonice sau televizate dedicate genului. Văzînd copia, omul aleargă din ce în ce mai mult către original. De ce atîta cerere? „Cu bogăția, complexitatea, viața sa reală și convențiile sale, teatrul liric, este de părere Liebermann, rămîne singurul în stare să răspundă aspirațiilor profunde și inexprimabile ale omului actual“.

Se spune că și arenele din Verona, cu toată senzația de imensitate pe care și-o oferă, vor deveni neîncăpătoare și că, în general, în ceea ce privește opera, se merge către o situație de blocaj fără precedent în istorie. Soluția? Eternizarea pe peliculă a capodoperelor clasice și punerea în scenă numai a lucrurilor noi. Dacă și-ar scurta stagiunea cu cite două luni, celebrele teatre lirice din Viena, Londra, New York, Milano ar putea realiza cu economiile astfel obținute — 20 de milioane de franci numai de către opera din Paris — un fond de filme de referință exploatabil pe întreaga planetă.

Așa gîndește Liebermann, iar gîndul lui trece, de data aceasta, pe lângă noi, pentru că greu vom putea accepta să dăm fiorul intîlnirii pe viu cu mari opere și mari interpreți pe comodul televizor din casă. Cu asta să plătim binefacerile civilizației? Parcă nu prea merită.

DUMITRU AVRAM ■

Să citim, în tot locul, vechimea noastră

— Teritoriul județului Ilfov, în parte al județelor vecine, păstrează o nebănuț de valoroasă moștenire: numeroase urme ale civilizațiilor strămoșilor noștri geto-daci, unele chiar din strălucita epocă a marelui rege Burebista. Deși această moștenire este semnalată arheologic de peste o sută de ani, ea a rămas aproape necunoscută marelui public, nefiind inclusă până acum în circuitul turistic. Dv., știm, vă ocupați de aceste trasee: ce-ați realizat până acum?

— Am organizat, cu colective de elevi, o serie de trasee turistice getice care, practic, acoperă toate marile așezări getice (dave) din centrul Cimpiei Munteniei, situate pe teritoriile județelor Ilfov, Ialomița, Teleorman, în sudul județelor Prahova și Dimbovița. Pe acest întins teritoriu, în antichitatea getică, deci acum peste 2000 de ani, a fost Tara Getică locuită de neamul getic al piefigilor.

— Deci, piefigii erau geți!
— Da, ei constituiseră aici, încă înainte de Burebista, cea mai puternică formațiune politică de pe teritoriul Daciei și anume Uniunea de triburi a Piefigilor. Cunoașterea Tării Getice a Piefigilor se impune, și în zilele noastre, pentru cel puțin două motive: întâi pentru că Burebista a pornit lupta pentru unificarea neamurilor geto-dace de șef al Uniunii tribale a piefigilor, uniune care a constituit nucleul de bază, forța lui de sac, în lupta pentru crearea statului dac centralizat și independent; în al doilea rând, pentru că pe acest teritoriu, în epoca lui Burebista, se găseau cele mai înfloritoare așezări getice (dave) de la sud de Carpați, inclusiv reședința tribală a lui Burebista, dinaintea de unificare.

— Este vorba de vestita Argedava?
— Despre ea este vorba, cetate care a fost scosă la lumină prin strădania de o viață a cunoscutului arheolog, profesor universitar, dr. docent Radu Vulpe. Profesorul a identificat-o cu Argedava, cunoscută ca reședință a lui Burebista, atestată ca atare de Inscrupția de la Dionysopolis și aflată în Muzeul de arheologie din Sofia.

Deci, la numai câțiva kilometri, pe Șoseaua Alexandriei, întâlnim comuna suburbană Bragadiru, pe teritoriul căreia s-a scos la iveală o așezare getică din a doua epocă a fierului. Este situată pe o terasă a Sabarului — afluent al Argeșului. Nu trebuie să ne scape din vedere nici importanța acestei așezări rurale;

Profesorul Nicolae Popescu-Colentina s-a născut la 9 iulie 1908, în comuna Rasa (Ialomița). A absolvit Liceul „Știrbei Vodă” din Călărași și Facultatea de litere și filozofie, secția Istorie, din București. Termină facultatea cu Magna cum laudae, avându-l ca magistrul de studii pe istoricul Constantin C. Giurescu. Predă de 40 de ani Istoria României.

Lucrări publicate: Originea tracă a macedonenilor preromani; Strămoșii românilor macedoneni. În prezent, a terminat de redactat lucrarea: Trasee turistice getice în Cimpia Română. Pregătește lucrarea: Aria Vlahilor.

nefortificată artificial. Ea este prima așezare de pe raza Capitalei din a doua epocă a fierului. S-a găsit aici un cuptor pentru reducerea minereului de fier. Dovedă că strămoșii geto-daci extrăgeau și prelucrau metalele. S-a mai găsit și o inscripție cu litere grecești, dovadă că geto-dacii foloseau și scrierea.

— Sintem deci la Bragadiru. Mai departe?

— Intrăm în lunca Sabar-Argeș, iar între Bragadiru și Măgurele lăsăm în stînga satul Verzeju, situat tot pe malul Sabarului. Pe teritoriul lui, cițiva lucrători topometri din Capitală au descoperit, în toamna lui 1953, un important tezaur monetar getic de argint, datînd din a doua epocă a fierului, din 299 monede.

— Au fost cercetate monedele? Ce spun?

— Le-a cercetat cunoscutul numismat și arheolog Constantin Preda, de la Institutul de arheologie București. S-a ajuns la concluzia că tipul de monede în cauză aparține unei importante formațiuni politice din centrul Cimpiei Munteniei, cu o înfloritoare viață economică și care nu este alta decît Uniunea tribală a neamului getic al piefigilor.

— Neam pomenit și de Ptolemeu.

— Da, și localizat de savantul român Părvan între riurile Ialomița și Vedea.

— Vă invit să ne conduceți mai departe prin Tara Piefigilor!

— Traversăm Sabarul, apoi Argeșul — riu cu nume traco-getic, Ordessos după Herodot, Argeșis după Părvan —, iar Lunca Argeșului, cu numeroasele ei așezări getice care se întind de la sud de Titu și pînă la vărsarea Argeșului în Dunăre, constituie o densă țară getică. Traversăm Argeșul prin comuna Mihăilești, și aceasta cu urme getice, iar din centrul comunei ne abatem spre stînga și ne situăm în chiar terasa Lunții Argeșului. Atenție, însă! La orizont, la cițiva kilometri, ne apare în față un impresionant promontoriu, un piept de deal mult înaintat în lunca largă a rîului. Este cel mai mare promontoriu de pe valea Argeșului, iar pe el, ca punct de reper, se ridică turla albă a unei biserici. Ei bine, acolo a fost și este Cetatea Getică de pe Argeș, vestita și slăvita Argedava, a cărei poziție domină împrejurimile!

— Dar, se pare, nu am ajuns încă la cetate!

— Nu încă. La numai cîteva minute după ieșirea din Mihăilești se intră în satul Popești; la stînga, o arteră de circulație de curînd pietruită, strada Școlii, ne conduce pînă la poalele promontoriului. De aici, o scurtă plimbare pe jos, nu mai mult de 100 de metri, și ne aflăm pe platoul promontoriului; adică pe Acropola Argedavei!

— Cetatea avea, la timpul ei, o poziție strategică?

— Amplasamentul este de-a dreptul impresionant: un pînten al terasei Lunții, înalt de 20 metri, mult înaintat, cu maluri abrupte, este apărat din trei părți: de apa rîului Argeș, de mlaștini și, atunci, cu siguranță de păduri. Partea dinspre sat este apărată cu o fortificație artificială, formată din două șanțuri și o palisadă de lemn, fapt pentru care cetatea de la Popești a fost categorisită cetate de tip pînten-barat.

— Care sînt principalele vestigii ale Argedavei?
— O clădire „vastă și complexă”, învelită cu țiglă (unicat la nord de Dunăre), cu puternice influențe sud-trace, considerată a fi fost Palat princiar; alte numeroase încăperi — locuințe, bucătării, ateliere, camere de provizii etc.; apoi o clădire pentru cult — sanctuarul Palatului; inventar foarte bogat și variat: unelte casnice, agricole, meșteșugărești, arme, podoabe, bijuterii, monede, produse lucrate în atelierele proprii, produse de import — grecești, romane, celtice.

— Inseamnă că geții întrefineau un comerț înfloritor cu aceste popoare.

— La poalele promontoriului acostau ambarcațiunile ușoare ale negustorilor greci, care pătrundeau din Dunăre în Argeș. Negustorii greci făceau aici schimburi de mărfuri cu geții. Iar de aici, din ținuturile Argedavei, încărcate pe care, mărfurile porneau către dăva de la Cetățeni, puternic centru economic și politic la intrarea în defileul Dimboviței. Acolo, mărfurile se transbordau, pentru drum de munte: se încărcau pe cai, cum fac moșii și astăzi, și ajungeau, pe drumul Branului, la dacii din areul intracarpatic. De aceea cercetătorii apreciază dăva de la Cetățeni drept un antrepozit al așezării de la Popești. Prin intermediul acesteia se dirija comerțul dintre geto-dacii de la sud și nord de Carpați.

— Tovarășe profesor, călătoria această imaginară, a noastră și a cititorilor, prin Tara Piefigilor este, recunoaștem, încântătoare: cum au apreciat cercetătorii așezarea getică de la Popești?

— Drept cea mai mare, mai bogată și mai reprezentativă așezare getică de la sud de Carpați; importantă centru economic și politic, atribuindu-i și funcția de reședință a Uniunii tribale conduse de Burebista, atestată documentar de amintita inscripție a lui Acornion de la Dionysopolis. Existența ei este semnalată din secolul al III-lea î.e.n. Atinge apogeul în epoca lui Burebista și dispare brusc, prin incendiere, în timpul unei campanii militare romane din primul deceniu al secolului întâi era noastră.

N. GRIGORE MARAȘANU

Contemporani cu strămoșii

În adîncuri, o temelie din vase ceramice din cultura Cucuteni înșirate ca pe-o poliță de bucătărie fărănească, însă de fapt scufundate adînc în pămînt, ca un strat geologic. Vase pictate — la rîndul lor și la vremea lor — cu spirale late, albe și mărginite cu negru; vase, bineînțeles, refăcute din propriile lor sfărîmături. Deasupra rîndului de vase, pămînt! Apoi, mai deasupra, un fel de groapă ciudată: parcă vatră, pentru că din ea ieșeau virci de fum; parcă matrice, pentru că pe fundul ei erau un soi ciudat de cărbuni stîngi-aprînși: statuete, întregi sau fărîme, cu forme de trup omenesc, de copii care se nasc; de fapt, o săpătură arheologică, pentru că pereții ei erau întăriți cu structuri din trunchiuri de copaci. Din această vatră-matrice-săpătură arheologică se înălțau, deasupra pămîntului, trei statuete antropomorfe, cu minerele-brate înlănțuite ca la o horă. Pictura, în totul ei, era imaginea durerii și izbînzii unei continue renașteri.

Dacă n-ar fi lipsit Cristina Alexandrescu, Florin Topoleanu și Gheorghe Mănușu Adameșteanu v-am fi putut oferi un dialog cu întreg colectivul de arheologie al Muzeului Delta Dunării din Tulcea, pe care l-am ales dintr-atîtea colective posibile pur și simplu pentru că s-au impus prin roadele muncii sale.

Victor Baumann: Știți că pe locul unde acum se află fabrica de feroaliaje din Tulcea a fost o așezare din prima epocă a fierului și-apoi s-au găsit urme de locuiri succesive pînă în secolul XI? Mai precis: așezarea hallstattiană, apoi o așezare geto-dacică, apoi o fortificație romană, apoi o locuire din epoca feudală timpurie, adică secolele X—XI! De fapt, întreaga zonă este foarte bogată în vestigii, care prezintă o continuitate în timp, din neolitic și pînă în epoca modernă. La Isaccea, acum, se lucrează! Pe un loc unde complexul intercooperatist vrea să facă nîște lucrări care implică nivelarea movilelor funerare de

acolo. În ele s-a găsit și încă se mai găsește material arheologic bogat și interesant privitor la prima epocă de locuire romană. În comuna Niculițel a fost descoperită o așezare romană întinsă. Au fost cercetate sistematic o fermă romană de tip villa rustica și o basilică din secolul IV al erei noastre. Tot în jurul Niculițelului există un val de pămînt, început în secolul V e.n. și terminat, probabil, în secolul XI. În interiorul valului a fost descoperită o bisericuță, cu plan treflat, aparținînd secolului XI. Iar în vatra satului Niculițel a fost descoperită o biserică din secolele XIII—XIV. La 7 kilometri sud-est de Niculițel, în apropierea satului Teștița am descoperit un complex de cuptoare romane de redus minereu de fier, din secolele II—III e.n. și în curs de cercetare o fermă a unor coloniști, din secolul IV. În perioada '81—'85 ne vom concentra eforturile, vom face săpături de salvare la Noviodunum, principala stațiune a floetei dunărene: Classis Flavia Moesica. Colectia muzeului de arheologie crește într-un ritm de peste o mie de piese pe an. În '67 erau doar 1000 de piese, în '75 cînd a fost deschis muzeul-erau peste 32000, iar acum sînt peste 70000. Muzeul are un pavilion nou pentru secția de istorie modernă și contemporană. Ultimele cercetări s-au axat pe acoperirea golurilor din istoria evului mediu dobrogean: la necropola românească de la Enisala, sec. XIV—XVII; la Nufărul, lângă Tulcea; la Troesmis. Se cercetează și arhivele, documentele referitoare la Dobrogea. Pentru epoca modernă și contemporană fondul era aproape inexistent; și în numai doi ani sau achiziționat circa 4000 de documente și s-au făcut facsimile după cărți rare.

Mihaela Mănușu Adameșteanu: La repartizare am ales Tulcea fiindcă-i zonă cu cele mai multe vestigii. La fel și soțul meu, care-i tot arheolog. Nu, nu stăm prea mult împreună, pentru că el se ocupă de-o epocă, eu de alta. În colectivul nos-

tru s-au adunat oameni din toate colțurile țării și totuși ne înțelegem, sintem foarte uniți, cred că pasiunea pentru arheologie este motorul nostru comun. Bineînțeles, avem și necazuri: cînd vrei să începi o săpătură și n-ai mină de lucru nu prea poți fi vesel. Așteptăm și noi să se întoarcă elevii; numai că atunci se strică vremea. Mă rog, asta-i!

Elena Lăzurea: Sint mai de mult pe aici, de vreo opt ani. Am aflat că la Tulcea este mult material arheologic și un director întreprinzător. Am venit și-am luat-o trepat, împreună cu muzeul. Am trăit bucuria deschiderii expoziției de bază, apoi aceea a șantierelor mele, a descoperirilor, a publicării unor lucrări. E greu să explic ce sentimente am încercat cînd am pornit pe urmele unui topor din epoca bronzului; sau ce bucurie, ce satisfacție am trăit cînd am descoperit o așezare neolitică, aparținînd culturii Gumești și care cuprindea foarte mult material arheologic fie întreg, fie întregibil. Colectia noastră s-a îmbogățit pentru această perioadă și, pentru noi, asta înseamnă împlinire. Cum e viața de șantier pentru o femeie? În ceea ce mă privește, nu rezist la frig. La căldură, da!

Andrei Opaît: Am lipit o sută de amfore într-o iarnă. E ca un rebus. Meserie și de sacrificiu. Avantaje materiale n-avem. Rămîn doar cei care iubesc arheologia. E ca o selecție naturală. De aceea, dacă scrieți despre noi, dați-le, vă rog, bucuria publicității și elevilor din cercul de arheologie al Liceului „Spiru Haret”, care ne ajută foarte mult și foarte anonim: Alim Leila, Ciobotă Lucica, Mariana Nica, Mata Saraiiev.

Ernest Oberländer-Tirnovanu: Eram profesor la Jurilofca. Mă interesa civilizația greco-romană. Într-o seară mi s-a povestit că în 1918 niște copii au găsit un tezaur de monede-virf de săgeți. Și că nepoții acelor copii le-au aruncat la groapa de gunoi a satului. În noaptea aceea m-am perpelit ca un pește în protap. Am visat numai monede. A doua zi m-am dus cu niște elevi la groapa de gunoi și-am căutat pînă am găsit tezaurul. Apoi m-am mutat aici, la muzeu. Mi-a revenit sarcina

să întocmesc colecția numismatică. Avem acum aproape 50000 de monede. În ultimii cinci ani colecția a crescut cu 20000 de monede.

Ion Vasillu: Un popor care nu-și cunoaște istoria e ca un copil care nu-și cunoaște părinții. De aceea meseria noastră are rost mare și e frumoasă. Noi aducem istoria la lumină și-o prezentăm contemporanilor. Și-avem o istorie cu care ne putem mîndri, cu toate că a fost zăbucimată. Muzeul este bogat și frumos, dar O.N.T. nu l-a încorporat în circuitul turistic. Vizitarea n-ar dura decît 20 de minute sau jumătate de oră. Avem totuși 17000-18000 de vizitatori anual. Sint mulți și totuși puțini pentru un muzeu în care se află jumătate din istoria Dobrogei.

Gavrilă Simion, director al muzeului: Instituția este nouă, a fost înființată după constituirea județului, deci, în timp, pe fondul revoluției culturale. Marea noastră grijă este de a salva toate monumentele și valorile culturale. Dezvoltarea duce firesc la distrugerea unor valori. Un om care-și cumpără mașină își pune vechea căruță pe foc. Am găsit valori de artă populară străveche folosite ca preșuri la ușă. Marile construcții edilitare, dar și funciare — irigațiile, de pildă — pot distruge tezaure de informații. Nu ne împotrivim noului, ar fi absurd, însă ne străduim să depistăm, să cartografiem toate aceste vestigii și să intervenim pentru salvarea lor, pentru ocrotirea lor. Legea patrimoniului cultural național și oțicile județene ale patrimoniului cultural național sint mai mult decît binevenite. Noi le susținem ducînd continuu o muncă de informare. Nu neglijăm nici o formă, dăm atenție și toponimiei și legendelor. Iar principalii noștri sprijinitori au fost și au rămas țărani. Țin să spun că le sintem recunoscători. Noi i-am învățat ce importanță au bătrînele vestigii iar acum primim roadele; practic, un enorm număr de telefoane, prin care sintem înștiințați că s-a găsit ceva de demult. Iar noi începem imediat săpăturile de salvare. Ca orice serviciu de urgență privitor la viața oamenilor.

NELU IONESCU

Flacăra Redacția: București, Piața Școlii 1, căsuța poștală 3312, cod 71341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20, Interioare: Sector publiciști-comentatori (Ilie Purcaru, Nicolae Cristache, Nelu Ionescu) — 1 617, 1 623; Secția politică-economică (Lionel Nițescu, N. Gr. Mărașanu, Ion D. Goia, Liviu Timbus) — 1 623; Secția cultură-cenaclu (George Arion) — 1 619; Secția probleme social-cetățenești (Adrian Dohotaru) — 1 618; Sector știință, sport (Ovidiu Ioanitoaia) — 1 606; Secția reportaj-anchete (Mihai Pelin) — 1 618; Scrisori, relații cu publicul (Marga Nedelea, Mihai Stănescu) — 1 787; Sector fotoreportaj — 1 595; Secretariat de redacție (Dan Birlădeanu, Ion Predoșanu) — 1 782, 1 621, 1 744; Administrație: 17 78 82 și 17 60 10 — interior 1 783; secretar responsabil de redacție (Tudor OCTAVIAN — 17 60 10 interior 1 611); redactor șef adjunct (Nicolae ARSENIU — 17 60 10 interior 1 786); redactor șef 17 60 10 interior 1 822. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Școlii”. Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM — Departamentul Export Import presă. P.O. BOX-136-137, telex: 11 226, București, str. 13 Decembrie

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU